

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ,

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»)

ΕΤΟΣ Γ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1-15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1954 | ΑΡΙΘ. 19-20

Η ΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ

Ὁ Ἀρχιερεύς, προχειρίζων εἰς Πρεσβύτερον τὸν ἐνώπιον τῆς Ἁγίας Τραπέζης γονυπετῆ Διάκονον, ἀφ' οὗ ἐν τῇ πρώτῃ τῆς χειροτονίας εὐχῇ δεηθῆ τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ ὑπὲρ τοῦ προχειριζομένου, ὅπως ἀξιωθῆ «ἐν ἀμέμπτῳ πολιτείᾳ καὶ ἀκλινεῖ τῇ πίστει» νὰ ὑποδεχθῆ «τὴν μεγάλην ταύτην χάριν» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ν' ἀναδειχθῆ «τέλειος δοῦλος ἐν πᾶσιν εὐαρεστῶν» τῷ Θεῷ «καὶ ἀξίως πολιτευόμενος τῆς μεγάλης ταύτης ἱερατικῆς τιμῆς», ἣτις ἐδωρήθη εἰς αὐτὸν «ὑπὸ τῆς προγνωστικῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ», ἐπεύχεται ἔπειτα, ἐν ᾧ ἔχει ἀκόμη τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ προχειριζομένου, καὶ τὰ ἑξῆς λίαν ἀξιοσπουδάστα :

«Ὁ Θεός, ὁ μέγας ἐν δυνάμει καὶ ἀνεξιχνίαστος ἐν συνέσει, ὁ θαυμαστός ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· αὐτός, Κύριε, καὶ τοῦτον, ὃν εὐδόκησας τὸν τοῦ Πρεσβυτέρου ὑπεισελθεῖν βαθμόν, πλήρωσον τῆς τοῦ Ἁγίου Σου Πνεύματος δωρεᾶς· ἵνα γένηται ἀξίος παριστάναί ἀμέμπτως τῷ Θυσιαστηρίῳ Σου, κηρῦσσειν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας Σου, ἱεροουργεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας Σου, προσφέρειν Σοι δῶρα καὶ θυσίας πνευματικάς, ἀνακαινίζειν τὸν λαόν Σου διὰ τῆς τοῦ λουτροῦ παλιγγενεσίας· ὅπως καὶ αὐτός, ὑπαντήσας ἐν τῇ δευτέρῃ ἐπιδημίᾳ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μονογενοῦς Σου Υἱοῦ, δέξηται τὸν μισθὸν τῆς ἀγαθῆς οἰκονομίας τοῦ οἰκείου Τάγματος ἐν τῷ πλήθει τῆς ἀγαθότητός Σου...».

Ἡ χειροτονητήριος αὕτη τοῦ Πρεσβυτέρου ἀρχιερατικῇ εὐχῇ εἶναι ἡ καθορίζουσα τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνατιθεμένην

«Υπόδειγμα ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε». (Ἰωάν. 13,15)

εἰς τὸν χειροτονούμενον εὐθύνην καὶ δικαιοδοσίαν, καὶ δὴ καὶ λεπτομερέστερον ἢ αἱ ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τοῦ Διακόνου εὐχαί. Νομίζομεν δέ, ὅτι ὁ λόγος τῆς τοιαύτης λεπτομερεστέρας διατυπώσεως τῆς εὐχῆς ταύτης εἶναι προφανής. Διότι :

α') Περὶ τοῦ Ἐπισκόπου εἶναι κατ' ἀρχὴν γνωστόν, ὅτι ἔχει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπάσας τὰς ἀποστολικὰς εὐθύναις καὶ τὴν καθ' ὅλου ἀποστολικὴν δικαιοδοσίαν, ἀρκετὸν δ' εἶναι περὶ αὐτοῦ τὸ ἐν τῇ πρώτῃ χειροτονητικῇ εὐχῇ λεγόμενον: «ἐνίσχυσον, ὡς ἐνίσχυσας τοὺς ἁγίους Σου Ἀποστόλους καὶ Προφῆτας ὡς ἔχρισας τοὺς Βασιλεῖς ὡς ἠγάσας τοὺς Ἀρχιερεῖς» καὶ ὁ ἐν τῇ δευτέρᾳ χαρακτηρισμὸς τούτου ὡς «ἐπέχοντος» τὸν θρόνον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὡς ὑποχρεομένου νὰ εἶναι «ὁδηγὸς τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτῆς ἀφρόνων, διδάσκαλος νηπίων, φωστὴρ ἐν κόσμῳ» καὶ ὁ φείλοντος νὰ καταρτίσῃ «τὰς ψυχὰς τὰς ἐμπιστευθείσας αὐτῷ».

Καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρχη, ἄρα, καμμία ἀμφισβήτησις περὶ τῶν καθηκόντων καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ εἰς τὸν Ἐπισκοπικὸν βαθμὸν ἀναβιβαζομένου, ἅτινα εἶναι πλήρη καὶ ἀπεριόριστα, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐτονίσσαμεν, τοῦ Ἐπισκόπου ὑπέχοντος τὴν πρώτην διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν εἰς αὐτόν, κατὰ πρόωτον καὶ κύριον λόγον, «ἐμπιστευθεισῶν» ψυχῶν τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος. Δι' ὃ καὶ εἰς αὐτὸν μόνον δίδεται ἡ Ποιμαντορικὴ ἢ Ράβδος, ἵνα «ποιμαίνῃ» δι' αὐτῆς «τὸ ἐμπιστευθὲν» εἰς αὐτὸν «Ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ» καὶ χρησιμοποιῇ ταύτην: χάριν μὲν τῶν «εὐπειθῶν», ὡς «βακτηρίαν καὶ ὑποστηριγμόν», ἔναντι δὲ τῶν «ἀπειθῶν καὶ εὐτραπέλων», ὡς «ράβδον ἐπιστυπτικὴν, ράβδον παιδεύσεως».

β') Ὁ Διάκονος, μηδεμίαν ἔχων ἀνάκαθεν ὑπεύθυνον ἔξουσίαν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ δηλοῦται, εἰδικὸν ἔργον ἔχει τὴν διακονίαν εἰς τὸ ἐν γένει ἐκκλησιαστικὸν ἔργον, τό τε ἁγιαστικὸν καὶ τὸ διδακτικόν, χωρὶς, ἐν τούτοις, νὰ θεωρῆται διὰ τοῦτο ὁ Διακονικὸς βαθμὸς ὑποδεέστερος τῶν δύο ἄλλων. Δι' ὃ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ εἰς τὴν χειροτονίαν τοῦ Διακόνου εὐχῇ τονίζεται μὲν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι καὶ οὗτος, ὡς καὶ οἱ δύο ἄλλοι τῆς Ἱερωσύνης βαθμοί, παρέχεται «τῇ προγνώσει» τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, τοῦ «καταπέμποντος ἐπὶ τοὺς ὠρι-

«Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσήλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες: τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;» (Ματθ. 18,1)

σμένους» ὑπὸ τῆς «ἀνεξιχνίαστου δυνάμεως» Αὐτοῦ «τὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος χορηγίαν», καὶ ὅτι ὁ Θεὸς «εὐδόκησεν», ἵνα προχειρισθῇ οὗτος «εἰς τὴν τῆς Διακονίας λειτουργίαν». Εἰς ἔπαινον δὲ τοῦ βαθμοῦ τῆς λειτουργίας ταύτης καὶ πρὸς ἐξουδετέρωσιν πάσης ὑποψίας περὶ ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς τούτου, τάχα, μειονεκτικότητος, εἰς αὐτὸν ἐφαρμόζονται ἐν τῇ δευτέρᾳ εὐχῇ οἱ περὶ τοῦ πρωτείου τῶν διακονούντων λόγοι τοῦ Κυρίου (Ματθ. 20,26. Μάρκ. 10,43. Λουκ. 22,25). «Ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν», λέγεται ἐν τῇ εὐχῇ ταύτῃ, «ὁ ἐν τῇ ἀφθάρτῳ Σου ζωῇ τοῖς Ἀποστόλοις Σου θεσπίσας τὸν τῆς Διακονίας νόμον, καὶ τὸν Πρωτομάρτυρα Στέφανον τοιοῦτον ἀναδείξας καὶ πρῶτον αὐτὸν κηρύξας τὸ τοῦ Διακόνου πληροῦντα ἔργον, καθὼς γέγραπται ἐν τῷ ἁγίῳ Εὐαγγελίῳ Σου· Ὅστις θέλει ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔστω ὑμῶν διάκονος...».

Ἄλλ' ἐν ὄψει τοῦ εἰς τὸν Διάκονον ἀνήκοντος, ὡς προείρηται, ἔργου, ἀρκετὸν ἐθεωρήθη, ἵνα ἀπλῶς ζητῆται παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ νὰ καταξιωθῇ ὁ εἰς τὴν Διακονίαν προχειριζόμενος «κατὰ τὸ εὐάρεστον» Αὐτῷ «οἰκονομῆσαι τὸν δεδωρημένον αὐτῷ βαθμὸν» καὶ νὰ ὑπομνησθῇ τούτῳ, ὅτι «οἱ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιῶνται», διότι περὶ ἀπλῆς διακονίας πρόκειται, περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ὁποίας οὐδεμία ποτὲ ὑπῆρξεν ἀμφιβολία. Περὶ τούτου δὲ καὶ περὶ τοῦ ὁποῖον σήμερον δύναται νὰ εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Διακόνου θὰ γίνῃ ὁ προσήκων λόγος ἄλλοτε, εἰς τὴν οἰκίαν σειρὰν τῶν σκέψεων τῆς στήλης ταύτης.

Ἐν ᾧ, λοιπόν, μήτε ὡς πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον, μήτε ὡς πρὸς τὸν Διάκονον εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία—ἀπὸ τῆς ὀρθοδόξου πάντοτε πλευρᾶς—περὶ τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν καὶ τῶν ἀπ' αὐτῆς ἀπορρευουσῶν εὐθυνῶν, διὰ τὸν Πρεσβύτερον ἔπρεπε νὰ εἶναι—ὅπως καὶ εἶναι εὐτυχῶς—λεπτομερεστέρα ἢ ἀπαρίθμησις τούτων κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἀναδεικνύουσαν αὐτὸν μυστηριακὴν πράξιν. Διότι οὗτος ἐπωμίζεται τὰ περισσότερα τῶν καθηκόντων, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ Ἐπίσκοπος ἔχει ἐν τῇ διαποιμάνσει τοῦ χριστεπανύμου πληρώματος, καί, τρόπον τινά, ἢ ὑποκαθιστᾷ τούτον (τῇ ἀδείᾳ του πάντοτε) ἐν πολλοῖς ἢ μοιράζεται ταῦτα μετ' ἐκείνου, διότι εἰς τοῦτο ἔχει κληθῆ καὶ πρὸς τοῦτο ἔχει κατασταθῆ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλὰ οὐχὶ σπανίως παρατηρεῖται ἐνιαχοῦ, ὡς μὴ ὄφελε,

«Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παῖδῖον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν...»
(Ματθ. 18,2)

τοῦτο μὲν παρανόησις καὶ σύγχυσις, τοῦτο δὲ παραμέλησις καὶ ἀχρήστευσις τῆς δικαιοδοσίας καὶ τῶν εὐθυνῶν τοῦ Πρεσβυτέρου, παρὰ τὴν λεπτομερῆ σαφήνειαν τῶν λειτουργικῶν κειμένων καὶ παρὰ τὰς σαφεῖς ἐπίσης — ὡς ἄλλοτε ἐλπίζομεν νὰ ἴδωμεν — κανονικὰς διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο δὲ ὀφείλεται, βεβαίως, εἰς λόγους ἱστορικοὺς καὶ πραγματικούς, τῶν ὁποίων ἡ ἐξέτασις δὲν εἶναι τοῦ παρόντος. Ὅθεν δίκαιον εἶναι νὰ ἐξετασθῇ ἐν τῇ συνεχείᾳ τῶν σκέψεών μας τὸ ἱερατικὸν ἔργον τοῦ Πρεσβυτερίου ἀπὸ τῶν διαφόρων αὐτοῦ πλευρῶν.

E. G. M.

ΕΩΘΙΝΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ (*)

Ἄλλ' εἶπομεν ἤδη, ὅτι, προκειμένου περὶ δευτεροβαθμίων περὶ τὸ κύριον γεγονός λεπτομερειῶν, οἷον τοπογραφικῶν, χρονολογικῶν, ἀριθμητικῶν κ.λ.π., οἱ Εὐαγγελισταὶ δὲν ἐφιστῶσι προσοχὴν ἐξειδικιασμένην. Ἄλλως τε, καὶ ἐνταῦθα πρόκειται περὶ διαφορῶν ἀπόψεων ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ γεγονότος. Ὅτι ὁ «νεανίσκος» τοῦ Μάρκου καὶ οἱ «ἄνδρες» τοῦ Λουκᾶ εἶνε «ἄγγελοι», δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρροσις, ἐνῶ δ' ὁ Μάρκος καὶ ὁ Λουκᾶς παριστῶσι τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἀγγέλων κατὰ τὸ φαινόμενον, ἥτοι ὡς αὕτη παρίστατο κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐντύπωσιν, ὁ Ματθαῖος ἀφηγεῖται τὰ κατ' αὐτὴν ὡς ἦσαν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν διαφορὰν τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἀγγέλων καὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν, δεόν νὰ λεχθῇ, ὅτι πάντες μὲν οἱ Εὐαγγελισταὶ τὸ αὐτὸ γεγονός ἀφηγοῦνται, ἕκαστος δ' ἐκθέτει τὰ κατ' αὐτὸ κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ στιγμὰς. Οὕτω π.χ. ὁ μὲν Ματθαῖος, παραλείπων τὰ ἐντὸς τοῦ μνημείου συμβαίοντα, ὁμιλεῖ περὶ τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ, διὸ καὶ παρέστησε τὸν ἄγγελον λέγοντα πρὸς τὰς γυναῖκας «δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος» (6), προσκαλεῖ δηλαδὴ αὐτάς, ἔξω ἔτι εὐρισκομένας, νὰ εἰσέλθωσιν, ἐφ' ᾧ καὶ ἅμ' ὡς εἰσῆλθον καὶ εἶδον, «ἔξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς» (8). Ὅτι δ' ἀκριβῶς παρασιωπᾷ ὁ Ματθαῖος, ἀφηγεῖται ὁ Μάρκος,

(*) Συνέχεια ἀπὸ σελ. 440.

«... καὶ εἶπεν: Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν...»

(Ματθ. 18,2-3)

ἦτοι τὰ ἐντὸς τοῦ μνημείου γενόμενα, ὅτι δηλ. εἰσελθοῦσαι εἶδον ἐντὸς τοῦ τάφου νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, ὅστις καὶ ἔδειξε τὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν τόπον ὅπου ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν, ἐφ' ᾧ καὶ κατόπιν ἐπάγεται: καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου.

Δὲν εἶνε δὲ σπουδαῖον τὸ ζήτημα, ἂν ὁ ἔξω καὶ ὁ ἔσω ἄγγελος ἢ οἱ δύο ἄγγελοι ἦσαν ἢ οἱ αὐτοί, ἢ διάφοροι· αἱ τοιαῦται σχολαστικότητες δύνανται ν' ἀποτελέσωσι θέμα μικρολόγων συζητητῶν, διότι ἐκεῖ ἔνθα οὐχί εἷς ἢ δύο ἢ πλείονες, ἀλλ' ὅλα ἀγγέλων τάγματα ἦτο ἐπόμενον νὰ παρίστανται εἰς δόξαν τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος, δὲν ἔχει λόγον μικροσυζήτησις περὶ τῆς αὐτότητας ἢ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀγγέλων. Οἱ Εὐαγγελισταὶ ἀπλοῦστα ἀναγράφουσι τὸ αὐτὸ γεγονός κατὰ τὰς διαφόρους αὐτοῦ ἀπόψεις καὶ τὰ χρονικὰ σημεῖα, συμπληροῦντες ἀλλήλους.

Τὸ θέαμα τοῦ ἀποκλισθέντος λίθου καὶ τοῦ ἀγγέλου ἐξέπληξε τὰς μυροφόρους, καὶ ἐξεθαμβήθησαν, διότι καθ' ὅλην τὴν πρὸς τὸ μνημεῖον πορείαν ὑπὸ μιᾶς κατείχοντο σκέψεως: περὶ τοῦ πῶς, ἀσθενεῖς αὐταὶ γυναῖκες, θ' ἀποκυλίσωσι τόσον μέγαν λίθον, αἴφνης δ' εἶδον ὅ,τι ὀλιγώτερον παντὸς προσεδόκων, τοῦτο δ' ἦτό τι θαυμαστόν, οὐράνιον καὶ θεῖον.

Ἐν τούτοις ταχέως συνῆλθον εἰς ἑαυτὰς ἀκούουσαι παρὰ τοῦ ἀγγέλου τὰ κατὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος. *Μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἤγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε. Ἠγέρθη, ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ὁ Ἰησοῦς ὁ ἐσταυρωμένος, ὁ κηδευθεὶς καὶ ταφείς. Καὶ τῆς μὲν σταυρώσεως καὶ ταφῆς αὐτοῦ νεκροῦ ὑπῆρξαν οἱ αὐτόπται μάρτυρες: αὐταὶ αἱ ἀναφερόμεναι ἐνταῦθα γυναῖκες, ἐν αἷς πρωτίστη ἢ μήτηρ αὐτοῦ, ὁ ἡγαπημένος μαθητῆς Ἰωάννης, ὁ Ἰωσήφ, ὁ Νικόδημος. Ποῖοι ὅμως ἦσαν οἱ μάρτυρες τῆς ἀναστάσεως τοῦ ταφέντος; Ποῖος εἶδε τὴν ἀνάστασιν; Οὐδεὶς, οὔτε οἱ φυλάσσοντες τὸν τάφον στρατιῶται, διότι «ἀπὸ τοῦ φόβου ἐσείσθησαν καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί» (Ματθ. κη', 4) οὔτε αἱ μυροφόροι, ὡς ἐλθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον μετὰ τὴν ἀνάστασιν, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν θνητῶν «καὶ ἡδύνατο ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς—λέγει τις τῶν θεολόγων— νὰ ἴδῃ ἐπὶ τῆς γῆς τὴν δόξαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν θ' ἀπετύφλωνε καὶ τὸν ἄριστον τῶν ἀνθρώπων ἢ αἴγλη τῆς δόξης ταύτης;» Οὐδεὶς μὲν λοιπὸν εἶδε τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, ὑπάρχουσιν ὅμως μάρτυρες αὐτῆς, αἱ γυναῖκες αὐταὶ αἱ μυροφό-*

«... Ὅστις οὖν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ πικιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μέγιστος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν...» (Ματθ. 18,4)

ροι, μαθηῶσαι αὐτὴν παρὰ τοῦ ἀγγέλου καὶ πιστοποιηθεῖσαι ἐκ τοῦ κενοῦ μνημείου. Ἴδε—εἶπεν ὁ ἄγγελος—ὁ τόπος ὅπου ἐθηκαν αὐτόν· εἶνε κενός, μόνα τὰ σουδάρια κεῖνται, αἱ δὲ συνδέουσαι τὸν λίθον τῆς θύρας πρὸς τὸν βράχον σφραγιδὲς εἶνε ἀνεπαφοί! Ἄνεστη ὁ Κύριος!

Τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο τῆς ἀναστάσεως ἤκουσαν αἱ γυναῖκες πρῶται· δὲν ἦτο, ἄρα γε, φυσικώτερον καὶ συνεπέστερον νὰ ἐνωτισθῶσιν αὐτοῦ οἱ ἀπόστολοι πρὸ παντὸς ἄλλου, παρ' αὐτῶν δὲ νὰ μάθωσιν αἱ τε γυναῖκες καὶ εἴ τις ἕτερος; Ὅχι, διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους: Ἀφ' ἐνὸς μὲν, διότι οἱ ἀπόστολοι δὲν ἔδειξαν πρὸς τὸν Κύριον τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν, τὴν ὁποίαν ἔδειξαν πρὸς αὐτὸν αἱ γυναῖκες. Καθ' ὅλον τὸν τριετῆ δημόσιον τοῦ Ἰησοῦ βίον, αἱ γυναῖκες ἦσαν κατακολουθοῦσαι καὶ ὑπηρετοῦσαι αὐτῷ μετ' ἐξειδιασμένης ἀφοσίωσεως, προσφέρουσαι καὶ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου, ἐνῶ οἱ ἀπόστολοι, διασκορπισθέντες ἔγιναν ἀφαντοί, ὁ δὲ Πέτρος ἠρνήθη μετ' ὄρκου ὅτι ἔχει μετ' αὐτοῦ οἰανδήποτε, καὶ ἀπλῆν ἔστω, γνωριμίαν, αἱ γυναῖκες οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ παρακολουθοῦσαι αὐτὸν κατὰ βῆμα, καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῶν παθῶν παρήσαν παρὰ τὸ πλευρόν αὐτοῦ συμπονοῦσαι καὶ συμπάσχουσαι, συναρέβησαν τὸν Γολγοθᾶν, παρετήρουν ποῦ ἐτίθειτο ὁ νεκρὸς αὐτοῦ, μόλις δὲ παρήλθε τὸ σάββατον, καθ' ὃν χρόνον οἱ μαθηταὶ ἦσαν κεκρυμμένοι, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, αὗται ἔσπευσαν ν' ἀγοράσωσιν ἀρώματα καὶ ἐνωρίτατα, σκοτίας ἔτι οὔσης, ἐτάχυναν τὸ βῆμα πρὸς τὸ μνημεῖον, ἵνα περιποιηθῶσι τὸν νεκρὸν τοῦ προσφιλοῦς, πάντα κίνδυνον ἀψηφοῦσαι. Ἐδείχθησαν, λοιπόν, αἱ γυναῖκες ἐν τῇ πρὸς τὸν Διδάσκαλον ἀγάπῃ καὶ τῷ φίλτρῳ κατὰ πολὺ ἀνώτεραι τῶν ἀποστόλων. Ἀλλὰ καί, ἀφ' ἐτέρου, αὗται ἠξιώθησαν πρῶται τοῦ χαρμοσύνου εὐαγγελίου τῆς ἀναστάσεως, διότι μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχε καὶ ἡ ὑπὲρ πάσης καὶ πάντας ἀγαπῶσα τὸν Ἰησοῦν, ἡ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς αἰσθανθεῖσα ἐμπηγνυμένην τὴν ὑπὸ τοῦ Συμεὼν προφητευθεῖσαν ρομφαίαν τῆς ὀδύνης καὶ θλίψεως, ἡ καὶ διὰ τοῦτο χρίζουσα τὸ ταχύτερον τῆς παραμυθίας καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς χαρᾶς, «ἡ ἄλλη» ἐκείνη Μαρία, ἡ μήτηρ τοῦ παθόντος καὶ ἀναστάντος Χριστοῦ.

Λαβοῦσαι πρῶται τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀναστάσεως, αἱ μυροφόροι ἐνετάλησαν παρὰ τοῦ ἀγγέλου νὰ μεταδώσωσι τὴν φαι-

«... Καὶ ὡς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἔμε δέχεσται...»
(Ματθ. 18,5)

δρὰν εἶδισιν τῆς μελλούσης ἐν Γαλιλαίᾳ τοῦ ἀναστάντος ἐμφανίσεως τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ. Διὰ τὴν γίνεται ἐνταῦθα τοῦ Πέτρου μνεία ὀνομαστικὴ καὶ κεχωρισμένη ἀπὸ τῶν λοιπῶν μαθητῶν; Δύο τινὲς ἀπαντήσεις δύνανται νὰ δοθῶσιν εἰς τὸ ἀπόρημα τοῦτο: ἢ ὅτι ὁ Πέτρος δὲν συνηριθμεῖτο τοῖς μαθηταῖς τοῦ Κυρίου, ἢ ὅτι κατεῖχε θέσιν προνομιοῦχον ἀπέναντι πάντων τῶν λοιπῶν μαθητῶν.

Ἄλλ' ὁ Πέτρος ἦτο εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, καὶ δὴ ὁ πάντων θερμότερος· ἀπομένει ἄρα πρὸς παραδοχὴν ἢ θεωρίᾳ περὶ τῆς ἐν τοῖς μαθηταῖς ἐξιδιασμένης καὶ διακεκριμένης θέσεως τοῦ Πέτρου, ὡς οἰοεὶ ἡγεμόνος τῶν λοιπῶν ἀποστόλων. Τὴν δευτέραν ταύτην ἐκδοχὴν ἔσπευσε νὰ κατασκευάσῃ ἡ Λατινικὴ Ἐκκλησία καὶ νὰ προβάλλῃ αὐτὴν ὡς ἐν ἐπὶ πλέον ἐπιχείρημα περὶ τῆς προσφιλοῦς αὐτῇ θέσεως τοῦ μεταξὺ τῶν ἀποστόλων, ἵνα καὶ τοῦτο ἀποτελέσῃ ἓνα τῶν στύλων τοῦ παπικοῦ πρωτείου. Ἐν τούτοις, τὸ πρῶγμα δὲν ἔχει οὕτω, ἀλλὰ δεόν νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν πρώτην ἀπάντησιν, ἥτοι εἰς τὸ ὅτι ὁ Πέτρος δὲν συνηριθμεῖτο ταῖς μαθηταῖς.

Πῶς δὲ τοῦτο; Ἐπιλούστατα ὁ Πέτρος, τρεῖς μετὰ τόσου τόνου καὶ στόμφου καὶ δὴ καὶ μεθ' ὄρκου —φοβερόν!— ἀπαρνηθεὶς τὸν Κύριον, αὐτὸς ἐαυτὸν ἐξέκοιπεν ἐκ τοῦ συλλόγου τῶν ἀποστόλων· ὁ Πέτρος, συναισθανθεὶς ἀμέσως τὸ βαρὺ τοῦ ἁμαρτήματος, «ἐκλαυσε πικρῶς», μὴ ἰδὼν δ' ἔκτοτε τὸν Κύριον, ὃν τόσον σκληρῶς ἠρνήθη, καὶ μὴ λαβὼν ἄμεσον παρ' αὐτοῦ ἄφεσιν καὶ παραμυθίαν, ὡς καὶ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι δὲν ἤρθη ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα, αὐτὸς ἠσθάνετο ἐαυτὸν ὡς ξένον πρὸς τὴν ὁμάδα τῶν ἀποστόλων. Εἶχε λοιπὸν ἀνάγκην ὁ Πέτρος εἰδικῶς μὲν ἀφ' ἐνὸς συγγνώμονος παραμυθίας ἐφ' οἷς ἤμαρτε καὶ βεβαιώσεως ὅτι δὲν θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ ξένος πρὸς τὴν ἀποστολικὴν χάριν, εἰδικῆς δ' ἀφ' ἐτέρου ἐνισχύσεως, ἐν οἷς ἔμελλε νὰ κοπιᾷ ὑπὲρ τοὺς λοιποὺς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ μνείας εἰδικῆς ἀξιούται ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου: σπεύσατε νὰ εἴπητε εἰς τοὺς δειλιάσαντας ἀποστόλους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ὑπὲρ πάντας δειλιάσαντα καὶ ὀκλάσαντα, εἰς τὸν ἐν λόγοις μόνον θερμορρογόν, εἰς τὸν δηλώσαντα μὲν ὅτι εἶναι ἕτοιμος «καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι» μετὰ τοῦ Κυρίου (Λουκ. κβ', 33), ἀλλ' ἐν τούτοις ἀπαρνηθέντα αὐτόν, ὅταν ἐπέστη ὁ κίνδυνος, καὶ ἐν ἀναθέμασι

«Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς τροσκουοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ: Τί θέλεις;»
(Ματθ. 20, 21)

καὶ ὄχοις βεβαιώσαντα ὅτι οὐκ οἶδε τὸν ἄνθρωπον (Μάρκ. ιδ', 71), εἰς τὸν συντετριμμένον ἐκείνον καὶ αὐτοκατάκριτον Πέτρον, διὰ ν' ἀναταρρήσῃ ὅτι δὲν ἀπεκηρύχθη ὑπὸ τοῦ ἀνεξικάκου Κυρίου, ἀλλὰ συναριθμεῖται ἔτι μεθ' ὅλα ταῦτα ἐν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

Ὁ Κύριος προεἶπεν, ὅτι «προάξει» τοὺς μαθητάς εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἢδη συνδειπνῶν μετ' αὐτῶν τὸν μυστικὸν δεῖπνον: «μετὰ δὲ τὸ ἐγεροθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν» (Ματθ. κε', 32. Μάρκ. ιδ', 28). Ὁ Λουκᾶς δὲ προσάγει τὸν ἄγγελον εἰπόντα πρὸς τὰς γυναῖκας: «μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὧν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, λέγων ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι», αἱ δὲ γυναῖκες ὄντως «ἐμνήσθησαν τῶν ρημάτων αὐτοῦ» (κδ', 6-8). Τὰ ῥήματα ταῦτα ἤδη προανέφερον ὁ Ματθαῖος ἀφηγούμενος τὰ κατὰ τὴν ἐν Γαλιλαίᾳ διατριβὴν τοῦ Κυρίου: «ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκταθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγεροθῆναι» (ιε', 21. πρβλ. καὶ Λουκ. θ', 22). Αἱ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ δ' ἐμφανίσεις τοῦ Κυρίου ἦσαν δύο, μία «εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξαστο» τοῖς μαθηταῖς (Ματθ. κη', 16), καὶ μία «ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος» (Ἰωάν. κα', 1 ἐξ.).

Πρὸ τῶν ἐμφανίσεων ὅμως τούτων ἐγένοντο ἐν Ἱεροσολύμοις ἄλλαι, περὶ ὧν λόγος γίνεται ἐν Μάρκ. ις', 9. 12. 14. Λουκ. κδ', 13-35 καὶ Ἰω. κ', 11-31. Διαφέρει δὲ τούτων ὁ χαρακτήρ τοῦ τῶν ἐν Γαλιλαίᾳ, διότι ἐν Ἱεροσολύμοις μὲν ἦσαν σχεδὸν στιγμιαῖαι, μετ' αὐτὰς δ' ὁ Κύριος ἐξηφανίζετο, ἐν Γαλιλαίᾳ δὲ παρέμενε μετὰ τῶν μαθητῶν ἐπὶ μακρόν, παραστήσας αὐτοῖς «ἐαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις» καὶ «δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ» (πράξ. α', 3). Διατὶ δὲ τοῦτο; Πρῶτον, διότι, τῶν ἀποστόλων ὄντων ἠναγκασμένων, κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν περὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα νόμον, νὰ παραμένωσιν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπὶ ὀκτῶ συναπτάς ἡμέρας, ὁ Ἰησοῦς δὲν ἠδύνατο νὰ ἀφήσῃ αὐτοὺς ἄνευ τῆς ἀπὸ τῶν ἐμφανίσεων αὐτοῦ παραμυθίας πρὸς στήριξιν ἐν τῇ ἐπὶ τῷ ἀπ' αὐτοῦ

«Λέγει αὐτῷ· εἰπέ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ μου εἰς ἐκ δεξιῶν σου» καὶ εἰς ἐξ ἀριστερῶν σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου».

(Ματθ. 20,21)

προσκαίρω ἀποχωρισμῶ θλίψει· δεύτερον, διότι, ἐὰν ἀπετόλμων ἀμέσως φυγὴν ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς Γαλιλαίαν, θὰ ἔδιδον λαβὴν εἰς ἐμπράγατον δικαιολογίαν τῆς ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων διαδοθείσης συκοφαντίας, ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, κλέψαντες τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ἐδραπέτευσαν λάθρα· τρίτον, αἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἐμφανίσεις ἔμελλον νὰ χρησιμεύσωσιν οἴονει ὡς προπαρασκευαστικαὶ τῆς ἐν Γαλιλαίᾳ μακρᾶς μετ' αὐτῶν ἀναστροφῆς τοῦ Κυρίου, οὕτως ὥστε, καθ' ὃν χρόνον θὰ ἐλάλει αὐτοῖς «τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ», νὰ μὴ ἦναι ἐντελῶς ἀπαράσκευοι εἰς τοιαῦτα ὑψηλὰ ἀκροάματα. Ἐξελέγη δ' ἡ Γαλιλαία διὰ τὴν μᾶλλον παρατεταμένην μετ' αὐτοῦ ἀναστροφήν, διότι ἐνταῦθα ἠδύναντο πάντες νὰ εὕρωσιν ἡσυχίαν μακρὰν τῆς ταραχῆς καὶ τοῦ διωγμοῦ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαίων ἀρχόντων, ἡ Γαλιλαία δ' ἦτο ἡ πατρίς τῶν μαθητῶν, οἵτινες, ἐπομένως, ἔχοντες αὐτόθι τοὺς ἑαυτῶν οἴκους καὶ τὰ ὑπάρχοντα, ἠδύναντο ἀπερίσπαστοι καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ νὰ ἀναστρέφωνται μετὰ τοῦ μέλλοντος ν' ὀναληφθῇ ἀπ' αὐτῶν Σωτῆρος.

Ταῦτα ἀκούσασαι παρὰ τοῦ ἀγγέλου αἱ μυροφόροι, ἐξεληθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου, καὶ δὴ, ὡς ὁ Ματθαῖος ἀναφέρει, «ταχύ», πρὸς τοὺς ἀποστόλους δὲ διητυνόντο σπεύδουσαι (κη', 8-9) ἐκ τῆς καταλαβούσης αὐτὰς μεγάλης ἀνυπομονησίας, ὅπως τὸ ταχύτερον ἀνακοινώσωσιν εἰς αὐτοὺς τὰ ὄραθέντα καὶ ἀκουσθέντα.

Καθ' ὁδὸν δ' εἶχεν αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις («μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς» Ματθ. κη', 8), διότι εὕρισκοντο ὑπὸ τὸ κράτος τῆς καταπλήξεως ἅμα καὶ τῆς ἀγαλλιᾶσεως.

Ὑπὸ τοιούτων κατεχόμεναι αἰσθημάτων, ἰδίως δὲ ὑπὸ φόβου, καθ' ὁδὸν εἰς οὐδένα ἐκ τῶν ἀπαντωμένων, — ἴσως δὲ καὶ ἐκ τῆς περιδεοῦς τῶν γυναικῶν ὄψεως καὶ τῆς σπουδῆς διαπορούντων καὶ δεικνυόντων διάθεσιν νὰ μάθωσι τί συμβαίνει —, εἰς οὐδένα εἶπόν τι ἐκ τῶν συμβάντων, μέχρις οὗ εὗροῦσαι τοὺς ἀποστόλους «ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς» (Λουκ. κδ', 9).

Γ. Π.

«Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν: Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πίνειν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; Λέγουσιν αὐτῷ: Δυνάμεσθε. Καὶ λέγει αὐτοῖς: Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίνατε καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε, τὸ δὲ καθίσαί ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἐκωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου».

(Ματθ. 20, 22-23)

“ΕΡΓΑΤΑΙ ΑΝΕΠΑΙΣΧΥΝΤΟΙ,,

Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας ἐταλάνιζεν ἐκυτόν, διότι «ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων» ἔψαυσε μὲ τὰ χεῖλη του τὸν ἄνθρακα τοῦ πυρὸς τοῦ Θυσιαστηρίου, τὸν ὁποῖον ἐν ὄραματι τῷ προσέφερε διὰ λαβίδος ἐν ἐκ τῶν Χερουβείμ, τῶν κυκλούντων τὸν θρόνον τοῦ Κυρίου Σαβαώθ.

Ἡμεῖς οἱ ἱερεῖς τολμῶμεν καθ’ ἐκάστην σχεδόν, ὅχι ἓνα ἄνθρακα τοῦ Θυσιαστηρίου νὰ ψαύωμεν διὰ τῶν χειλέων μας, ἀλλὰ ὀλόκληρον τὸ φλέγον θῦμα τῆς σταυρικῆς θυσίας νὰ δεχόμεθα ἐντὸς ἡμῶν, χωρὶς νὰ κατακαίωμεθα, διότι οὕτως ἠθέλησεν ὁ ἰδρῦσας τὴν ἐπίγειον ἱερουσύνην, ἵνα ἐν τῇ «ἡμετέρῃ ἀσθενείᾳ τελειῶται» ἡ δύναμις Ἐκείνου, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου φρίσσει καὶ τρέμει τὸ Σύμπαν ὀλόκληρον. Ἀλλοίμοιον ὅμως, ὅταν ἡ εἰς τὸ Θυσιαστήριον προσέγγισις γίνεται, χωρὶς τὴν ἀπαιτουμένην συναίσθησιν τῆς μηδαμινότητος καὶ τῆς ἀναξιότητός μας, χωρὶς συντριβὴν καὶ μετάνοιαν, χωρὶς πνευματικὴν περισυλλογὴν! Ἀλλοίμοιον, ὅταν ἀπτόμεθα τῶν Ἁγίων μετὰ θρασυτήτος καὶ κομπασμοῦ, μετὰ ἀπροσεξίας καὶ νωθρότητος, μετὰ ἀμελείας καὶ ραθυμίας! Πῦρ καταναλισκόν γίνεται διὰ τὰς ψυχὰς μας, ὅ,τι ἡμεῖς προσάγομεν εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν τοῦ ποιμνίου! Σφίζονται ὅσοι προσέρχονται δι’ ἡμῶν, χωρὶς νὰ μιμῶνται τὴν ἰδικὴν μας ἀπερισκεψίαν, καὶ καταστρεφόμεθα ἡμεῖς, «τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας»!

Ἀλλά, ἔστω καὶ ἂν συναισθανώμεθα δι’ ἡμᾶς αὐτοὺς τὸ βάρος τοῦ μυστηρίου καὶ ἀτομικῶς προετοιμαζώμεθα δι’ αὐτό, τῆς ἰδίας ἐνοχῆς καθιστάμεθα ἄξιοι καὶ ὀσάκις, περιοριζόμενοι μόνον εἰς τοῦτο, ἀφίνομεν τὸ ποιμνιον εἰς τὴν τύχην του καὶ δὲν ἐπιμέλωμεθα τῆς προπαρασκευῆς τῆς σωτηρίας του. «Μὴ δότε τὰ ἅγια τοῖς κυσίν», εἶπεν ὁ Κύριος τοῦ Παντός καὶ ἡ πηγὴ τῆς Ἀγιωσύνης, καὶ ἡμεῖς ἀδιαφοροῦμεν διὰ τὴν κατάστασιν ἐκείνων, πρὸς οὓς τὰ θεϊότατα μεταδίδομεν, εἴτε ἐκ ραθυμίας εἴτε ἐκ προσωποληψίας; Ἀλλοίμοιον! «Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ ἐπιτελῶν τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἀμελῶς» καὶ «οὐ μὴ λάβῃς πρόσωπον ἀνθρώπου», εἶπε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ!

Διὰ τοῦτο ὁ Ἀπόστολος Παῦλος παρήγγελλε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου τὸ περιφημον ἐκεῖνο «Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ», καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας δὲν ἔπαυεν

«Καὶ ἀκούσαντες οἱ θεὰ ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν».

(Ματθ. 20,14)

ὁ ἴδιος ἐνθυμούμενος τὴν ἀνθρωπίνην του ἀδυναμίαν. Διὰ τοῦτο, γράφων πρὸς τοὺς χριστιανούς του, παρεκάλει νὰ προσεύχωνται ὑπὲρ αὐτοῦ, νυκτὸς δὲ καὶ ἡμέρας ἐνουθέτει ἕνα ἕκαστον «καὶ κατ' ἴδιαν καὶ κατ' οἴκους» καὶ ζηλοτύπως ἐπρόσχε μήπως δώσῃ «ἐγκοπὴν τινὰ τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ».

Ἄλλὰ, ἂν ὁ Παῦλος εἶχεν ἀνάγκην τόσης προσοχῆς, πόσης προσοχῆς ἔχομεν ἀνάγκην ἡμεῖς, οἱ μὴδὲ τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων τῶν ποδῶν τοῦ Παύλου δυνάμενοι νὰ λύσωμεν; Ἡ μήπως, καὶ ἂν προσέχωμεν ἡμᾶς αὐτούς, ἔπαυσε, τάχα, τὸ ποίμνιον νὰ ἔχη ἀνάγκην τῆς συντόνου ἡμῶν προσοχῆς καὶ μερίμνης;

Ὅχι, ὁ ὀρούμενος ὡς λέων καὶ εἰς ἄγγελον φωτὸς μετασηματιζόμενος εὐκολώτερον δύναται καὶ ἡμᾶς νὰ παγιδεύσῃ καὶ νὰ καταπῆ, πολλοὶ δὲ καὶ βαρεῖς εἶναι οἱ λύκοι οἱ ἐπαπειλοῦντες τὴν ποιμνὴν τοῦ Χριστοῦ, ἄλλοι ἀκάλυπτοι καὶ ἄλλοι ὑπὸ δορὰν προβάτου. Καὶ εἶναι, διὰ τὸ κρίσιμον ἀκριβῶς τῶν καιρῶν, καὶ κρισιμωτέρα ἡμῶν τῶν Ποιμένων ἢ θέσις, διὰ τὸ κρίσιμον δὲ τοῦ ἔργου ἡμῶν εἶναι ἀνυπολόγιστοι οἱ κίνδυνοι, οἱ κυκλοῦντες ἡμᾶς, βαρύνονται δὲ αἱ εὐθῦναι διὰ τὴν ἀπώλειαν ἔστω καὶ μιᾶς ψυχῆς, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἀπέθανεν ὁ Χριστός.

Ἴδού διατί εἶναι ἐπείγουσα ἡ ἀνάγκη τῆς συστηματοποιήσεως τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν ἄμυναν ἡμῶν αὐτῶν καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἐμπειστημένων εἰς ἡμᾶς ψυχῶν. Εἶναι ἀνάγκη συντονισμοῦ ὅλων τῶν φανερῶν καὶ τῶν ἀφανῶν μας δυνάμεων, ἀνάγκη ἐπιστρατεύσεως καὶ διοργανώσεως ὅλων τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα διαθέτομεν διὰ τὴν ἀπόκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ, ἀνάγκη ἀνασυντάξεως καὶ συσπειρώσεως περὶ τὸν αἱματόβρεκτον Βωμόν τοῦ Ἰησοῦ. Τῆς ἀνάγκης δὲ ταύτης καιρὸς ἦτο πλέον νὰ λάβῃ πλήρη συνείδησιν τὸ σῶμα τῶν κληρικῶν μας καὶ εἶναι διὰ τοῦτο πολλῆς εὐγνωμοσύνης ἄξιοι οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται, μεριμνῶντες διὰ τὴν ἐν ταῖς θεοσώστοις Ἐπαρχίαις αὐτῶν συγκρότησιν τῶν ὁσημέραι γενικευομένων φροντιστηριακῶν ἐκπαιδευτικῶν συνεδρίων τοῦ ὑπ' αὐτοὺς Ἱ. Κλήρου.

Ἡ κοινὴ ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ Θυσιαστηρίου προσευχῆ, ἡ ὑποδειγματικὴ τέλεσις τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν Ἑσπερινοῦ καὶ Ὁρθρου μετὰ τῆς θείας Μυσταγωγίας, ἡ ἐν τε τῷ Ἑσπερινῷ καὶ τῇ θείᾳ Λειτουργίᾳ γενομένη ἐπίκαιρος ἀνάπτυξις τῶν ἀναγνωσκομένων ἁγιογραφικῶν περικοπῶν, σχετικῶν συνήθως πρὸς τὸ

«Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν : Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν καταστράζουσιν αὐτῶν...»
(Ματθ. 20, 25)

ἔργον καὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν Ποιμένων, ἢ ἐπὶ διήμερον, ἢ καὶ περισσότερο, κοινὴ ἀναστροφή καὶ συζήτησις πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ διόρθωσιν τῶν δεομένων διορθώσεως ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ δράσει τοῦ ἡμετέρου, ἢ εἰλικρινῆς ἀπὸ μέρους τῶν ἀγορευτῶν ἀντίκρουσις τῆς πραγματικότητος καὶ ἡ θαρραλέα ἀπὸ μέρους πάντων τῶν συνέδρων ἔκφρασις τῆς εὐχῆς ὅπως αὐστηροτέρα ἤδη ἀσκηθῆ ἢ ἐπ' αὐτῶν ἢ ἐπαγρύπνησις διὰ τὴν πραγμάτων τῶν κοινῇ ἀποφασισθέντων, πάντα ταῦτα παρήγαγον — ὅπου συνεκροτήθησαν ἤδη τὰ συνέδρια ταῦτα — ἰδεώδη τινὰ ἀτμόσφαιραν πνευματικότητος, χρησίμου διὰ τὴν περαιτέρω ἐν τε τῷ ναῶ καὶ τῇ κοινῇ ἀγιαστικῇ καὶ ποιμαντικῇ δρασίᾳ τῶν μετασχόντων τῶν συνάξεων τούτων ἐκκλησιαστικῶν στελεχῶν. Ἀλλά, πλὴν τούτου, τὰ ἐν ταῖς συσκέψεσι γινόμενα παρέχουν οὐχὶ εὐκαταφρόνητα πρακτικὰ ἐφόδια διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ συμμορφώσωσι τὸν βίον καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν πρὸς τὰ ὑπὸ πάντων ὡς ὀρθὰ καὶ δίκαια γινόμενα ἀποδεκτά.

*

Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως τούτου μέχρι τοῦ νὰ τεθῶσι, πραγματι, εἰς πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τὰ πορίσματα τῶν συνεδρίων ὑπάρχει συνήθως ἀπόστασις τις, καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιστηθῆ πάντων ἡ μεγαλειτέρα προσοχή.

«Ὁ γνοὺς καὶ μὴ ποιήσας δαρήσεται πολλὰς» πλέον δὲν ἔχει δὲ τόσην σημασίαν ἢ πρόθυμος ἀποδοχὴ τοῦ ἀγαθοῦ, ὅσην ἔχει ἡ πρακτικὴ τῆς ἀποδοχῆς ταύτης διὰ τῶν ἔργων ἐκδήλωσις.

Ὁ ἡμετέριος—ἀναλόγως τῆς μορφώσεως, ἢν σήμερον ἔχει, καὶ τῆς κοινωνικῆς βαθμίδος, ἐφ' ἧς τῷ ἐπιτρέπει αὐτὴ νὰ ἴσταται, —εἶναι ἀνάγκη νὰ παλαίσῃ ἀγῶνα τεράστιον ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ του, πρῶτον, καὶ ἐναντίον τῶν περὶ ἑαυτὸν ἐμποδίων, ὕστερον, διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον διαισθάνεται ὡς ἐνδεδειγμένον, βλέπει καθαρά, ὅταν τῷ ὑποδεικνύεται, ὡς λίαν ἐπιθυμητόν, καὶ ἀποφασίζει, ἐν στιγμαῖς ἐνθουσιασμοῦ, ν' ἀκολουθήσῃ. Καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ καλλιεργήσῃ, πρὸ παντός, ἐντὸς τῆς ψυχῆς του ὁ ἡμετέριος τῆς σήμερον τὴν βαθεῖαν συνείδησιν, ὅτι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν δὲν εἶναι παρὰ «στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ», ὑποχρεωμένος νὰ μὴ παρασύρηται ἀπὸ τὰς βιοτικὰς μερίμνας, «ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ». Νὰ εἶναι δὲ ἕτοιμος πάντοτε ἐν πινοπλίᾳ καὶ ἐν ἐπιφυλακῇ, ἐν διαρκεῖ καὶ ἀδιαλείπτῳ

«.. Οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας ἡμῶν γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος...».
(Ματθ. 20, 26)

πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, πνευματικῆ κοινωνία καὶ ἐν ἀδιαρρήκῳ συνδέσμῳ εἰρήνης πρὸς τε τοὺς συμποίμενας καὶ τὸν χριστεπώνυμον λαόν, Ποιμὴν ὄχι «μισθωτὸς» καὶ φεύγων ἐνώπιον τῶν λύκων. Ἀλλὰ νὰ εἶναι Ποιμὴν ἀναγνωρίζων τὰ πρόβατα τοῦ Χριστοῦ ὡς «πρόβατα ἴδια», δυνάμενος νὰ καλῆ αὐτὰ «κατ' ὄνομα», καὶ ἰκανὸς ν' ἀγαπάται ὑπ' αὐτῶν, ὥστε ν' ἀκούωσι «τῆς φωνῆς αὐτοῦ». Διατί δὲ νὰ τὸ ἀποκρύψωμεν; Τίς οἶδεν, ἂν δὲν θὰ εἶναι ἀνάγκη καὶ νὰ θυσιασθῆ κάποτε «ὑπὲρ τῶν προβάτων»;

Διὰ τοῦτο αἱ ἐν πνεύματι προσευχῆς καὶ μελέτης ἀμοιβαῖαι παρορμήσεις μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων τὰ στελέχη τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ πρέπει πυκνότεραι νὰ εἶναι καὶ συστηματικώτερον νὰ ὀργανωθῶσιν, οὐδεὶς δὲ—ἐλπίζομεν—μετὰ τὴν ἐκ τῶν συσκέψεων τούτων τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου κεκτημένην μέχρι τοῦδε λαμπρὰν πείραν, θὰ θεωρήσῃ πλέον ὡς ἀπασχόλησιν τάχα περιττὴν τὴν τοιαύτην ἐν Κυρίῳ ἐπιβεβλημένην τῶν λειτουργῶν Αὐτοῦ ἀναστροφῆν καὶ ἐκγύμνασιν. Δὲν εἶναι—ὡς τινες ἀκόμη κακῶς νομίζουσι—δὲν εἶναι τοῦ ἐφημερίου μοναδικὸν καθήκον τὸ βαπτίζειν, ὑπανδρεύειν καὶ κηδεύειν, οὔτε τὸ εὐχεσθαι μόνον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ. Καθῆκόν μας πρῶτιστον εἶναι: διὰ τῆς ὅλης ζωῆς καὶ δράσεώς μας νὰ καταστήσωμεν τοὺς βαπτισθέντας ἀξίους, πράγματι τῆς ζωῆς τῆς χριστιανικῆς, μέλη τίμια τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ· νὰ μορφώσωμεν τοὺς πιστοὺς, ὥστε ἐκάστου ὁ οἶκος ν' ἀποτελῆ καὶ μίαν κατ' οἶκον ἐκκλησίαν· ν' ἀναπτύξωμεν τὴν χριστιανικὴν συνείδησιν, ὥστε νὰ μὴ τρέμῃ ἐνώπιον τοῦ μυστηρίου τοῦ θανάτου· νὰ δώσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀληθινούς ἐργάτας εἰρήνης καὶ νὰ πρωτοστατῶμεν εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν καλῶς ἐννοουμένην εὐημερίαν τοῦ εἰς τὰς χεῖράς μας λαοῦ. Τότε ἔχομεν προορισμὸν ὡς κληρικοί, τότε δὲν κινδυνεύομεν νὰ «ατακριθῶμεν ὡς καταφρονηταὶ τῆς χάριτος καὶ τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνήλθομεν τὰς βαθμίδας τοῦ Θυσιαστηρίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου μόνον χεῖρες ἐργαζόμεναι τὸ ἀγαθὸν δύνανται νὰ ὑψῶνται καὶ νὰ μεσιτεύουν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων.

Τοιοῦτον ἀπαιτεῖ, πρὸ πάντων σήμερον, τὸν ἱερέα ἢ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, «ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον» τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας.

ΓΑ·Ι·ΟΣ ὁ Πρεσβύτερος

«...καὶ ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δούλος...».

(Ματθ. 20,27)

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

(ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ)

Τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τοῦ ἀνθρώπου διαδέχεται ἡ ἐφηβική. Μὲ μεγάλας καὶ ἀποτόμους μεταβολάς, τόσον εἰς τὰ σωματικὰ γνωρίσματα, ὅσον καὶ εἰς τὴν ψυχικὴν συγκρότησιν τοῦ νέου ἢ τῆς νεάνιδος, σημειοῦται ἡ εἴσοδος εἰς τὴν ἡβην, χρονικῶς ποικίλλουσα ἀναλόγως τῶν κλιματολογικῶν κυρίως ὄρων (1). Εἰς τὴν χώραν μας ἡ ἡβὴ ἀρχεται εἰς μὲν τὰς κορασιδας ἀπὸ τοῦ δωδεκάτου μέχρι τοῦ δεκάτου τετάρτου ἔτους, εἰς δὲ τὰ ἄρρενα ἀπὸ τοῦ δεκάτου τετάρτου καὶ δεκάτου πέμπτου ἔτους, ἀκμάζει δὲ περὶ τὸ δέκατον ὄγδον.

Ἡ ἐφηβικὴ ἡλικία εἶναι μία ἀπὸ τὰς σπουδαιότερας περιόδους τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἀπ' αὐτῆς ὁ ἀνθρώπος ἀποκτᾷ τὰς ὀργανικὰς προϋποθέσεις ἵνα ἐν καιρῷ (2) καταστῆ ἱκανὸς νὰ ἀναποκριθῆ πρὸς τὸν θεῖον ὀρισμὸν τῆς ἐν τῷ Μυστηρίῳ τοῦ γάμου ἀναπαραγωγῆς καὶ διαίωσίσεως τοῦ εἴδους κατὰ τὸ «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε» τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἡλικίας ταύτης, κατὰ τὸ ἰσχύον παρ' ἡμῖν ποινικὸν δίκαιον, ἀρχεται ὁ πλήρης καταλογισμὸς τῶν ἀξιοποιῶν πράξεων.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀπέδιδον μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν ἐφηβείαν. Ὁ δημόσιος βίος τῶν Ἀθηναίων ἤρχιζεν ἀπὸ τοῦ 18ου ἔτους, ὅτε οἱ νέοι ἐγκατέλειπον τὰ ἰδιωτικὰ τῶν μαθήματα διὰ νὰ ἀσκηθοῦν εἰς τὰ πολεμικά, καὶ ἔδιδον τὸν ὄρκον, ἐγγραφόμενοι εἰς τὰ κοινὰ γραμματεῖα, ὡς ἐκαλοῦντο τὰ δημόσια βιβλία.

Εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, μόλις ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῶν εἴκοσιν ἐτῶν ἤρχιζε νὰ μετέχη εἰς τὰ κοινὰ ὁ Ἰσραηλίτης. Οὕτως ὀρίζεται, ὅτι «ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω» (Ἐξοδ. λ' 11 κ.έ.) ὤφειλεν ὁ νέος νὰ προσφέρῃ εἰσφορὰν τῷ Κυρίῳ, «λύτρα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ» (Πρβ. Ἐξοδ. λθ' 3 καὶ Ἐξοδ. ἀριθμ. ιδ' 29, ὅπου ὁ Θεὸς ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἄνω καταλογίζει ἐνοχίην διὰ

1. Ἄλλοι ὄροι εἶναι οἱ φυλετικοί, οἱ ὕψομετρικοί, ἀτομικοί, (πνευματικὴ κατάσταση τοῦ ἀτόμου), οἱ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος, τῆς οἰκογενείας, τῆς διαίτης κ. ἄ.

2. Ἡ ἐπέλευσις τῆς ἡβῆς δὲν ἀποτελεῖ σημεῖον ἱκανότητος πρὸς γάμον. Ἡ καταλληλοτέρα ἡλικία γάμου εἶναι 24—25 διὰ τὸν ἄνδρα καὶ 20—21 διὰ τὴν γυναῖκα. Ὁ Ἀστικὸς Κώδικς, ἐν τούτοις, ἐπιτρέπει τὸν γάμον ἀπὸ τοῦ 18ου ἔτους διὰ τὸν ἄνδρα καὶ τοῦ 16ου διὰ τὴν γυναῖκα.

«... ὡσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἅντι πολλῶν».

(Ματθ. 20,18)

τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ κατ' Αὐτοῦ καὶ τοῦ Μωϋσέως γογγυσμὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν). Μετείχε βεβαίως τῆς λατρείας ὁ ἔφηβος (Ἐξοδ. ι' 9), ἀπὸ δὲ τῆς ἡλικίας τῶν δεκαπέντε ἐτῶν ἤρχιζε τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ταλμούδ, διὰ τὴν ὁδηγηθῆ εἰς ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν εἰς τὸν γάμον.

Ἡ Ἁγία Γραφή, ὅσον ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ὅσον καὶ ἡ Καινὴ, πολλαχοῦ τονίζουσι τὴν ἀξίαν τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας διὰ τὴν θρησκευτικὴν, ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Δαυὶδ, ὁμιλῶν πρὸς τὸν Κύριον, λέγει «Ἀμαρτίας νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῆς, Κύριε» (Ψαλμ. κε' 7), ὁμολογῶν ὅτι καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς Γενέσεως (ἡ' 21) εἶπεν αὐτὸς εὐτος ὁ Θεὸς «ἔγκριται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ».

Καὶ ἄλλαχοῦ πάλιν ὁ Δαυὶδ ἀναφωνεῖ «Σὺ εἶ ἡ ὑπομονὴ μου Κύριε, Κύριε ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου», διὰ τὴν προσέβη ἔπειτα «ὁ Θεὸς ἐδίδου με ἐκ νεότητός μου καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀναγγεῖλῶ τὰ θαυμάσιά σου καὶ ἕως γῆρας καὶ πρεσβείου, ὁ Θεὸς μὴ ἐγκαταλίπῃς με» (Ψαλμ. σ' 5, 17).

Ὁ σοφὸς Παροιμιστὴς προτρέπει τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἕως μὴ καταλάβῃ αὐτὸν κακὴ βουλὴ «ἢ ἀπολιποῦσα διδασκαλίαν νεότητος» (Παροιμ. β' 17), ὁμιλεῖ περὶ νεανίου ἐνδεδουσῶ φρενῶν, ὁ ὁποῖος παραπορεύεται ἐν δίοδοις (Παροιμ. ζ' 7), καὶ συνιστᾷ τὴν κατὰ Θεὸν σοφίαν μόνην ἱκανὴν «ἵνα δῶ ἀνάγκαις πανουργίαν, παιδί δὲ νέφω ἀσθησίῃ τε καὶ ἔννοιαν» (Παροιμ. α' 4).

Ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ εἶναι χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονός, κατὰ τὸ ὅποιον ὁ Κύριος, ἐμβλέψας εἰς τὸν νεανίσκον, ὅστις ὠμολόγησεν ὅτι πάντα ἐφύλαξεν ἐκ νεότητος αὐτοῦ, ἠγάπησεν αὐτόν, (Μάρκ. ι' 21), πολλὰ δὲ τῶν θαυμάτων τοῦ Κυρίου ἐγένοντο ἐπὶ νεαρῶν ἀσθενῶν καὶ δαιμονιζομένων.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος παραγγέλλει εἰς τὸν Τίτον «Τοὺς νεωτέρους παρακάλει σωφρονεῖν, περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων» (Τιτ. β' 4—6) καὶ πρὸς τὸν Τιμόθεον ἐπιστέλλει «παρακάλει νεωτέρους ὡς ἀδελφούς... νεωτέρας ὡς ἀδελφάς» (Α' Τιμ. ε' 1-2). Ἀλλὰ καὶ ὁ μαθητὴς τῆς ἀγάπης καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης δὲν παραλείπει νὰ γράφῃ πρὸς τοὺς νεανίσκους «ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς... ἰσχυροὶ ἐστέ καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενικήκατε τὸν πονηρὸν» (α' Ἰωάν. β' 13, 14).

«Καὶ εὐρῶ, ὁ Ἰησοῦς ὄναρion ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἔστι γεγραμμένον...»
(Ἰωάν. 12,14)

Ἄλλὰ καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μεγάλην μέριμναν ἐπέδειξαν εἰς τὸ ἔργον τῆς χριστιανικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν νέων, πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ πραγματείας καὶ ἐπιστολάς ἔγραψαν. Ὁ Μέγας Βασίλειος ἐπισημαίνει τὸν κίνδυνον τῶν ἀμαρτωλῶν παθῶν τῆς νεότητος, ἅτινα συνοδεύουν πολλάκις τὸν ἄνθρωπον μέχρι τοῦ θανάτου· «νῦν οἶδα — γράφει — τινὰς ἐν νεότητι, πρὸς τὰ τῆς νεότητος καὶ τῆς σαρκὸς πάθη κατολισθήσαντας καὶ μέχρι πολιᾶς καὶ τελευτῆς διὰ συνήθειαν τοῦ κακοῦ ταῖς ἀμαρτίαις παραμείναντας» (Ἐρμ. εἰς τὸν α΄ Ψαλμ.).

Αὐτὴν τὴν νεότητα, τὴν χρυσὴν ἐλπίδα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους, τὴν ἀνοιξίν τῆς ζωῆς, τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας καλεῖται ὁ πνευματικὸς πατήρ διὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς Μετανοίας καὶ Ἐξομολογήσεως νὰ προστατεύσῃ καὶ καθίρῃ ἐκ τῆς φθορᾶς, νὰ διατηρήσῃ πάντοτε νέαν, πάντοτε ἀνθοῦσαν. Αὐτὴν καλεῖται νὰ περιποιηθῇ, ἵνα μὴ τὰ ζιζάνια τῆς ἀμαρτίας καὶ τῶν παθῶν καταπνίξουν καὶ νεκρώσουν τὸν ψυχικὸν στάχυν. Ὅταν τόσαι ἄλλαι ὕλιστικαὶ καὶ ἀθεϊστικαί, φθοροποιοὶ καὶ καταστρεπτικαὶ προπαγάνδαι, μετὰ τόσης σπουδῆς καὶ τέχνης περιάγουσι γῆν καὶ θάλασσαν, διὰ νὰ κερδήσουν προσηλύτους τοὺς νέους καὶ καταστήσουν αὐτοὺς υἱοὺς γέεννης διπλοτέρους αὐτῶν, πόση εὐθύνη διὰ τὸν πνευματικὸν πατέρα ἔταν δὲν προσέξῃ καλῶς τὸ νεαρὸν πρόβατον τοῦ Χριστοῦ, ἔταν, μάλιστα, τοῦτο προσέρχεται εἰς τὴν Ἱερὰν Ἐξομολόγησιν;

Ἄλλ' εἶναι μέγα τὸ ἔργον καὶ δύσκολον.

(Συνεχίζεται)

Ἀρχιμ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΤΑΚΟΥΛΙΑΣ

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ

«Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο...» (Λουκ. 10,42)

Ὅτε ἡ Μάρθα, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου, παρεπονέθη πρὸς τὸν Κύριον διὰ τὴν μικροτέραν ἀδελφὴν τῆς, ποὺ τὴν εἶχεν ἀφήσει μόνην εἰς τὴν οἰκιακὴν φροντίδα, διότι «ἐκάθητο παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἤκουε τῶν λόγων αὐτοῦ», ὁ Κύριος ἀπεκρίθη πρὸς τὴν Μάρθαν μὲ τὸ περίφημον, «Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ τυρβάζεις περὶ πολλά, ἐνὸς δὲ ἔστι χρεῖα· Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἣτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς» (Λουκ. 10,42). Τὸ «ἐν», τὸ ὁποῖον ἀπαραιτήτως χρεῖα-

«...Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.»
(Ἰωάν. 12,15)

ζεται και τὸ ὅποιον ἐξετίμησεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός. ὑπὲρ τῆς Μαρίας περισσότερο ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλης φύσεως φροντίδας τῆς Μάρθας, αὐτὸ τὸ «ἐν» εἶναι ἡ ἀκρόασις τοῦ κηρύγματός Του· αὐτὴν εἶχεν ἐκλέξει ἡ Μαρία· και τὴν ἐκλογὴν τῆς αὐτῆν τὴν ἐνέκρινε και τὴν ἐπήνεσεν ὁ Κύριος, ὀνομάσα; αὐτὴν «ἀγαθὴν μερίδα». «Ὅτε δὲ ἀργότερον μία γυνὴ ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀκρατῶν τοῦ Κυρίου, ἐνθουσιασθεῖσα ἀπὸ τοὺς λόγους Του, ἐμακάρισε τὴν Μητέρα ποὺ εἶχε γεννήσει τέτοιον Υἱόν, ὁ Κύριος πάλιν ἀπήντησε: «Μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ και φυλάσσοντες αὐτόν» (Αὐτόθι 11,28).

*

Πολὺ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἄνδρες ἱεροὶ και θεόπνευστοι ἀνεφάνησαν μεταξὺ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἔχοντες ὡς εἰδικὸν ἔργον και ἰδιαιτέραν ἀποστολὴν και σκοπὸν τῆς ζωῆς των τὸ νὰ κηρύξωσιν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς των τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ Θεοῦ και περὶ τοῦ τρόπου τῆς πρὸς Αὐτόν συδιαλλαγῆς. Τῶν περισσοτέρων ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς αὐτοὺς ἄνδρας τὰ κηρύγματα διεσώθησαν εἰς τὰ ἱερὰ βιβλία — πρὸ πάντων τὰ Προφητικά — τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἀνεφάνη Πρόδρομος Αὐτοῦ και κήρυξ τῆς ἐρχομένης χάριτος, ὁ Βαπτιστὴς Ἰωάννης, τοῦ ὁποίου τὸ κήρυγμα μᾶς διέσωσαν ἐν περιλήψει οἱ ἱεροὶ Εὐαγγελισταί.

Μὲ τὸ κήρυγμα, λοιπόν, τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, εἶναι γεμάτη ὅλη ἡ μακρὰ ἐκείνη ἱστορικὴ περίοδος τῆς προετοιμασίας τοῦ κόσμου πρὸς ὑπεδοχὴν τοῦ Λυτρωτοῦ, ὠμίλου δὲ οἱ ἱεροὶ ἐκείνοι ἄνδρες ὄχι ἐξ ὀνόματος ἰδικοῦ των, ὄχι μὲ τὴν ἐξουσίαν τὴν ἰδικὴν των, ἀλλὰ ἐξ ὀνόματος τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ Θεὸς ὠμίλει δι' αὐτῶν: «Τάδε λέγει Κύριος...». Καὶ ὅσοι ἤκουσαν τοὺς λόγους των και συνεμορφώθησαν πρὸς αὐτοὺς, ἰδιαιτέρως ἠυλογήθησαν και ἐπροστατεύθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἀκόμη και αὐτοὶ οἱ ἀλλόφυλοι και ἁμαρτωλότατοι Νινευῖται ἤκουσαν μὲ προσοχὴν και εὐλάβειαν τὸ κήρυγμα τοῦ Προφήτου Ἰωνᾶ, ὁ ὁποῖος ἐστάλη πρὸς αὐτοὺς ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, και, μετανοήσαντες εἰλικρινῶς, διέφυγον τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία τοὺς ἠπέλει μὲ βεβαιστάτην καταστροφὴν.

«Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου», ὅπως λέγει ὁ Ἅπ. Παῦλος, ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ ἴδιος ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, φορέσας τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Εἰς τὴν Συ-

«Ἐγένετο δὲ και φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων».
(Λουκ. 22,24)

ναγωγὴν δὲ τῆς Ναζαρετ ἤνοιξε τὸ βιβλίον τοῦ Προφήτου Ἡσαίου καὶ ἀνέγνωθεν εἰς ἐπήκοον πάντων: «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ ἔνεκεν ἔχρισέ με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συνιειρημένους τὴν καρδίαν, κηρῶσαι αἰχμαλώτοις ἄφρονες καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθροασμένους ἐν ἀφροσύνῃ, κηρῶσαι ἐναντὸν Κυρίου δεκτὸν» (Λουκ. 4, 18-19, Ἦσ. 61, 1).

Σύμφωνα μὲ αὐτὸ τὸ προφητικὸν πρόγραμμα, ποῦ ὁ Κύριος ἐφήρμοσεν εἰς τὸν ἴδιον τὸν Ἐαυτὸν Του, περιήρχετο τὴν Γαλιλαίαν, τὴν Ἰουδαίαν, τὴν Σαμαρείαν, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ γειτονικὰ μέρη τῆς Συρίας καὶ τῆς Φοινίκης, ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον τριετίαν, κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας εἰς κάθε περίστασιν καὶ εἰς κάθε εὐκαιρίαν. Εἰς τὴν πεδιάδα, εἰς τὸ ὄρος, εἰς τὴν ἀκροθαλασίαν, εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὰς συναγωγὰς τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων, εἰς τὸν μέγαν ναὸν τῆς Ἱερουσαλήμ, εἰς τὰς ταπεινάς οἰκίας ἐκεῖνων, ποῦ εἶχαν τὴν μεγάλην τιμὴν τῶν φιλοξενούντων, μέσα εἰς τὸ πλοιάριον τοῦ Πέτρου, παντοῦ, εἰς κάθε περίστασιν, ἀναλόγως τοῦ ἀκρατηρίου Του, ἀνέπτυσσε τὴν βᾶσιν τοῦ κηρύγματος Του: «Μετανοεῖτε, ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν». Καὶ ὑπεδείκνυεν εἰς ὅλους, πόσον ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν ἄνθρωπον καὶ πῶς ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος ν' ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν καὶ ν' ἀποδεικνύῃ αὐτὴν τοῦ τὴν ἀγάπην μὲ τὰ καλὰ τοῦ ἔργου, μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ πρὸς τὸν πλησίον.

*

Διὰ τὴν συνεχισθῆναι τὸ ἔργον αὐτοῦ τοῦ κηρύγματος τῆς ἀληθείας χάριν καὶ ἐκεῖνων, ποῦ δὲν εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀκούσων τὸν ἴδιον τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ Κύριος ἐξέλεξε πρῶτον τοὺς Δώδεκα καὶ ἔπειτα τοὺς Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλους. Αὐτοὺς τότε μὲν ἀπέστειλεν ἀποκλεστικῶς, διὰ νὰ κηρύξουν «πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ», μετὰ δὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ἐντόνως διέταξε νὰ διασπαρῶν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ἔργον τὸ ἰδικόν Του: «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει» (Μάρκ. 16, 15). Οἱ Ἀπόστολοι δέ, πιστοὶ εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου, ἀνέλαβον μὲ ζῆλον καὶ μὲ αὐταπάρνησιν τὸ ἔργον τοῦ κηρύγματος, καὶ εἰς τὸν κύκλον τῶν προσετέθησαν, ἐν τῷ μεταξύ, καὶ νέοι Ἀπόστολοι, ὅπως ὁ Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόςθεος, ὁ Παῦλος ὁ Ταρ-

«Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς: Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται...» (Λουκ. 22,25)

σεύς, ὁ Βαρνάβας ὁ Ἀντιοχεύς, εἰ ἑπτὰ Διάκονοι, ὁ Ἀκύλας, ὁ Φιλῆμων, ὁ Τίτος, ὁ Τιμόθεος, ὁ Λουκᾶς ὁ ἰατρός, ὁ Ὁνήσιμος κ. ἄ. Διὰ τοῦ ζήλου δὲ καὶ τῆς αὐταπαρνήσεώς των, διεδόθη ἐν μέσῳ τῶσιν ἐμποδίων ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ φῶς τοῦ χριστιανικοῦ Εὐαγγελίου εἰς ὅλον τὸν τότε πεπολιτισμένον κόσμον.

Δὲν ὠμίλουσι οἱ Ἀπόστολοι σύμφωνα μὲ τὴν ἰδικήν των σοφίαν, οὔτε εἰργάζοντο μὲ τὰ μέσα τῆς ἰδικῆς των δυνάμεως, ἀλλὰ μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἐξυπηρετοῦν τὴν ὑψίστην ἀλήθειαν, ὅτι ἦσαν δούλοι καὶ συνεργοὶ τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἦσαν συνεχισταὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐλάλει δι' αὐτῶν. Δὲν ἀπέβλεψάν ποτε εἰς τὴν ἰδικήν των δόξαν, οὔτε εἰς τὴν ἰδικήν των εὐμάρειαν, ἀλλὰ, τὰ πάντα ἀψηφούσας, διεκινδύνευον πολλάκις τὴν ζωὴν των, τὴν ὁποίαν καὶ ἐθύσασσαν οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν, χύσαντες τὸ αἷμά των ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν ἐκήρυσσον.

Κατὰ τὴν τῶν τρόπον αὐτὸν ἰδρῦθησαν αἱ διάφοροι κατὰ τόπους Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, τῶν ὁποίων πάλιν οἱ Ποιμένες καὶ οἱ διδάσκαλοι ἀνέλαβον νὰ συνεχίσουν τὸ βαρὺ ἔργον τῶν Ἀποστόλων, διὰ νὰ διατηρήσουν εἰς τὴν πίστιν καὶ νὰ ἐνισχύσουν εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωὴν τοὺς ἤδη πιστεύσαντας καὶ διὰ νὰ προσελκύσουν εἰς τὴν πίστιν ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀκόμη δὲν τὴν εἶχον ἀποδεχθῆ. Καὶ εἶναι βεβαίως πάμπολλοι οἱ ἀφανεῖς ἐργάται τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος διὰ μέσου τῶν αἰῶνων τῆς χριστιανικῆς ἱστορίας, εἶναι ὅμως πασίγνωστοι τὰ ὀνόματα τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τοῦ Γρηγορίου Θεολόγου, τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, τοῦ Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, τοῦ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ Μεγάλου Φωτίου καὶ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους χρόνους τὰ ὀνόματα τοῦ Ἡλία Μηνιάτη, τοῦ Νικηφόρου Θεοτόκη, τοῦ Εὐσεβίου Ματθοποῦλου, τοῦ Διονυσίου Φαραζουλῆ, τοῦ Κωνσταντίνου Καλλινίκου, τοῦ Σεραφεῖμ Παπακώστα, τοῦ Μιχαὴλ Γαλανοῦ καὶ τῶσιν ἄλλων, οἱ ὅποιοι ἐλάμπρυναν τὸν χριστιανικὸν ἄμβωνα καὶ ὠδήγησαν χιλιάδας ψυχῶν εἰς τὸν λιμένα τῆς σωτηρίας.

Τὸ ἔργον αὐτὸ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ συνεχίζεται καὶ σήμερον, μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Οὐρανοῦ Ἀρχηγοῦ Τῆς, μὲ αὐξάνουσαν, εὐτυχῶς, καθημέραν πρόοδον. Καὶ ἔχει σήμερον καὶ ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία τὸ σῶμα τῶν εὐαγγελιστῶν τῆς, κληρικῶν

«... Ἰμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν...»
(Λουκ. 22,26)

καὶ λαϊκῶν, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται ἀόκνως διὰ τὴν διαφώτισιν τοῦ λαοῦ ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, καὶ διὰ τὴν συγκράτησιν ἢ τὴν ἐπαναφορὰν τῶν χριστιανῶν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, ἣτις εἶναι δυνατὴ μόνον πλησίον τοῦ Χριστοῦ. Εὐτυχεῖς δὲ καὶ μακαριοὺς θεωρεῖ ὁ ἴδιος ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι, ὅπως ἡ Μαρία, ἐξέλεξαν «τὴν ἀγαθὴν μερίδα» καὶ μὲ προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν ἀκροῶνται τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου, τὸ ὁποῖον συνεχίζεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του μὲ τοὺς σημερινοὺς διακόνους τοῦ Εὐαγγελίου Του, τοὺς Ποιμένας καὶ κήρυκας τοῦ θείου λόγου.

Καὶ πράγματι, εἶναι εὐτυχεῖς οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, διότι ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ θερμαίνωνται εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὴν ἐλπίδα, νὰ διαφωτίζωνται περὶ τῶν χριστιανικῶν τῶν καθηκόντων, νὰ ἐνισχύωνται εἰς τὴν διάρθρωσιν τῶν ἐλαττωμάτων των, νὰ βαλαμῶνται μὲ παρηγορίαν εἰς κάθε θλίψιν καὶ συμφορὰν, νὰ τονώνωνται εἰς τὴν ὑπομονὴν καὶ εἰς τὴν καρτερίαν, πού χρειάζονται διὰ νὰ συνεχίσουν τὸν ἀγῶνα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ ν' ἀναδειχθοῦν νικηταὶ ἀπέναντι τῶν ἐμποδίων καὶ τῶν πειρασμῶν τῆς ἐφ'αμάρτου ζωῆς.

Ο ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ

ΟΜΙΛΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑΤΑ

1ον

Εἰς τὴν ΙΓ' Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ.

(28 Νοεμβρίου 1954)

*Ἐτι ἔν σοι λείπει... (Λουκ. 18, 22).

Ἀξιοθρήνητος φυσιογνωμία ὁ νέος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. Ὅ,τι ἦτο..., ὅ,τι εἶχε..., ὅ,τι ἔκαμνεν... ἤσθάνετο ὅτι δὲν ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν τελειότητα, τὴν ὁποίαν ἔλεγε ὅτι ἐπόθει. Καὶ δυστυχῶς τὸ ὑστέρημά του δὲν ἦτο τόσον μικρὸν ὅσον τὸ ἐφαντάζετο. Ὁ Κύριος τοῦ εἶπε «ἔτι ἔν σοι λείπει» (Λουκ. 18,22). Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ «ἔν» ἦτο τὸ πᾶν. Διότι ἦτο ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστόν. Ἐὰν τοῦ ἔλεγεν ὁ Κύριος: σοῦ λείπει τὸ «ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου...» (Ματθ. 22,37), θὰ ἔσπευδεν ἴσως ὁ νέος νὰ βεβαιώσῃ ὅτι καὶ τοῦτο «ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου» (Ματθ. 19,20). Ὅταν ὁμως ὁ Κύριος αἰσθητοποιῇ καὶ ἐφαρμόξῃ εἰς συγκεκριμένα πράγματα τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης «ὑπάγει, πώλησόν σου... ἀπῆλθε λυπούμενος» (Ματθ. 19, 21-22). Φεύγει. Καὶ ποῦ πηγαίνει;... Ὅπου ὅσοι ἀπομακρύνονται ἀπὸ

«...Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακωνῶν; Οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος;...»
(Λουκ. 22,27)

τὸν Χριστόν. Ὅποῖον τρομερὸν κατάντημα! Ἔλεγεν ὅτι ἐπόθει τὴν αἰώνιαν ζωὴν, τὸν Χριστόν, καὶ φεύγει μακρὰν τοῦ Χριστοῦ. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀξιοθρήνητος φυσιογνωμία ;

Τὸ πάθημά του ἄς μᾶς διδάξῃ ὁλοῦς.

1) Διότι ποῖος ἐξ ὑμῶν δὲν ποθεῖ τὴν κληρονομίαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν; Καὶ κατὰ συνέπειαν ποῖος δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ τί ἔτι ὑστερεῖ; Καθῆκον ὄλων εἶναι «ἵνα ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα» (Ἐβρ. 6,1). Δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ ὑπάρχουν μόνον αἱ ἐξωτερικαὶ ἀρεταί, ὅπως ἐκεῖναι τοῦ νεανίσκου... Πρέπει νὰ νεκρωθῇ τελείως ὁ παλαιὸς ἐν ἡμῖν ἄνθρωπος... Εἰς τὴν ψυχὴν μας πρέπει νὰ κυριαρχῇ ὁ Χριστός. Σύνθημά μας οἱ λόγοι τοῦ Παύλου: «Κατοικήσαι τὸν Χριστόν... ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν» (Ἐφεσ. 3,17). Καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ τὰ θεωροῦμεν ὡς σκύβαλα, ἵνα Χριστὸν κερδήσωμεν» (Φιλιπ. 3,8). Ὅλα νὰ γίνωνται ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τὸν Χριστόν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἕνα, τὸ ὁποῖον μᾶς λείπει. Ἐάν αὐτὸ τὸ «ἐν» δὲν ἐπιτύχωμεν, ἐχάσαμεν τὸ πᾶν. Διότι ὅποιος χάσῃ τὸν Χριστόν, μὲ τί ἄλλο θὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ; Ὁ Χριστός εἶναι ἡ χαρὰ, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀσφάλεια, ἡ νίκη...

2) Ἄς μὴ εἴπη κανεῖς, δύσκολον τὸ ἔργον. «Τίς δύναται σωθῆναι»; (Λουκᾶ ιη' 26). Τὴν ἀπάντησιν μᾶς τὴν ἔδωσεν ὁ Ἰσῆος ὁ Κύριος: «Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις...» (Λουκᾶ 18,27).

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ὁποία θὰ φέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα. Καὶ μᾶς παρέχει τόσα μέσα... Ἐάν χρησιμοποιῶμεν τὰ μέσα αὐτά, θὰ δυνάμεθα νὰ λέγωμεν μαζῇ μὲ τὸν ἀπόστολον Παῦλον: «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. 4,13).

Ἄς παρακαλοῦμεν τὸν Θεὸν νὰ μᾶς χαρίξῃ τὴν παντοδύναμον ἀγιαστικὴν Του χάριν, ἵνα, ἀναπληρώοντες τὰ ὑπερῆματά μας ἕκαστος, ἐπιτύχωμεν τὴν οὐράνιον Βασιλείαν.

Ἀρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΦ. ΠΑΠΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ἱεροκήρυξ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπίθ. Ἀθηνῶν

2ον

Εἰς τὴν ΙΑ' Κυρ. Λουκᾶ (Προπατόρων)

(12 Δεκεμβρίου 1954)

«...Ἐρωτῶ σε ἔχε με παρητημένον».
(Λουκ. 14,18)

Ἡ παραστατικωτάτη παραβολὴ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου (Λουκ. 14,15—24) μᾶς παρουσιάζει μίαν κατάστασιν, τὴν ὁποίαν πολὺ συχνὰ συναντῶμεν εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν. Ἀξίζει νὰ ἀπασχοληθῶμεν σήμερον μὲ τοὺς θρησκευτικῶς ἀδιαφόρους καὶ, τὸ ἀπέναντι τούτων καθῆκον τῶν πιστῶν.

α'.

Ἡ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία εἶναι ἡ κατάστασις ἢ περισσότερον διαδεδομένη, μεταξὺ τῶν νέων μας ἰδίως, καὶ ἐξ αὐτῆς κυ-

«...Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ Πατήρ μου, βασιλείαν...»
(Λουκ. 22,29)

ρίως παράγονται οί άπιστοι και οί νομιζόμενοι επικίνδυνοι έχθροί του Χριστιανισμού...

Υπάρχουν δ. λ. ν. άνθρωποι μη θεωρούντες σοβαράν την ανάγκην τής καλλιέργειας τής θρησκευτικότητός των ή και αυτήν ακόμη την υποχρέωσιν του να προσέξουν την πρόσκλησιν τής Έκκλησίας, και να πληροφορηθούν, μήπως πράγματι ύπόσχεταί τι τὸ ἄξιον λόγου, και συνηθεστάτη εἶναι ή παράκλησις «έρωτῶ σε ἔχε με παρητημένον».

Υπάρχουν άνθρωποι, οί όποιοι νομίζουν, ότι πράγματι δέν ἔχουν καιρόν ν' αφιερώσουν δι' ανωτέρας άπασχολήσεις και πνευματικήν τινα άνάτασιν, διότι άπορροφώνται από τόν καθημερινόν άγώνα τής ζωής... "Άλλοι, οί όποιοι νομίζουν, ότι θα δυσκολευθῆ ή έπιτυχία των εἰς τήν ζωήν, εάν δώσουν προσοχήν εἰς τὰς αρχάς του Εὐαγγελίου... "Άλλοι, οί όποιοι ισχυρίζονται, ότι έμποδίζονται, δήθεν, από τήν έπιστήμην των ν' άπασχοληθῶσι με ζητήματα τόσοσιν άπλά και τόσοσιν λαϊκά... "Άλλοι, οί όποιοι νομίζουν, ότι δέν ἔχουν τήν δύναμιν να ύψωθουν μέχρις εκεί, όπου τους καλεῖ ο Χριστός... "Άλλοι, οί όποιοι με κανένα τρόπον δέν θέλουν ν' άπομακρυνθουν από μερικά πράγματα, τὰ όποια άποτελοῦν έμπόδια διά μίαν πνευματικώτεράν ζωήν...

Υπάρχουν, πρὸς τούτοις, και οί έξοφλοῦντες τὸ θρησκευτικόν των καθῆκον με τήν μηχανικήν πλήρωσιν μερικῶν έξωτερικῶν τύπων, τους όποίους ἔχουν στερήσει παντός πνευματικού περιεχομένου και πάσης σημασίας ζωοποιου...

Πάντες οδοί δέν εἶναι, παρά άνθρωποι δουλεύοντες εἰς τήν λατρείαν του «έγω» των και άνίκανοι, ἄρα, να έξέλθουν του οστράκου των τούτου, όπερ άποτελεῖ δι' αὐτούς τόν μεγαλείτερον ναόν!...

Αἱ διάφοροι αὐται έκδηλώσεις δέν εἶναι ή διάφοροι μορφαί μιὰς και τής αὐτῆς βασικῆς καταστάσεως, τής έλλείψεως άνδρισμοῦ εἰς τήν αντιμετώπισιν τής έσωτερικῆς των πραγματικότητος...

Τὸ χειρότερον εἶναι, ότι, όπως γνωρίζουν να κρύπτονται διά τῶν προφάσεών των, εύρίσκουν πάντοτε ἔδαφος πρόσφορον διά να μεταδίδουν τὸ μόλυσμα, από τὸ όποιον πάσχουν... Εἰς τοῦτο μάλιστα διευκολύνονται και εκ τῆς ροπῆς, ήν ἔχει ο καθείς να δέχεται ευχαριστότερον πᾶν ὅ,τι εμφανίζεται ως εύκολον και και ὅ,τι υποθάλλει τήν έγωϊστικήν μας διάθεσιν... Διά τοῦτο παρουσιάζεται τόσοσιν ογκῶδες τὸ κύμα τῆς θρησκευτικῆς άδιαφορίας.

β'.

Άπέναντι τῆς καταστάσεως ταύτης τί κάμνουν οί πιστοί; Και τί θα έπρεπε να κάμνουν;

Δυστυχώς, ή άδιαφορία συναντᾶται πολὺ συχνά και μεταξύ αὐτῶν ακόμη τῶν πιστῶν εν τῆ έννοια, ότι άδιαφοροῦν διά τήν επικράτησιν τῶν αρχῶν των, στεροῦνται τῆς άπαραιτήτου πρὸς ευαγγελισμόν τῶν ἄλλων διαθέσεως, άρκοῦνται εἰς τήν έξασφάλισιν τῆς ιδικῆς των σωτηρίας, δέν ἔχουν τήν μαχητικό-

«...ἵνα ἐσθίητε και πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου...»
(Λουκ. 22,30)

τητα τῶν μελῶν τῆς Στρατευομένης Ἐκκλησίας... Εἶναι «χλιαροὶ»! (Πρβλ. Ἀποκάλ. 3,15—18).

Καὶ ὁμως εἶναι κατηγορηματικώτατος ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅταν διὰ στόματος τοῦ Ἀπ. Παύλου παραβάλλῃ τοὺς πιστοὺς πρὸς τοὺς στρατιώτας, καὶ συνιστᾷ τὴν «πανοπλίαν», καὶ δανεῖζεται ὅλας τὰς στρατιωτικὰς ἐκφράσεις, διὰ νὰ παραστήσῃ τὸ ἔργον καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦ χριστιανοῦ (Β' Τιμόθ. 2,4. Ἐφεσ. 11, 6—13).

Ἐξάπαντος ἡ ἐπίτασις τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας εἰς τὸν τόπον μας ὀφείλεται εἰς τὴν χλιαρότητα τῶν πιστῶν, εἰς τὴν δι' αὐτῆς ἐκδηλουμένην ἀδιαφορίαν...

Δὲν βλέπετε τί γίνεται κάθε φοράν, ὡσάκις πρόκειται ἄτοπὸν τι νὰ κτυπηθῇ; Δὲν ἀκούετε τοὺς συμπολίτας σας σχεδὸν κάθε στιγμὴν νὰ λέγουν «ὦχ! ἀδελφέ...»; Δὲν γνωρίζετε παροιμίας λαϊκὰς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐνθαρρύνονται οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀδιαφοροῦν διὰ κάθε τι, τὸ ὁποῖον δὲν θίγει τὸ ἄμεσον συμφέρον των;... Ἡ ἰδία διάθεσις ἐπικρατεῖ καὶ ὡς πρὸς τὰ πράγματα, τὰ ἀφορῶντα τὴν θρησκευτικὴν μας κατάστασιν. Καὶ ἡ διάθεσις αὕτη μεταδίδεται εἰς τοὺς νεωτέρους καὶ ἀνεργάτιστος πλέον ἡ νέα γενεὰ παρασύρεται ὑπὸ τῶν ἐπιτηδειοτέρων καὶ καθ' ἑκάστην θρηνοῦμεν θύματα, ἐρείπια ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ, τὰ ὁποῖα ὀφείλουν τὴν καταστροφὴν των εἰς τὴν ἀμέλειαν, τὴν ὁποῖαν ἔδειξαν, καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν θάρρους, εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπέκυψαν, ὅτε διὰ πρώτην φοράν εὐρέθησαν εἰς κύκλον ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι εἶχον τὸ σθένος νὰ καυχηθοῦν διὰ τὴν ἀπιστίαν των ἢ διὰ τὴν ἀνηθικότητά των!... Γνωρίζετε εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ σχολεῖα πόσοι νέοι πίπτουν εἰς τὴν ἀκολασίαν, διότι δὲν ἔχουν συνηθίσει νὰ ἀμύνωνται;... Καὶ πόσοι ἄλλοι ἐνισχύονται εἰς τὴν ἀπιστίαν των, διότι οἱ νομιζόμενοι πιστοὶ δὲν εἶχον τὸ θάρρος ν' ἀντιμετωπίσουν τὴν ἀπιστίαν των;...

Ποῦ εἶναι οἱ στρατιῶται τῆς παρατάξεως τοῦ Κυρίου;...

Ἐὰν ἀνήκης εἰς τοὺς προφασιζομένους διὰ τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, εἶναι ἀνάγκη νὰ σκεφθῆς περισσότερον, διότι ἐξάπαντος ἀπαίτῃς τὸν ἑαυτὸν σου· καὶ ἐὰν νομίζῃς, ὅτι εἶσαι πιστός, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεσαι δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀδιαφοροῦν ἢ πολεμοῦν τὸς ἀρχάς σου, εἶναι ἀνάγκη νὰ παύσης καὶ σὺ νὰ ἐναβρύνῃς διὰ τὴν πίστιν σου καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν σου. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις, δὲν εἶσαι τίποτε ἄλλο, παρὰ θῆμα τοῦ ὑπερμέτρου ἐγωῖσμοῦ σου, ὁ ὁποῖος δὲν σὲ ἀφίνει νὰ ἀντιμετωπίσης θαρραλέως τὴν πραγματικότητα.

† ΕΜΜ.

3ον

Εἰς τὴν Κυριακὴν πρὸ τῶν Χριστουγέννων

(19 Δεκεμβρίου 1954)

«...Τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν».

(Ματθ. 1, 21).

Ποίου χριστιανοῦ ἡ καρδιά δὲν σκιρτᾷ, ὅταν συναισθάνεται ὅτι ἔγινεν ἤδη ἀπὸ αἰῶνων πραγματικότης ἡ ἀγγελικὴ αὕτη

«... καὶ καθίσεως ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ».

(Λουκ. 22,30)

πρόρρησις καὶ πρόκειται ἐτοίμη ἢ σωτηρία «παντὶ τῷ πιστεύοντι»; Πᾶσα θλίψις καὶ οἰαδήποτε ἀπελπίσια ὑποχωρεῖ ἐνώπιον τοῦ φωτός, τὸ ὁποῖον χύνει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ πιστοῦ ἢ ἐλπὶς ἐπὶ τὴν διὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρίαν καὶ ἡ πεποιθῆσις, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκειται ἡδὴ ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρὸς, μεσιτεύων ἀκαταπαύστως ὑπὲρ ἐκείνων, χάριν τῶν ὁποίων ἔχυσε τὸ τίμιον Αὐτοῦ αἷμα... Περὶ τῆς σωτηρίας ταύτης ἔστω σήμερον ὁ λόγος.

α'.

Εἶναι γνωστὴ ἡ κατάστασις, δι' ἣν ὁ θεὸς Δημιουργὸς προώριζε τὸν ἄνθρωπον ἢ πρὸς αὐτὸν τὸν Θεὸν ἐξομοίωσις ἀπετέλεσε τὸν σκοπὸν τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον ὁ Πλάστης ἐκόσμησε διὰ τῆς ἰδίας Ἐαυτοῦ εἰκόνας, προικίσας δι' ὄλων τῶν μέσων, δι' ὧν θὰ ἠδύνατο ν' ἀξιώσῃ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ προορισμοῦ...

Ἄλλ' εἶναι ἐπίσης γνωστὴ ἡ συμπεριφορά, ἣν ὁ ἄνθρωπος ἐπέδειξεν ἀπέναντι τοῦ Πλάστου, καὶ ἡ κατάχρησις τῶν δωρεῶν, δι' ὧν εἶχεν εὐεργετηθῆ ὑπ' Ἐκείνου. Περιεφρόνησε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ ἴδιον θέλημα ὑποταχθεὶς, καὶ ποιήσας νὰ γίνῃ θεός, χωρὶς δόλου νὰ κοπιᾷ, ὑπέστη τῆς κακίας αὐτοῦ τὰς φυσικὰς συνεπείας, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὁποίων στένων διήρξατο τοὺς αἰῶνας εἰς τὴν σκοτεινὴν κοιλάδα τοῦ Κλαυθμῶνος.

Τελείως ἀπολέσας τὴν θείαν χάριν, δι' ἣς καὶ μόνῃς ἠδύνατο ἐπωφελεῖν νὰ χρησιμοποίησιν τὰς δοθείσας αὐτῷ δυνάμεις διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ του, κατέστη τῆς ἀμαρτίας αἰχμάλωτος, τῶν παθῶν του δούλος, τῆς φύσεως ὑποχείριος, τοῦ διαβόλου παίγνιον, μάτην ἀγωνιζόμενος νὰ ἴσῃ καὶ πάλιν τὸ φῶς τοῦ Παραδείσου, ἔστω καὶ μακρόθεν. Ἡ θέλησις του ἐξησθένισε, ἢ συνείδησις του ἡμαυρώθη, ἐν ᾧ, τὴν κτίσιν ἀντὶ τοῦ Κτίσαντος λατρεύσας, ἐφαντάζετο τὸ θεῖον ἔχον ἀνάγκην τῶν θυσιῶν του, ἀδυσωπῆτως ἐκδικητικόν, καὶ προσεπάθησε καὶ δι' ἀνθρωπίνων ἔτι αἱμάτων νὰ κορέσῃ τὴν δίψαν ταύτην τῆς ἐκδικήσεως, μὴ δυνάμενος, ὁ ταλαίπωρος, ν' ἀνακύψῃ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς καταστροφῆς, ἣν ὁ ἴδιος εἰργάσθη κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ἐντεῦθεν, ἡ κακία καὶ ἡ ἀκολασία ἐκυριάρχησε ἀνά τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν ὀλόκληρον καὶ ἡ ἀλήθεια ὅπουδήποτε ἐτόλμα ν' ἀναδώσῃ σπινθηρὰ τινα, κατεδιώκετο ἀπηνῶς καὶ ὡς ἔγκλημα πολλακίς ἔχαρκτηρίζετο. Τίς δὲν γνωρίζει ποῖον ὑπῆρξε τὸ τέλος τοῦ Σωκράτους;... Τίς ἀγνοεῖ τὸ τέλος τῶν Προφητῶν;...

Δικαίως ὁ ψαλμῶδὸς ἐβόα ἐκ βάθους καρδίας: «Πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός», καὶ ὁ Ἐλλην σοφὸς διεκήρυτε πρὸς τοὺς συγχρόνους του ἐθνικούς, τοὺς καυχόμενους διὰ τὴν σοφίαν των καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν των, «καθεύδοντες διατελοῖτε ἂν εἰ μὴ τινα ὁ Θεὸς ἐπιπέμψοι κηδόμενος ὑμῶν...».

Ἐν τῷ μέσῳ τοιαύτης ἐποχῆς, «ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου», ἠκούσθη ἡ ἀγγελικὴ φωνὴ εἰς μίαν γωνίαν τῆς οἴκου-

«Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ Πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθε καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει, ἐγείρεται ἐκ τοῦ δειπνοῦ καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια». (Ἰωάν. 13, 3-4)

μένης προαγγέλλουσα τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἰησοῦ: «...αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν».

β'.

Διὰ τῆς ὑπερόχου διδασκαλίας Του, ἦν ἐπεσφράγισε διὰ τῆς ἀμέμπτου πράγματι ζωῆς Του, ὑπέδειξεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν τρόπον τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ, πρὸς ὃν μάτην κατέτεινεν ἐπὶ αἰῶνας ἡ ἀνθρωπότης, καὶ διεκήρυξεν, ὅτι μόνον ἐν τῇ ἀγάπῃ πραγματοποιεῖται τὸ ἰδανικὸν τῆς θεώσεως. Τοῦτον δὲ ἀκριβῶς τὸν κανόνα ἐπεκύρωσε δι' αὐτοῦ τούτου τοῦ αἵματός Του, ὅπερ ἔχυσεν ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν Πατέρα Του καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀνοίγων οὕτω καὶ πάλιν τοῦ Παραδείσου τὰς πύλας, δι' ὅσους θὰ ἤθελον νὰ ἐγκολληθῶν τὸν «σταυρόν» Του, ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμά Του καὶ ὑποτασσόμενοι, ὡς Ἐκεῖνος, ἀπολύτως καὶ ἀπροφασίστως εἰς τὸ θέλημα τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς.

Διεκήρυξεν ὁ Χριστὸς, ὅτι «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει» καὶ ἐνεφύτευεν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς ἀνθρωπότητος τὸν σπόρον τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς, ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦ ὁποῖο ὁ τρώγων «οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα». Διεδράνωσε τὴν ἀπειρον τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπην, ἔνεκα τῆς ὁποίας καὶ τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ ἔστειλεν, «ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον», καὶ ἔχυσε βάλαμον παρηγορίας εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀποτεθαρημένων μὲ τὴν βεβαίωσιν, ὅτι «χαρὰ γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἔννεα δικαίους». Συνέστησε, τέλος, τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πιστῶν, ἦν ἐπροίκισε διὰ τῶν δωρεῶν τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ διὰ τοῦ πολυτιμοῦ μαργαρίτου τοῦ ἰδίου Αὐτοῦ Σώματος καὶ Αἵματος, καὶ ἀφήκεν ἐλευθέραν τὴν μετὰ τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς ἐπικοινωνίαν διὰ τοῦ προνομίου τῆς προσευχῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπένειμε τὴν δύναμιν καὶ «ὄρη μεθιστάνειν».

«Γίνεσθε τέλειοι, ὡσπερ ὁ Πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς Οὐραναῖς, τέλειός ἐστι» καὶ «ἔσεσθε υἱοὶ Ἰησοῦ»: Ἰδοὺ ποῦ συγκεντροῦται τὸ τέρμα τῆς ζωῆς, ἦν ὁ Χριστὸς διέγραψεν εἰς τοὺς πιστοὺς Του, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ ὀφείλει νὰ δαπανᾶται «πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ».

Ἰδοὺ πῶς ὁ ἄνθρωπος ἐπανέρχεται εἰς τὸν σκοπὸν τῆς δημιουργίας ἀκολουθῶν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, «Ὅστις εἰσήλθεν ἡδὴ εἰς τὰ «ἅγια τῶν ἁγίων», «πρωτότοκος» ὑπὲρ ἡμῶν.

Τί λέγεις, χριστιανέ; Αἰσθάνεσαι εἰς τὴν ψυχὴν σου τὴν δύναμιν τῆς διὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρίας; Πραγματοποιεῖς εἰς τὴν ζωὴν σου τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ πίστις σου σὲ ἐκάλεσεν; Ἐχεις σαφῆ ἀντίληψιν τῆς μεθόδου, ἦν πρέπει ν' ἀκολουθήσῃς;

Τότε θὰ αἰσθανθῆς ἀσφαλῶς τὴν χαρὰν τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος, ἐὰν ὁ Χριστὸς εἶναι καὶ ἰδικὸς σου Σωτῆρ.

† EMM.

«Καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτὸν· εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νεπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ».

(Ἰωάν. 13,5)

ΑΠΟ ΤΟ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΝ ΣΥΝΑΞΑΡΙ

ΠΑΠΑ - ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΠΑ - ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ (*)

Αἰδεσιμώτατε Παπα-κὺρ Ἀθανάση
Σὲ προσκυνῶ,

Ἔλαβον τὸ γράμμα σου, ἐχάραξεν τὴν ὑγίειάν σου εἶδον καὶ τὰ γραφέντα σου, ἐγὼ καὶ ἀπὸ **Δεωνίδι** σὲ ἔγραφον, δὲν ἤξεύρω ἂν ἔλαβες τὸ γράμμα μου, καὶ ἐπειδὴ ἡ φημηλιὰ εὐρίσκεται εἰς **Δεωνίδι** ἐγὼ βιασμένος θέλει σταθῶ διὰ ὀλίγας ἡμέρας νὰ εὗρω κανένα σπίτι διὰ **νὰ τοὺς βάλω ἐδῶ**, καὶ τότε ἔρχομαι· πολλὰ μοῦ... ὅπου δὲν εὐρέθην αὐτοῦ ὅπου οἱ ἐχθροὶ ἤλθον ... καὶ ... ἐὰν θέλει ὁ Θεὸς ὅπου δὲν ἐπροξένεισάν βλάβην. Ὅθεν σταθεῖτε αὐτοῦ προσεκτικοὶ εἰς κάθε κίνημα τοῦ ἐχθροῦ διὰ νὰ προφυλαχθοῦν τὰ ἀδύνατα. Δὲν ἐλπίζω ὅμως νὰ γυρῶσι πλεόν εἰς τὰ μέρη μας. Καὶ ἐγὼ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔρχομαι.

Ἡ Συνέλευσις εἰς ὀλίγας ἡμέρας λαμβάνει... τὰ πράγματα τῆς πατρίδος θέλει λάβουν καλὴν μορφήν. Εἰς Ἀθήνας ὑπάγουν καλά, οἱ Ἕλληνες θριαμβεύουν, καὶ κατ' αὐτὰς ἐλπίζεται νὰ ἔλθῃ ἐλευθέρωσις τῶν Ἀθηῶν.

Κανένα νέον δὲν ἔχομεν καὶ μένω ἐν τούτῳ.

Τῆ 20 Ἀπριλίου 1827

Δημητράκις Πλαπούτας

Υ. Γ. Τοὺς κυρίους Κυριαζῆ, Νικολὸ Κολοτούρα καὶ λοιποὺς γειτόνους χαιρετῶ.

Ἐπειδὴ καὶ διέταξεν ὁ ἀρχιστρατήγος Τζιῶρτζης νὰ εὗρουν 5 χιλ. στρατιῶται ἀναλογήθησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ ἔπασαν εἰς τὴν Καρύταινα 1500 : εἶναι ἡ ἀναλογία τῆς Λιοδώρας 500 : στρατιῶται, καὶ νὰ τοὺς ὀμιλήσητε νὰ γένουν ἔτοιμοι ὅπου ἐρχόμεθα κάτω νὰ ἐκστρατεύσωμεν.

Κἀγὼ ὁ Ν. Γραμματικὸς Σᾶς προσκυνῶ καὶ τοὺς γειτόνους ὄλους ἀσπάζομαι.

Ἡ ἐπομένη ἐπιστολή, ἐστάλη ὑπὸ τοῦ ἀρχιστρατήγου Θεοδώρου Κολοκοτρώνη ἐκ Καρυταίνης. Ζητεῖται δι' αὐτῆς «γέννημα διὰ τὸ στρατόπεδον». Φαίνεται, ἐκ τῆς ἡμερομηνίας, ὅτι ἐστάλη πρὸς τὸν Παπα-Ἀθανάσιον, κατὰ τὸν ἔμφύλιον ἀγῶνα τῶν δύο Συνελεύσεων, ἧτοι τῶν Κυβερνητικῶν καὶ τῶν Ρουμελιωτῶν.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 654.

«Ὅτε σὺν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς : Γινώσχετε τί πεποίηκα ὑμῖν ;...»

(Ἰωάν. 13,12)

Πρὸς τὸν Αἰδεσιμώτατον πατῆρα κύριον Ἀθανάσιον.

Ἐπειδὴ καὶ ἔχομεν ἀνάγκην γεννήματος διὰ τὸ στρατόπεδον καὶ εἰς ἄλλα μέρη δὲν εὐγῆκεν ἀκόμη, διὰ τοῦτο νὰ μᾶς στείλῃς ἀκόμη χιλίαις (1000) ὀκάδες σιτάρι τὸ ὁποῖον θέλετε πληρωθῆναι μετὰ τὴν τιμὴν καθὼς καὶ τὸ ἄλλο, ἀπὸ τὰς προσόδους τῆς Β. δόσεως τῶν προσόδων· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ γίνῃ ἔλλειψις νὰ τὸ ἀποστείλῃς ὅσον τάχιστα.

Ἐν Καρυταίνῃ τῇ 2 Ἰουλίου 1832

Ὁ ἀρχιστράτηγος

Θεόδ. Κολοκοτρώνης

Υ. Γ. Τὸ γέννημα αὐτὸ νὰ τὸ στείλῃς αὐριον καὶ νὰ τὸ φορτώσουν τὰ ζῶα τῶν ἰδίων χωρίων χωρὶς νὰ μεσολαβήσῃ ἢ παραμικρὰ δυσκολία εἰς τὰ ζῶα.

Ἡ ἀκόλουθος ἀναφορά, εἶναι, ἐν σχέσει μετὰ τὰς προηγουμένης ἐπιστολάς, διαφωτιστικὴ τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ Παπα-Θανάση. Μᾶς παρέχει πρῶτον στοιχεῖα περὶ τῶν ἐν τοῖς πεδίοις τῶν μαχῶν ἀγώνων, καὶ δεύτερον μᾶς πληροφορεῖ περὶ τῆς ἐν τοῖς ἐθνικοῖς Κοινοβουλίοις «πολιτικῆς» δράσεως τοῦ ἐφημερίου. Τὰς πολλὰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας, τοὺς κινδύνους, τὰς μάχας, τὰς νίκας τοῦ Παπα-Θανάση, τὰς ἐπιστοποῖει ὁ στρατηγὸς Δημήτριος Πλαπούτας μετὰ τὸν γέρο τοῦ Μωρηᾶ, τὸν Θεόδωρον Κολοκοτρώνην. Τὰ πολυάριθμα πιστοποιητικὰ ὑπεβλήθησαν «ἐν πρωτοτύπῳ» διὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Καρυταίνης πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἐκδουλεύσεων. Δυστυχῶς ΟΥΔΕΝ τούτων ἔφθασε μέχρις ἡμῶν. Ὅπου ἐπολέμει ὁ Πλαπούτας, ἐκεῖ ἦτο παρὼν ὁ ἐφημέριος Παπαμιχαλόπουλος. Ὅπου ὁ Κολοκοτρώνης νικῶν, κατεδίωκε τοὺς ἐχθρούς, ἐκεῖ καὶ τοῦ Παπα-Θανάση τὰ ὅπλα ἤστραπτον.

Ἄλλ' ὅς δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὸν κληρονόμον, τὸν υἱὸν τοῦ ἀγωνιστοῦ ἐφημερίου.

Μεθ' ὑπερηφανείας γράφει τὸ παπαδόπουλο :

Ὁ πατὴρ τοῦ εὐσεβῆστως ἀναφερομένου **Παπα Ἀθανάσιος Παπα Μιχαλόπουλος**, ἅμα ἤχησεν ἢ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς φιλιᾶτης πατρίδος μας σάλπιγγε, πλήρης χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ, ἔδραξε τὰ ὅπλα καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συμπολιτῶν του **Βλαχορράφι** καὶ τῶν πέριξ κατοίκων τῆς Καρυταίνης συνέτρεξε, συνέδραμε, καὶ παρευρέθη εἰς **ὄλας** τὰς κατὰ τῶν πολεμίων τῆς πατρίδος **μάχας**, δαπανήσας ἅπασαν τὴν περιουσίαν του καὶ

«... Ὑμεῖς φωνεῖτε μὲ, ὁ Διδάσκων καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ...»
(Ἰωάν. 13,13)

καταβαλὼν πάντα κόπον καὶ ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς γλυκυτάτης πατρίδος.

Τὰ πεδία τῆς μάχης μαρτυροῦν τοὺς ἀγῶνας του, καὶ μάρτυς τρανότατος τῶν ἐκδουλεύσεων του ὑπάρχει τὸ τοῦ ἀρχηγοῦ του τότε ἐπὶ τῶν ὅπλων τῆς πατρίδος ἀποδεικτικὸν τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρῶνη, καὶ συγχρόνως τὸ τοῦ Δημ. Πλαπούτα, τὰ ὁποῖα ἐν *πρωτοτύπῳ* συνώδευσε μὲ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1833 ἀναφορὰν του, διὰ τοῦ Διοικητοῦ Καρυταίνης πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπὴν.

Ὁ διαληφθεὶς πατήρ μου οὐχὶ μόνον στρατιωτικῶς ὑπηρέτησε τὴν πατρίδα μετὰ ζήλου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς ἐπαναστάσεως, ἀλλὰ καὶ πολιτικῶς ἀκόμη, λαβὼν μέρος καὶ ἐν γένει τὰς τότε *ἐθνοσυνελεύσεις* τῆς πατρίδος καθὼς τῆς ἐν *Τριζοίνῃ* (1), τῆς ἐν *Αἰγίνῃ* (2), τῆς ἐν *Ἄργει*, κτλ. ὡς ἀντιπρόσωπος *τεσσαράκοντα πέντε κοινοτήτων* τοῦ τμήματος Ἡλιοδώρας τῆς Γόρτυνος, τὰ δὲ μαρτυροῦντα καὶ τὰς πολιτικὰς του ταύτας ἐκδουλεύσεις *πληρεξούσια* κλπ. ἐγγράφα, ὡς καὶ ἕτερον πιστοποιητικὸν τῶν ὄπλαρχηγῶν Ἰωάννου Θ. Κολοκοτρῶνη, Δημ. Πλαπούτα, καὶ Κανέλ. Δεληγιάννη καὶ ἐκείνου τοῦ *ἀντιπροέδρου* τῆς τότε *Γερουσίας*, συνώδευσαν μὲ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1846 ἀναφορὰν του διὰ τοῦ ἐπάρχου Γόρτυνος πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπὴν.

Ἐὰν ἐξετάσῃ δὲ τοὺς Σ. Ἐπιτρόπους καὶ τὰς ὑλικὰς αὐτοῦ πρὸς τὸ Ἔθνος θυσίας, θέλει εὖρη ὅτι ἐν γένει τὴν *περιουσίαν του κατηγάλασε διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ*, ἀπογυμνώσας οὕτω καὶ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὴν οἰκογένειάν του, μὲ μόνην τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ ἴδῃ τὸ Ἔθνος του ἐλεύθερον τῆς τουρκικῆς δουλείας, καὶ τὸ ἔθνος νὰ εὐρεθῇ εἰς κατάστασιν τότε νὰ τὸν ἀνταμείψῃ, νὰ τὸν ἀνακουφήσῃ, αὐτὸν τε καὶ τὴν οἰκογένειάν του, ἀλλὰ δυστυχῶς εἰς τὰς προσδοκίας του ταύτας ἀπέτυχεν ὀλοσχερῶς, καὶ αὐτὸς μὲν ἀπεβίωσεν ἐν τῇ ἐσχάτῃ πενίᾳ, ἡ δὲ οἰκογένειά του δυστυχῶς μεγάλως, ἐκτὸς τῶν μερικῶν ὑλικῶν αὐτοῦ θυσιῶν προσήνεγκεν ἀκόμη καὶ ὑλικὴν τινὰ ποσότητα χρημάτων καὶ τροφῶν κατὰ τὸ 1821, *ἐκ δέκα ἐπτά* (17.000) *χιλιάδων γροσίων*, ἀντιστοιχοῦντων σήμερον μὲ δοχ. 6.800, ὡς τοῦτο βεβαιοῦν καὶ ἀπὸ τὸ συνημμένον ἐν ἀντιγράφῳ ἀποδεικτικῶν τῶν ὄπλαρχηγῶν τότε Θ. Κολοκοτρῶνη καὶ Δ. Πλαπούτα.

1. Συνῆλθε τῇ 19ῃ Μαρτίου τοῦ 1827 καὶ ἐξέλεξε τὸν Ἰωάννην Καποδίστριαν ὡς κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος.

2. Νοέμβριον τοῦ 1826.

«...Εἰ οὖν ἐγὼ ἐνίψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας...» (Ἰωάν. 13,14)

Ὅθεν συμφώνως μετὰ τὸ θέσπισμα τῆς ἐν Ἀθήνας Β. τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως...

Εὐπειθέστατος

κάτοικος Βλαχορράφι τῆς Γόρτυνος καὶ κληρονόμος τοῦ ποτὲ Παπα-Ἀθανάση, Παπα-Μιχαλόπουλου.

Δ. Παπαθανασίου

Ἐπρόσεξεν ὁ ἀναγνώστης μας εἰς τὰ γραφόμενα ; Ὁ πατὴρ τοῦ ἱερόπαιδος πράγματι «ἅμα ἤχησεν ἢ σάλπιγξ τῆς ἀνεξαρτησίας» εὐρέθη «πλήρης ἐνθουσιασμοῦ» πλησίον τῶν πρωτεργατῶν τῆς ἐπαναστάσεως. Ἐξελέγη καὶ ἦτο μέλος τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας (26ῆ Μαΐου 1821), τῆς ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Κατεζῶν συνελθούσης, καὶ ἐβουλεύετο μετὰ τὸν πρωτοσύγκελλον Ἀμβρόσιον, τὸν ἐπίσκοπον Ἑλους Ἀνθιμον, τὸν ἀντιπρόεδρον τῆς Γερουσίας ἐπίσκοπον Βρεσθένων Θεοδώρητον, καὶ ἄλλους.

Βραδύτερον ἐξελέγετο βουλευτὴς τῶν μετέπειτα Ἐθνοσυνελεύσεων. Τὰ πιστοποιητικὰ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ δράσεως, καὶ ἐκεῖνα ὑποβληθέντα ἀρμοδίως, ἐχάθησαν.

Πῶς λοιπὸν νὰ βιογραφήσωμεν πολιτικῶς καὶ ἐπαρκῶς τὸν κληρικὸν πολιτικόν μας, ἀφοῦ στερούμεθα πάντων τῶν πιστοποιητικῶν του ; Πῶς νὰ ἐξυμνήσωμεν στρατιωτικῶς τὸν Παπα-Θανάση ἀπὸ τὸ Βλαχορράφι, «τὸν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς ἐπαναστάσεως» ἀγωνιζόμενον γενναίως, ἀφοῦ στερούμεθα τῶν ἀναγκαίων ἐνδεικτικῶν του ;

Ὁ Παπα-Μιχαλόπουλος ἀπὸ τὴν Ράφτη ἔπραξε τὸ ἱερὸν κοθῆκον του. Τὴν περιουσίαν καὶ τὸν βίον αὐτοῦ ὁ ἐφημέριος, καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς ἱστορικῆς Λιοδώρας, κατηνάλωσε πρὸς ἀπελευθέρωσιν «τῆς φιλάτης πατρίδος του». Αἱ τεσσαράκοντα ὅμως καὶ πέντε (ἀριθ. 45) κοινότητες, αἵτινες ἐξέλεγον καὶ ἔστελλον αὐτὸν ἀντιπρόσωπον εἰς τὰ Κοινοβούλια, ἔχουν ὑποχρέωσιν ἐθνικὴν, νὰ ἀναστηλώσωσι τὴν μνήμην τοῦ Παπα-Μιχαλοπούλου. Τὸν τρόπον τῆς ἐξυμνήσεως τοῦ ἔργου τοῦ Παπα-Θανάση, ἀφήνω εἰς τοὺς τεσσαράκοντα καὶ πέντε (ἀριθ. 45), ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς ἐφημερίους, τῶν ἰσαρίθμων ἐνοριῶν τῆς Γόρτυνος. Ἐὰς ἐπικαλεσθοῦν ἐν ἀνάγκῃ οὗτοι τῶν προέδρων τῶν Κοινοτήτων τὴν συνδρομήν, ὡς καὶ τῶν τῆς ἐπαρχίας Βουλευτῶν τὸν πατριωτισμόν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωθιερεὺς

«Εἰ ταῦτα οἰδατε, μακάριοι ἔστε, ἐὰν ποιῆτε αὐτά».

(Ἰωάν. 13,17)

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΝ ΚΟΡΕΑΙ

Ὁ Χριστιανισμὸς διεδόθη ἐν Κορέα πρὸ ὀλίγων ἐτῶν. Ὡς φαίνεται δὲ ὀρθόδοξοι ἱεραπόστολοι ἦσαν οἱ πρῶτοι, οἵτινες μετέφεραν εἰς τὴν Ἄπω Ἀνατολὴν τὸν Χριστιανισμόν.

Πρὸ τοῦ τελευταίου παγκοσμίου πολέμου ὑπῆρχον ἐν Κορέα πολλοὶ ὀρθόδοξοι ναοὶ καὶ ἱερεῖς, οἱ δὲ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἠριθμοῦντο εἰς ἀρκετὰς χιλιάδας. Ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία τότε διετήρει εἰς Σεοῦλ ἰδιόκτητον κτίριον μὲ πλῆρες Γυμνάσιον καὶ Νυκτερινὴν Σχολήν.

Μὲ τὰς ἀλλεπαλλήλους ὁμως κομμουνιστικὰς λεηλασίας καὶ καταστροφὰς οἱ χριστιανοὶ διεσπάρησαν καὶ ἡ Κοινότης διελύθη. Οἱ κομμουνισταὶ ἐλεηλάτησαν τοὺς ναοὺς καὶ τὸ 1950 συνέλαβον τὸν μόνον ἐναπομεινάντα ὀρθόδοξον Κορεάτην ἱερέα Ἀλέξιον, τὸν ὁποῖον ἀπάγαγον εἰς Βόρειον Κορέαν, ὅπου, ὡς διαδίδεται, τὸν ἔχουν σφαγιάσει.

Ἡ συμβολὴ τοῦ Ἐκστρατευτικοῦ Σώματος Ἑλλάδος

Ἀφ' οὔτου τὸ Ἐκ. Σ. Ε. ἦλθεν εἰς Κορέαν, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ πολεμικὸν ἔργον του, ἐφρόντισε καὶ δι' ἐκπολιτιστικὸν τοιοῦτον καὶ κατέβαλε προσπάθειαν πρὸς ἀνασύστασιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἐκ. Σ. Ε. ἐπεκονιῶνισε μὲ τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς, τοὺς ἐπεσκέπτετο κατ' ἰδίαν καὶ ἀνεζωπύρωσε εἰς τὴν ψυχὴν των τὴν φλόγα τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἐγίναν δὲ ἀρκεταὶ ὀμιλῆαι εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Κορέας, εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας καὶ εἰς τὰ Γυμνάσια. Καὶ διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν χιλιάδες φοιτηταὶ καὶ μαθηταὶ Κορεάται νὰ ἀκούσουν, ὅτι τὴν δόξαν τῆς, τὸ μεγαλεῖόν τῆς καὶ τὸν θρίαμβόν τῆς ἢ Ἑλλάδος τὰ ὀφείλει εἰς τὴν πίστιν καὶ τὸν χριστιανισμόν.

Ἀνεζήτησε καὶ ἀνεῦρεν εἰς Πουσάν τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀπαχθέντος, ὡς ἀνωτέρω, ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν ὀρθοδόξου Κορεάτου ἱερέως. Κατόπιν συνεννοήσεως δὲ μετὰ τοῦ Διοικητοῦ Ἐκ. Σ. Ε. καθωρίσθη καὶ κατήρχετο ὁ Ἕλλην ἱερεὺς τὴν πρῶτην Κυριακὴν ἐκάστου μηνὸς ἀπὸ τὴν γραμμὴν τοῦ μετώπου καὶ ἐτέλει εἰς Σεοῦλ τὴν θείαν Λειτουργίαν διὰ τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς Κορεάτας καὶ Ἑλληνοαμερικανούς. Ἐγίνετο δὲ συγχρόνως καὶ θεῖον Κήρυγμα, τὸ ὁποῖον μετέφραζεν εἰς Κορεάτης γλῶσσῃ ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸ Ἐκ. Σ. Ε., ὅστις ἐγνώριζε καλὰ τὴν ἑλληνικὴν.

Μὲ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου ἤρχισαν νὰ συγκεντρώνωνται αἱ χριστιανικαὶ οἰκογένειαι εἰς Σεοῦλ, νὰ βαπτίζουσιν τὰ παιδιὰ των καὶ νὰ μετέχουσιν τῆς μυστηριακῆς ζωῆς. Ἦδη δὲ ἔχει συγκεντρωθῆ σημαντικὸς ἀριθμὸς χριστιανικῶν οἰκογενειῶν εἰς Σεοῦλ.

Ἀνοικοδόμησις Ἱεροῦ Ναοῦ εἰς Σεοῦλ

Καθὼς ἀνεφέρθη ἀνωτέρω, οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανικοὶ ναοὶ μὲ τὰ περίεξ αὐτῶν κτίρια καὶ μὲ ὀλόκληρον τὴν περιουσίαν των εἶχον καταστραφῆ. Ὁ ἔνθερμος ὁμως ζήλος τῶν χριστιανῶν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των ἔκαμναν ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνοικοδομήσεως ἐνὸς τοῦλάχιστον ναοῦ, εἰς τὴν Σεοῦλ. Ἄλλ' οἱ Κορεάται εὐρίσκοντο εἰς ἀθλίαν οἰκονομικὴν κατάστασιν, ὅπως καὶ

τώρα. Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ αὐτὴν ἀνέλαβε τὸ Ἐκ. Σ.Ε. νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον. Δι' ὃ καὶ διενήργησεν ἔρανον μεταξύ τῶν ἀξίωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν, διέθεσε τεχνίτας στρατιώτας καὶ μὲ προσωπικὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἐπέβλεπεν Ἕλλην ταγματάρχης τοῦ Μηχανικοῦ, ἔκτισεν ἕνα ὠραῖον ναὸν εἰς Σεούλ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὰ ἐγκαίνια τοῦ ὁποίου ἔγιναν ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ τὴν 29 Νοεμβρίου 1953, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Κορραίου Ὑφυπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ ἄλλων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν Ἀρχῶν.

Ἡ ἐκλογή τοῦ Ἱερέως

Κατόπιν προσευχῶν, ἐρευνῶν καὶ ὑποδείξεων εἶχον προταθῆ ὑπὸ τῶν χριστιανῶν τρεῖς ὑποψήφιοι Κορεάται διὰ τὸ ὑπουργημα τοῦ Ἱερέως. Ὁ εἰς, γερνότερος, παρήχθη μόνος του ὑπὲρ τῶν δύο νεωτέρων. Ὁ δεύτερος, ὀνομαζόμενος Πέτρος Σίν, μὲ μόρφωσιν Πανεπιστημίου, γνώστης τῆς Ἀγγλικῆς καὶ μὲ πόθον νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ Ἅγιον Θυσιαστήριον, καὶ ὁ Βόρις Μούν, περὶ οὗ κατωτέρω ὁ λόγος.

Εἶχεν ὀρισθῆ τὸ ἀπόγευμα τῆς 29ης Νοεμβρίου 1953 νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογή. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν συνεκεντρώθησαν εἰς τὸν ναὸν ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ οἰκογενειάρχαι. Εἰς τὴν ἀρχὴν ὠμίλησεν ὁ Ἕλλην Ἱερεὺς διὰ τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἱερέως καὶ περὶ τῆς εὐθύνης τῶν πιστῶν διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ καλοῦ κληρικοῦ. Κατόπιν ἐγονάτισαν ὅλοι καὶ ἀπηθύνθη δέησις πρὸς τὸν Θεὸν διὰ νὰ φωτίσῃ τοὺς χριστιανούς, ὥστε νὰ ἐκλέξουν τὸν ἀξιὸν λειτουργὸν τοῦ Θυσιαστηρίου. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπηκολούθησεν ἡ ἐκλογή, καθ' ἣν ὁ κ. Βόρις ἔλαβε τὰς περισσότερας ψήφους. Καὶ ὅσοι δὲν τὸν ἐψήφισαν, τὸν συνεχάρησαν καὶ τοῦ ἠυχθήθησαν ὀλοψύχως νὰ ἀναδειχθῆ ἀξιὸς λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου καὶ ἐδέχθησαν τὴν ἀνάδειξίν του ὡς κλησιν Θεοῦ.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν του ὁ κ. Βόρις ἐκλήθη καὶ παρέμεινε ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ἐκ. Σ. Ε., ὅπου συνειργάσθη μετὰ τοῦ Ἕλληνος Ἱερέως καὶ παρηκολούθησεν ἐπανειλημμένως τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας καὶ ἄλλων ἱερῶν ἀκολουθιῶν ὡς φροντιστήριον, διὰ νὰ συνηθίσῃ εἰς τὴν τάξιν τῆς ὀρθοδόξου ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ χειροτονία τοῦ ἐκλεγέντος

Τὸ Σάββατον, 9 Ἰανουαρίου 1954, ὁ ὑποψήφιος κ. Βόρις ἐχειροτονήθη διάκονος διὰ χειρῶν τοῦ Ρώσου Ἐπισκόπου Τοκούου κ. Εἰρηναίου, εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Τὴν δὲ Κυριακὴν, 10 τοῦ ἰδίου μηνός, ἐχειροτονήθη Ἱερεὺς.

Κατὰ τὴν χειροτονίαν παρευρέθησαν ὁ ἐν Τόκυο Ἕλλην Σύνδεσμος στρατηγὸς κ. Ἀλέξανδρος Χρηστάς μετὰ τοῦ ταξιάρχου κ. Γεωργίου Βλάση καὶ τοῦ Ἐπιτελείου των. Οἱ Ἕλληνες τοῦ Τόκυο. Ἀρκετοὶ Ἑλληνοαμερικανοὶ καὶ πλῆθος Ρώσων καὶ Ἰαπῶνων χριστιανῶν.

Ἐπιστρέφων ἔξ Ἰαπωνίας ὁ νέος Ἱερεὺς παρέμεινε καὶ πάλιν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα εἰς τὸ ἐλληνικὸν σύνταγμα. Τὴν δὲ

Κυριακὴν, 17 Ἰανουαρίου ἐ.ξ., συνελειτούργησεν εἰς τὸ στρατόπεδον μετὰ τοῦ Ἑλληνος ἱερέως, παρισταμένου ὄλου τοῦ συντάγματος μετὰ τοῦ διοικητοῦ κ. Ἰωάννου Γεννηματᾶ. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐτελέσθη εἰς Σεοῦλ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἢ ἐγκαθίδρυσίς του μετὰ πάσης ἐπισημότητος. Κατ' αὐτὴν εἶχον συγκεντρωθῆ ὄλοι οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοί, παρευρέθησαν δὲ καὶ πάλιν οἱ ἐκεῖ στρατηγοὶ μας μετὰ τοῦ ὑποδιοικητοῦ τοῦ συντάγματος κ. Ἦλ. Πρόκου.

Κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην ἀνεπέμφθη μικρὰ δοξολογία καὶ δέησις. Ὡμίλησεν ὁ νεοχειροτονηθεὶς ἱερεὺς μὲ πίστιν καὶ βαθεῖαν συγκίνησιν πρὸς τοὺς Κορεάτας χριστιανοὺς καὶ ὑψαρίστησε τὸν Θεὸν διὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν δωρεάν, πού τοῦ ἐπέφυλαξεν ὁ Κύριος, νὰ τὸν ἀναδείξῃ πρῶτον μετὰ τὸν πόλεμον Κορεάτην ὀρθόδοξον ἱερέα.

Ποῖος ὁ νέος Ἐφημέριος τῆς Σεοῦλ

Ὁ αἰδεσ. κ. Βόρις ἐγεννήθη τὸ 1911 ἀπὸ χριστιανοὺς γονεῖς, οἱ ὅποιοι τὸν ἀνέθρεψαν μὲ χριστιανικὰς ἀρχάς, μὲ πίστιν καὶ μὲ εὐσέβειαν. Ἐμεινεν ὅμως πολὺ ἐνωρὶς ὀρφανός. Ἀλλὰ, χάρις εἰς τὴν σεμνότητά του καὶ τὴν ἐξαίρετον συμπεριφορὰν του τὸν ἀνέλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του ὁ ἀπαχθεὶς ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν ἱερεὺς Ἀλέξιος. Μὲ τὴν βοήθειαν αὐτὴν ὁ νεαρός Βόρις κατώρθωσε τὸ 1927 νὰ τελειώσῃ τὸ Γυμνάσιον ἐν ᾧ συγχρόνως εἰργάζετο εἰς τὸν ναόν. Εἶχε πόθον νὰ παρακολουθήσῃ ἀνωτέρας σπουδὰς, ἀλλ' αἱ οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι δὲν τοῦ τὸ ἐπέτρεψαν. Ἐπὶ 23ετίαν διετέλεσε βοηθὸς τοῦ Ἀλεξίου, κατὰ δὲ τὰ δέκα τελευταῖα ἔτη γραμματεὺς του.

Ὁ αἰδεσ. κ. Βόρις εἶναι ἕγγαμος κληρικός, καλὸς οἰκογενειάρχης μὲ πέντε παιδιὰ καὶ γνωρίζει καλῶς νὰ προΐσταται τοῦ ἰδίου οἴκου μετὰ πάσης σεμνότητος. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου εἶχε φύγει εἰς Πουσὰν μὲ τὴν οἰκογένειάν του, ὅπου πολὺ υπέφερον οἰκονομικῶς, ἀλλ' ἔμεινε πιστὸς εἰς τὰς χριστιανικὰς του ἀρχάς μὲ τὴν ἀκλόνητον πάντοτε ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν. Ἦναγκάσθη δὲ ἐπὶ τι διάστημα νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ὑπάλληλος εἰς τι Κοινοτικὸν Γραφεῖον, διὰ νὰ ἐξοικονομῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀπαράτητα.

Ὅταν τὸ 1953 ἐπληροφόρηθη, ὅτι εἰς τὴν Σεοῦλ ἐκτίζετο ὁ ὀρθόδοξος ναός, ἔσπευσε μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ ἐγκατεστάθη εἰς ἓν παλαιὸν δωμάτιον εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ. Ἐκεῖ δὲ ἐσχέτισθη μετὰ τοῦ Ἑλληνος ἱερέως, ὅστις ἐκ τῶν γενομένων συζητήσεων, ἐπίστευσεν, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν προητοίμαζε διὰ τὸ μέγα ὑποῦργημα τῆς ἱερωσύνης καὶ ἐκ τῶν σχετικῶν πληροφοριῶν διεπίστωσεν, ὅτι οἱ χριστιανοὶ πολὺ τὸν ἐξετίμων καὶ θὰ ἤθελον εὐχαρίστως νὰ τὸν ἴδουν Ποιμένα των.

Ἡ δρᾶσις τοῦ νέου Ἐφημερίου

Ὁ ἱερεὺς κ. Βόρις ἔχει βαθεῖαν συνειδησιν τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς του. Εἶναι ταπεινός, ζηλωτὴς καὶ εὐσεβὴς κληρικός. Ἐργάζεται μὲ ὄλας του τὰς δυνάμεις. Ἐχει ἀγαπήσει τὴν Ἐκκλησίαν του καὶ τοὺς χριστιανοὺς του. Τελεῖ κάθε Κυριακὴν καὶ

έορτήν τὴν θείαν Λειτουργίαν, καὶ οὐδέποτε παραλείπει νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ ἐρμηνεύῃ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ἔχει ἐτοιμάσει μίαν ὥραϊαν ἐκκλησιαστικὴν χορωδίαν ἀπὸ 25 νέους Κορεάτας. Ἐπισκέπτεται τοὺς χριστιανούς εἰς τὰς οἰκίας των, φροντίζει μὲ κάθε τρόπον νὰ τοὺς ἐξυπηρετῇ, νὰ τοὺς ἐνισχύῃ καὶ νὰ τοὺς θερμαίνῃ τὴν πίστιν. Κάθε Κυριακὴν διδάσκει εἰς τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον τὰ παιδιὰ καὶ προετοιμάζει πολλοὺς διὰ τὸ Μυστήριον τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος. Ἐπίσης ἄπαξ τῆς ἐβδομάδος ὁμιλεῖ διὰ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου. Ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἐκ. Σ.Ε. δὲν παύει νὰ τὸν ἐπισκέπτεται συχνά, νὰ συλλειτουργῇ μὲζυ τοῦ, νὰ τὸν ὑποβοηθῇ καὶ νὰ τὸν κατευθύνῃ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του.

Αἱ ἀνάγκαι του

Ὡς εἶναι εὐνόητον, ὁ νέος Κορεάτης ἱερεὺς ἔχει ἀνάγκην εὐρυτέρας μορφώσεως καὶ θὰ ἔπρεπεν, εἰ δυνατόν, νὰ παρακολουθήσῃ ἐπὶ ἓν ἐξάμηνον, τοῦλάχιστον, μαθήματα εἰς Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον ἢ ἄλλην Σχολήν. Ἐπίσης ἔχει ἄμεσον ἀνάγκην ἐξευρέσεως πόρων, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὰς οἰκογενειακὰς του ἀνάγκας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου του. Τὸ Ἐκ. Σ.Ε. δὲν παραλείπει νὰ ἔρχεται ἀρωγὸν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν, διανέμον καταπερίοδους ὀλίγα τρόφιμα εἰς τοὺς χριστιανούς Κορεάτας, ἀπὸ τὰς οἰκονομίας τῶν ὀπλιτῶν. Ἀλλὰ αὐτὰ εἶναι ἐλάχιστα ἐμπρὸς εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν πιστῶν. Ἐν μέσσοις ἐξασφαλίσεως πόρων διὰ τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Σεούλ εἶναι τὸ ἰδιόκτητον Γυμνάσιον, τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη ἐνοικιάσει εἰς καθηγητῆς Κορεάτης μὲ ἐλάχιστον μίσθωμα καὶ λειτουργεῖ πλημμελῶς μὲ 250 μαθητὰς. Ἐὰν τὸ Γυμνάσιον τοῦτο ἐπισκευασθῇ καὶ ἀνακαινισθῇ, τὸ ἀναλάβῃ ὁ ὀρθόδοξος ἱερεὺς μετὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐξασφαλίσῃ καθηγητὰς δι' εὐρυτέραν καὶ τελειότεραν λειτουργίαν, θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τροφοδοτῇ πνευματικῶς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ καὶ πόρους θὰ δυνηθῇ νὰ ἐξασφαλίσῃ παγίους ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ ναός, διὰ νὰ βοηθῇ τοὺς ἀπόρους χριστιανούς, ἢ δὲ χριστιανικὴ κατήχησις θὰ γίνεται πλουσιωτέρα πρὸς τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν τῆς Κορέας διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Κορέα, Ἀπρίλιος 1954

Ἀρχιμ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΣ
Ἱερεὺς Ἐκστρ. Σώματος Ἑλλάδος

Ὁ Κληρικὸς δὲν ἔχει καιρὸν διὰ... «σκοτόωμα», ὅπως συνηθίζουν πολλοὶ λαϊκοὶ νὰ λέγουν διὰ τὸν ἰδικὸν των καιρὸν. Διότι καὶ ἄλλη τόση ἂν θὰ ἦτο ἀκόμη ἡ ἡμέρα του, δὲν θὰ ἦτο ἀρκετὴ, διὰ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὸ πλῆθος τῶν ὑποχρεώσεων του. Μετὰ τὸν ναόν, ἢ παρακολούθησις καὶ ἡ ὑποβοήθησις τῆς πνευματικῆς προόδου τοῦ κάθε χριστιανοῦ του καὶ ἡ συμπράξεις καὶ ἡ βοήθεια τῶν πασχόντων. Καὶ διὰ ν' ἀνταποκριθῇ καθὼς πρέπει εἰς αὐτὰ, ἡ συνεχὴς συστηματικὴ μελέτη. Ποῦ νὰ μείνῃ καιρὸς !...

Προσβυτέρου ΚΩΝΣΤ. ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ-ΓΙΩΡΓΗ (*)

Τὸ κουβέντιασαν ἀρκετὰ, ὥρα πολλή τὸ κοιτάζανε, τὸ μελετήσανε ἀπ' ὅλες τὶς μεριῆς καὶ καταλήξανε σὲ τοῦτο :

— Εἶναι φτωχός. Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια. Μὰ εἶναι τίμιος, γεροδεμένος, λεβέντης, δουλευτής. Τὰ ὄσα πέφτουνε στὸ μερίδιο τῆς Φροσύνης εἶναι ἀρκετὰ ν' ἀνοίξουνε σπίτι. Ὑστερα κι' ὁ ἀδελφὸς τοῦ παπᾶ—ποῦ μένει 45 χρόνια στὴν Ἀμερικὴ—ἔγραψε πῶς, στὸ γάμο τῆς Φροσύνης, ποῦ ἔχει τ' ὄνομα τῆς μάνας του, θὰ στείλῃ χίλια δολλάρια. Νοικοκυρεῦνται λοιπόν, μὲ χαρὰ.

Συμφώνησαν νὰ καλέσουνε τὴν ἄλλη μέρα τὶς παντρεμένες θυγατέρες καὶ τοὺς ἀντρες τους νὰ κουβεντιάσουνε τὸ πρᾶγμα.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ βράδυ, στὸ σπίτι τοῦ παπα-Γιώργη ἡ λάμπα φώτιζε τὰ πρόσωπα τοῦ παπᾶ, τῆς παπαδιάς καὶ τῶν τριῶν θυγατέρων τῶν παντρεμένων, τῆς Βαγγελιώς, τῆς Κατερίνας καὶ τῆς Καλῆς. Ἐκεῖ καὶ οἱ ἀντρες τους, ὁ Σωτήρης, ὁ Γιάννης κι' ὁ Στρατής.

Δυὸ ὥρες κουβεντιάζανε τὸ ζήτημα. Τὸ ξαναεξετάσανε ἀπ' τὴν ἀρχή. Τὸ μόνο ψεγάδι ἦταν τὰ λίγα λόγια τοῦ Σίμου. Ὅλα τ' ἄλλα ἦταν ἐν τάξει.

Δέκα πέντε χρόνια ἦταν δοκιμασμένος, τίμιος, καλός, δουλευτής. Θὰ γινόταν νοικοκύρης ὅπως πρέπει. Τ' ἄλλο, ὅλοι ἦσαν σύμφωνοι πῶς θὰ διορθωνόταν καί, στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, δὲν πολυπείραζε. Λίγα ἦταν τὰ λόγια του (ὅσα ἔπρεπε μὲ τὸν παπᾶ καὶ τοὺς ἄλλους στὸ σπίτι μέσα), μετρημένα, στρωιά, λογικά. Ἐν τάξει λοιπόν.

Ὅταν συμφωνήσανε, καλέσανε τὴ Φροσύνη νὰ τῆς τὸ ποῦν.

Ἐκεῖνη, σὰν τ' ἄκουσε, τῆς καλοφάνηκε. Φαίνεται πῶς, τόσα χρόνια ζωὴ κοντὰ τους ὁ Σίμος, εἶχε γίνει ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ τὸν συνήθισαν. Τὸν συνήθισε κι' αὐτὴ. Τῆς ἄρρεσε. Ἄν ἔλεγε κανεὶς «τὸν ἀγαποῦσε», χωρὶς ἢ ἴδια νὰ τὸ ξέρη, δὲν θάπεφτε ἔξω.

Τὸν ἐβλεπε μέρα-νύχτα ἐκεῖ, δίπλα τους, κοντὰ τους. Στὰ χωράφια, στ' ἀμπέλια, στὶς δουλειές. Δουλευτὴ, πρόθυμο, ὑπομονετικό, μετρημένο, σιωπηλό. Αὐτὸ ποῦ ἄλλοι δὲν μπορούσαν νὰ ἐξηγήσουν—τὰ λίγα λόγια—κεῖνης τῆς ἄρρεσε. Δὲν ἔλεγε καὶ ἡ ἴδια πολλὰ. Τὸν ἀγαποῦσε σὰν ἀδελφό. Μόλις τῆς εἶπαν τώρα :

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 472.

—Σκεφτήκαμε πώς ύστερα από τή Λαμπρή πρέπει νά στεφανωθῆς κι' ἐσύ. Τί θάλεγες ἀν σου δίναμε τὸ Σίμο;

Ἄμέσως ἐνοιωσε πὼς τῆς καλοπήγαινε αὐτὸς ὁ λόγος. Ἐνας ἄλλος παρατηρητῆς, ἀν ἦταν μέσα της, μέσα στὴν καρδιά της, θάβλεπε πὼς ἡ Φροσύνη ἀγαποῦσε τὸ Σίμο ὄχι μόνο σὰν ἀδελφὸ. Μὰ στὴν ἀθῶα, ἀβγαλτὴ καρδιά της, τὰ σύνορα δὲν ξεχωρίζανε...

Θυμᾶται μάλιστα τώρα πὼς, μιὰ φορὰ, πάει καιρὸς, ἄκουσε δυὸ φιλενάδες της νὰ συζητοῦν γιὰ τὸ Σίμο. Δὲν ἔδωκε προσοχή. Ἡ γειτόνισσα ἄλλως ἢ Παρασκευή, ἓνα βράδυ, πού πῆγε νὰ ζητήσῃ τὸ προζύμι γιὰ νὰ ζυμώσῃ, τῆς εἶπε:

— Τῆμαθε, Φροσύνη, τὰ νέα;

— Γιὰ λέγε ν' ἀκούσω.

— Στοῦ Γιώργη τοῦ Ξειδιᾶ κουβεντιάστηκε, πὼς ἔχουμε σκοπὸ νὰ ζητήσουνε τὸ Σίμο γιὰ γάμπρὸ τῆς Ἐλένης.

— Μακάρι, νὰ γίνῃ νοικοκύρης, εἶπε ἡ Φροσύνη.

Τῶπε ἄλλως καὶ δὲν τῶπε. Κάτι τὴ δάγκωσε μέσα της. Χάρηκε ἀφάνταστα ὅταν ἔμαθε, πὼς ἦταν μόνο λόγος πού πέρασε. Ποτὲ δὲν εἶχε σκεφτῆ νὰ τὸν πέρῃ ἀντρα της. Πικράθηκε ἄλλως σὰν ἄκουσε τὸ λόγο τῆς γειτόνισσας τῆς Παρασκευῆς. Καὶ χάρισε ὅταν εἶδε τ' ἀποτέλεσμα. Δὲν ἐξέτασε τὸ πὼς καὶ τὸ γιατί. Δὲν ἦταν σὲ θέσῃ νὰ τὸ ἐξετάσῃ. Γι' αὐτὸ καὶ τώρα, πού τῆς παρουσιάζονταν ἔτσι τὸ θέμα, χωρὶς νὰ τὸ ἔχη μελετήσει, δὲν τῶρε ἀφύσικο. Λὲς καὶ τὸ περίμενε ἀπὸ καιρὸ, κι' ἄς μὴν τὸ εἶχε σκεφθῆ.

— Ὅ,τι πῆτε σεῖς, ὁ λόγος σας καλὸς εἶναι.

Ἄλλάξανε ἀκόμα κάμποσες κουβέντες καὶ ὁ παπᾶς κατάλαβε πολλὰ. Εἶναι ἀλήθεια, πὼς κι' ὁ ἴδιος καὶ οἱ ἄλλοι δὲν τ' ἀκούγαν σὰν πεσμένο ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. Κι' αὐτοί, ἔτσι λὲς καὶ τὸ περίμεναν, χωρὶς νὰ τῶχουν ἄλλη φορὰ κουβεντιάσει.

— Πέρασε, Φροσύνη, στὸν ἀργαλειό, ἀπάνω, κι' ἐσύ Σωτήρη φώναξε τὸ Σίμο νᾶρθῃ ἐδῶ.

Μίλησε ὁ παπα-Γιώργης κι' ἀμέσως, ὅ,τι εἶπε, γίνηκε.

Σ' ἓνα-δυὸ λεπτὰ, ἀνοίγει ἡ πόρτα, μπαίνει ὁ Σωτήρης καί, ξωπίσω του, ὁ Σίμος. Ὅπως ἦταν ψηλὸς, γέμισε ἡ πόρτα στὸ ἔμπα του.

— Ἐλα, Σίμο, καὶ σὲ θέλουμε.

— Στοὺς ὀρισμούς σας.

— Κάθισε ... Νά ... ἐδῶ ...

— Μά...

— Κάθισε, λέω!

Τοῦ Σίμου τοῦ φάνηκε παράξενη αὐτὴ ἡ πρόσκληση. Ἐβλεπε γύρω του πολλούς. Δὲν τοῦρχότανε καλὸ.

— Τί εἶναι, Σωτήρη. Καμιὰ δουλειά;

— Θὰ σοῦ πῆ ὁ πατέρας.

— Σίμο, παιδί μου, δέκα πέντε δλόκληρα χρόνια εἶσαι κοντά μας. Ἦσουν πιστὸς στὴ δούλεψή μου. Τίμιος καὶ καλός...

Ἦρθε ὁ καιρὸς...

Ἐὸ Σίμος διέκοψε ἀνήσυχα καὶ πονεμένα.

— Δὲν θέλω νὰ φύγω...

— Ὅχι, κι' ἐμεῖς δὲν θέλουμε. Γι' αὐτὸ σκεφτήκαμε νὰ γίνης παιδί μας.

— Νὰ κάνω τί; Δὲν κατάλαβα.

— Νὰ γίνης παιδί μας. Νὰ σὲ παντρέψουμε μὲ τὴ Φροσύνη...

Ἐὸ, τι γίνηκε μέσ' τὴν καρδιά τῆς Φροσύνης, ὅταν τ' ἄκουσε, τὸ ἴδιο ἀπαράλλαχτα γίνηκε κι' ἐντὸς τοῦ Σίμου.

Τὴν ἀγαποῦσε κι' ὁ Σίμος τὴ Φροσύνη. Σὰν ἀδελφὴ καὶ κάπως ἀλλοιώτικα. Τὴν εἶχε τόσα χρόνια συνηθίσει. Δυὸ - τρεῖς φορὲς τὴν εἶχε κρυφοκοιτάξει κάπως παράξενα, μὰ μόλις τὸ κατάλαβε ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτὸς του τὸ κοίταγμα αὐτὸ, κοκκίνιζε, θύμωνε καὶ γύριζε τὴν ὄψη του ἀλλοῦ.

Ἐὸταν ἀπόψε ἄκουσε τὸ λόγο αὐτὸ, θόλωσε τὸ μυαλό του. Δὲν μπόρεσε ν' ἀπαντήσῃ. Τραύλιζε μόνο:

— Ἐγὼ; Ἐμένα; Δὲν κάνω... Ἀδύνατο...

Ἐὸ παπᾶς κι' οἱ ἄλλοι ἔνοιωσαν πὼς ἤθελε θάρρος. Σταυρώνανε τὰ λόγια τους. Δώσανε λίγο γέλιο στὶς λέξεις τους. Κι' ὁ Σίμος, θαμπωμένος, ἦταν ἀδύνατο ν' ἀπαντήσῃ. Μόνο ἔλεγε καὶ ξανάλεγε:

— Ἐμένα; Δὲν κάνω... Ἀδύνατο.

Στὸ τέλος εἶπε:

— Τόσα χρόνια ὅ,τι μοῦ λέτε τ' ἀρνήθηκα; Πάλι τὸ θέλημά σας θὰ γίνῃ.

Μὰ σὰν νὰ μὴν μίλαγε αὐτὸς. Σὰν κάποιος ἄλλος νὰ τᾶπε αὐτὰ τὰ λόγια.

Ἐὸ Βαγγελιῶ ἔφερε αὔξο κι' ἀμύγδαλα, φωνάξανε καὶ τὴ Φροσύνη, πῆρε στὴν ἀγκαλιά του ὁ παπᾶς τὴ θυγατέρα του καὶ τὴ φίλησε. Ἐπειτα τράβηξε κοντά του καὶ τὸ Σίμο· τὸν ἀσπᾶστηκε στὸ μέτωπο. Κεῖνος τραβιότανε, μὰ ὁ παπᾶς τὸν κράτησε σφιχτὰ κι' ἔγειρε, τέλος, καὶ τοῦ φίλησε τὸ χέρι.

— Καλὰ στέφανα, νὰ ζήσετε, παιδιὰ μου...

II. — ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ

Νύχτα... Τὸ φεγγάρι γλύστρησε ἀπὸ τῆ χαραμάδα τῆς πόρτας κι' ἔφτασε ὡς τὸ προσκέφαλο τοῦ Σίμου. Λίγο ἀκόμα κι' ἔπεσε στὸ πρόσωπό του. Τὰ μάτια του ὀρθάνοιχτα.

— Ὁ Σίμος κείνη τὴ νύχτα δὲν ἔκλεισε μάτι... Σκεφτόταν τὴ ζωήντου, τὰ περασμένα, τὰ χρόνια ποὺ ἦταν κοντὰ στὸν παπᾶ, τ' ἀποφινὸ ἀναπάντεχο κάλεσμα, τὰ λόγια τοῦ ἱερέα, τὸ φίλημά του:

— Καλὰ στέφανα, νὰ ζήσετε, παιδιὰ μου!

Ἐπειτα γύριζε ξανά στὰ περασμένα. Κρύος ἰδρῶς τὸν περιέλουζε. Ἀνατρίχιαζε.

Σὲ μιὰ στιγμή σηκώθηκε, γονάτισε πάνω στὸ κρεβάτι του κι' ἄρχισε νὰ κλαίη.

— Μέγας εἶσαι Κύριε! μουρμούρισε. Ἐλέησέ με τὸν ἀμαρτωλό...

Ἐκεῖ ξημερώθηκε...

Τὴν ἄλλη μέρα ἦταν νὰ ζυμώσουν. Τὰ ξύλα τοὺς ἔφταναν μὰ ὁ Σίμος βρῆκε ἀφορμὴ, ἐτοίμασε τὸ ζῶο καὶ ξεκίνησε μὲ τὴ δικαιολογία πὺς δὲν θὰ φτάσουν.

— Θὰ πάω στὸ Γύρισμα, νὰ φέρω μερικὰ καλὰ, εἶπε.

Τὸ μεσημέρι ἦρθε ἀργά, ξεπίτηδες κι' ἀπόφυγε νὰ δῆ τὴ Φροσύνη. Μὰ καὶ νὰ τῷθελε, αὐτὴ ἔλλειπε· ἦταν στὴν ἀδελφὴ τῆς γιὰ δουλειὰ κι' ἀπὸ κεῖ θὰ πῆγαινε κατ' εὐθείας στὴν ἐκκλησία γιὰ τοὺς Χαιρετισμούς.

Ὁ παπα - Γιώργης τὸν βοήθησε νὰ ξεφορτώσῃ· ἡ παπαδιὰ τοῦ ἔστρωσε τραπέζι, μὰ κείνος προφασίστηκε πὺς ἦταν πολὺ κουρασμένος κι' ἐπῆρε στὸ χέρι του δυὸ - τρεῖς ἐλιές καὶ μιὰ μπουκιὰ ψωμί. Ἦπια μονάχα ἓνα ποτήρι κρασί καὶ πῆγε ν' ἀλλάξῃ.

— Ἐκουράσου, πιδιὸ μου, λίγο γιὰ νὰ βρῆς δύναμη νὰ ψάλῃς τὸν Κανόνα στοὺς Χαιρετισμούς.

— Ἦπια ἰδρωμένος νερό, παπᾶ μου, καὶ βράχνιασα· δὲν ἀκοῦς;

Ἀλήθεια, ἡ φωνὴ του ἦταν βραχνή. Σὰν νὰ τοῦ φάνηκε ὁμως τοῦ παπα - Γιώργη πὺς φρόντιζε νὰ γίνεται πιὸ βραχνή ἀπ' ὅτι ἦταν...

Τὸ βράδυ, στοὺς Χαιρετισμούς, ἦταν σι' ἀναλόγι ὁ Σίμος μὰ δὲν ἔψελνε.

— Ἐκλείσε ὁ καιμὸς μου, εἶπε στὸ Φάνη τὸν πρωτοφάλη τοῦ χωριοῦ, καὶ δὲν ἀνοίξε ἄλλο τὸ στόμα του.

Τὶς Παρασκευές, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀκολουθία τῶν Χαιρετι-

σμών ξομολογοῦσε πάντα μερικοὺς χωρικοὺς ὁ παπα - Γιώργης. Ὁ Σίμος, κάθε φορά, τὸν περίμενε νὰ γυρίσουνε μαζί καὶ βοηθοῦσε καὶ τὸν Κωνσταντῆ νὰ κλειδῶση.

Κάθησε στὸ στασίδι, δίπλα στὴν πλαϊνὴ θύρα ὁ παπᾶς, μὲ τὸ πετραχῆλι περασμένο στὸ λαιμό του, κι' ἕνας - ἕνας πλησιάζανε οἱ χριστιανοί...

— Θὰ περιμένης, Σίμο, εἶπε ὁ Κωνσταντῆς σιγὰ - σιγὰ.

— Ναί, μπάρμπα - Κωνσταντῆ. Τοῦ λόγου σου, ἀν θέλῃς, πηγαινε' κλειδῶνω ἐγώ.

— Νὰ πάω, παιδί μου, γιατί ἔχω μιὰ ζαλάδα καὶ δὲν μπορῶ νὰ σταθῶ. Ὁ Θεὸς νὰ σ' ἔχη καλά. Καληνύχτα!

Ἀσπάστηκε ὁ ἀγαθὸς κλητάρης κι' ἔφυγε. Ἦσαν τρεῖς ἀντρες ἀκόμα καὶ πέντε γυναῖκες γιὰ ξομολόγηση.

Ἄλλος ἔκανε πολλὴ ὥρα, ἄλλος λίγη. Ὁ παπα - Γιώργης, ἔσα χρόνια ἦταν πνευματικὸς, ποτὲ δὲν διάβαζε εὐχὴ χωρὶς ἐξομολόγηση. Ποτὲ δὲν βιάστηκε, ἔσο κι' ἂν ἦταν κουρασμένος, στὸ καθήκον τοῦτο.

Ἄκουγε ὑπομονετικά, συμβούλευε, ὀδηγοῦσε, δίδασκε. Ποῦ ἀνακάλυπτε τόσο ὠραῖα καὶ πειστικὰ λόγια; Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς διάβαζε πάντα. Τὴ Γραφή, τὸ Πηδάλιο, τοὺς Πατέρες. Εἶχε κάτι παλαιὰ βιβλία, μὲ μεγάλα κόκκινα στολισμένα γράμματα στὴν ἀρχή, κι' αὐτὰ ἦταν ἡ ζωὴ του.

Δὲν εἶχε διπλώματα, ὄχι. Ἦταν ὅμως, ἀπ' τὴ μελέτη του καὶ τὴν προσευχὴ του, φωτισμένος.

— Ἐχει Πνεῦμα Θεοῦ, λέγανε κι' οἱ ἐγορῖτες του κι' οἱ συλλειτουργοὶ του ἀπ' τ' ἄλλα χωριά.

Τὰ καντήλια τοῦ τέμπλου ἀνάβανε καὶ δυὸ κεράκια στὸ μαγάλι. Ἄναβε καὶ τ' ἀκοίμητο μέσ' τὸ ἱερό κι' ὄλα μαζί σκορπίζανε ἕνα θεῖο φῶς, ἀπαλὸ κι' ἀδύνατο μέσ' τὴν ἐκκλησιά. Μόλις φαινόntonταν οἱ κορμωστασιὲς κάπως σὰν σκιές. Ὁ Σίμος καθόταν πίσω - πίσω.

Ἡ φωνὴ τοῦ παπα - Γιώργη ἀκουστικὴ πιδ ζωηρὴ, ὕστερα ἀπὸ κάμποσα λόγια βραχνά, σιγανά, ἀκατάληπτα.

— Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῷ Πόρνῳ...

Ἐκανε μετάνοια, ἀσπάστηκε τὸ χέρι τοῦ πνευματικοῦ καὶ κίνησε νὰ φύγη.

Ἦταν ἡ τελευταία τούτη πὸν ἔφυγε.

Μέσ' τὸ μισσοκόταδο κι' ἀπ' τὴ θέση πὸν βρισκόταν δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ξέρῃ ὁ παπα - Γιώργης ἀν ἔμενε ἄλλος. Περιμένε λοιπόν. Ἄκουσε ἄλλωστε βήματα νὰ πλησιάζουν.

—Δὲν ἔμεινε ἄλλος, παπᾶ μου. Ἡ σειρά μου τώρα. Ἦρθε ὁ καιρός.

Ἦταν ὁ Σίμος. Παράξενο τοῦ φάνηκε τοῦ παπᾶ γιατί, τόσα χρόνια, μ' ἔλο πού προσπαθοῦσε πάντα του, δὲν μπόρεσε νὰ τὸν καταφέρῃ.

Εὐτυχῶς πού στὸ μισοσχόταδο δὲν φαινόντουσαν οἱ ἐκφράσεις τοῦ προσώπου του. Μὰ καὶ στὸ ἄπλετο φῶς ἤξερε ὁ καλὸς μας ἱερεὺς, πῶς ἔπρεπε νὰ εἶναι πάντα φυσικὴ ἢ ἔκφρασή του. Ὅ,τι κι' ἂν ἄκουγε, ὅ,τι κι' ἂν τοῦ λέγανε.

—Δοξασμένο τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. Κάτσε, παιδί μου.

Προσπάθησε νὰ τὸν τονώσῃ. Νὰ τὸν βοηθήσῃ πρὶν ἀρχίσῃ. Καταλάβαινε πῶς, ἄνθρωπος πού εἶχε τόσον καιρὸ ἀξομολόγητος, ἤθελε αὐτὴ τὴν εἰσαγωγή. Ζητοῦσε ἢ ψυχὴ του τοῦτο τὸ κουράγιο.

—Ὁ Θεός, παιδί μου, εἶναι παντογνώστης. Ἐέρει λοιπὸν ὅλες μας τίς πράξεις. Καὶ τίς καλές καὶ τίς κακές καὶ τὰ κρυφὰ τῆς καρδιάς μας. Μὴν κρύψῃς λοιπὸν τίποτα... Εἶναι καὶ Πανάγαθος. Γιὰ μᾶς σταυρώθηκε. Γιὰ νὰ σώσῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Πρόθυμα μᾶς συγχωρεῖ, ὅταν τοῦ δείξουμε τὴ μετάνοιά μας. Σὲ ἀκούει τώρα, Σίμο. Εἶναι ἐδῶ. Μπροστά Του εἶσαι. Σὲ βλέπει. Ἄνοιξε τὴν καρδιά σου μὲ πίστη κι' ἐλπίδα στὸ Θεό.

Μὲ βραχνή, πονεμένη φωνή, ὁ Σίμος ἄρχισε.

Ἄπὸ τίς πρῶτες λέξεις κατάλαβε ὁ ἔμπειρος πνευματικὸς πού εἶχε ἀκούσει τόσα καὶ τόσα, πῶς εἶχε μπροστά του ἕνα πραγματικὰ μετανοιωμένο ἁμαρτωλό. Ἡ συντριβὴ του ἦταν ὀλοφάνερη. Τὰ λόγια του δὲν ἦταν τοῦ ἀμίλητου, τοῦ δύσκολου στίς λέξεις Σίμου. Μιλοῦσε κουρασμένα, μὰ στρωτὰ καὶ μετρημένα.

—Ἦρθα κι' ἐγὼ ἀπόψε. Ἔπρεπε νάχα ἔρθῃ ἀπὸ καιρὸ. Τὴ γύρευα τούτῃ τὴν ὥρα μὰ ἤθελα νὰ ἦμουν σίγουρος· γιὰ τὴ μετάνοιά μου. Αὐτὴ τὴ Μεγάλῃ Σαρακοστῇ μοῦ φάνηκε πῶς ἦμουν ἔτοιμος. Σχεδιάζα τὴ Μεγάλῃ Βδομάδα νὰ ρθῶ. Μὰ ἡ πρόταση ἢ χθεσινοβραδυνὴ μὲ ἀναγκάζει νὰ βιασθῶ. Ἦρθα νὰ σοῦ πῶ, παπᾶ μου, μὲ δάκρυα στὰ μάτια πῶς δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ γίνω παιδί σου. Εἶμαι ἕνας ἐλλεινὸς ἁμαρτωλός.

—Ὅλοι μας εἶμαστε ἁμαρτωλοὶ, Σίμο. Ἄγιος, δίκαιος, ἀναμάρτητος, εἶναι μόνον ὁ Θεός.

—Δὲν ξέρω τί κάνουν οἱ ἄλλοι· μὰ ἐγὼ εἶμαι ἕνας φονιάς. Τοῦτα τὰ χέρια πού μοῦπες νὰ πιάσουν τῆς θυγατέρας σου τὰ χέρια καὶ νὰ μᾶς κἀνης ἕνα, ἔχουν χύσει αἷμα ἀνθρώπινο.

Ὁ παπα - Γιώργης πάντα περίμενε κάτι τέτοιο ἀπὸ τὸ Σίμο.

Κεῖνες οἱ πληροφορίες πὺς εἶχε πάρει μέρος μὲ μιὰ ομάδα καὶ χτύπησαν ἕνα φυλάκιο Γερμανικό, τὸν καιρὸ τῆς Κατοχῆς, ἔβλεπε πὺς ἐθγαῖναν ἀληθινές. Γιὰ νὰ τοῦ δώση κουράγιο τὸν διέκοψε.

—Στὸν πόλεμο, παιδί μου, γίνονται πολλὰ. Πολεμᾷει κα-
νεὶς γιὰ τὴν πίστη του καὶ τὴν πατρίδα...

—Μακάρι νάταν στὸν πόλεμο. Μὰ δὲν ἦταν. Ἐγὼ δὲν εἶ-
μαι ἕνας σκέτος φονιάς, εἶμι ἕνας κακοῦργος, ἕνας ληστής.
Πρὶν δέκα πέντε χρόνια ἐπνιξα ἕνα παλληκάρι, γιὰ νὰ τὸ λη-
στέψω μιὰ νύχτα σὲ μιὰ βρύση δίπλα.

Μὲ μιὰ τρεμάμενη κίνηση τράβηξε κάτι ἀπὸ τὸν κόρφο του
καί, χωρὶς νὰ διακόψῃ, συνέχισε.

—Αὐτὸς ὁ Σταυρὸς κρεμότανε μὲ τούτη τὴν ἀλυσίδα στὸ
λαιμό του. Μ' αὐτὴ τὸν ἐπνιξα καὶ τοῦ τὴν πῆρα ὕστερα. Τοῦ
πῆρα καὶ τὸ ρολόι του καὶ τὸ πορτοφόλι μὲ 85 δραχμές. Κρύ-
φτηκα ἔπειτα, ὥρες μακριά, πού ἔφτασα τρέχοντας καὶ δὲν μὲ
βρῆκαν. Μὰ αὐτὴ ἡ ἀλυσίδα μὲ τὸ Σταυρό, πού βάστηξα, μὲ
σκοτώνει τόσα χρόνια καὶ μοῦ κόβει τὴ φωνή καὶ δὲν μοῦ δίνει
θάρρος νὰ μιλήσω σ' ἀνθρώπους, νὰ παίξω, νὰ γελάσω, νὰ χαρῶ.
Εἶμαι ἕνας κακοῦργος, ἕνας ληστής.

(Συνεχίζεται)

Κατηχητικὸν Σχολεῖον Ἐργαζομένων καὶ Ἐξωσχολικῶν
Νεανίδων Νέας Ἀρτάκης.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΚΚΛ. ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΟΝΤΑΚΙΑ (*)

ΜΗΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

1. Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Θείου Πνεύματος τῇ χειρουργίᾳ, θεραπεύετε, πικροῦ νόσου, σὺν Κοσμᾷ Δαμιανῆ σὶ Ἀνάργυροι· ὁ γὰρ Σωτὴρ ἰατροῦς Ἰμᾶς ἔδειξεν, εἰς περιποίησιν πάντων καὶ ἰασίν· ἔθεν ρύσασθε, παθῶν δυσασθῶν καὶ θλίψεων, τοῦς πόθῳ τῷ ναῶ Ἰμῶν προστρέχοντας.

Κοντάκιον.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ἐκ τῆς Ἀσίας ὡσπερ δύο ἀστέρες, ἔξανατείλαντες Ἀνάργυροι θεῖοι, τῇ οἰκουμένη λάμπετε θαυμάτων ταῖς αὐγαῖς, νόσους μὲν ἰώμενοι, καὶ δεινὰς καχεξίας, χάριν δὲ παρέχοντες, τοῖς πιστοῖς εὐρωστίας, Δαμιανῆ θεόφρον καὶ Κοσμᾶ, χειμαζομένων, λιμένες πανεύδοιοι.

Μεγαλυνάριον.

Οἶά περ θεράποντες ἰατροί, ψυχῶν καὶ σωμάτων, ἀσθενείας ὀδυνηράς, ἰάσασθε τάχος, ἀρρήτῳ ἐπισκέψει, ἡμῶν θαυματοβρῦται σοφοὶ Ἀνάργυροι.

2. Ἀκινδύνου, Πηγάσιου, Ἀφθονίου, Ἐλπιδοφόρου καὶ Ἀνεμποδίστου Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ἀκινδύον μέλψωμεν, σὺν Ἀφθονίῳ ὁμοῦ, κλεινὸν Ἀνεμποδίστον, Ἐλπιδοφόρον στερρόν, Πηγάσιον ἐνδοξόν· οὗτοι γὰρ ἀκινδύνως, ἐξ ἀφθόνου κρατῆρος, πηγάζουσι τοῖς ἐλπίδι, ἀρχαγεῖ προσιοῦσι, χαρίτων ἀνεμποδίστων, κρήνην θεόδρυτον.

Μεγαλυνάριον.

Ὅμιλος πεντάριθμος Ἀθλητῶν, διηγωνισμένων, ἐν Κυρίῳ μαρτυρικῶς, πρόκειται εἰς αἶνον· αὐτοῖς οὖν ἐκβοῶμεν· χαίρετε Ἀθλοφόροι Χριστοῦ πανθαύμαστοι.

3. Ἀκεψιμᾶ, Ἰωσήφ καὶ Ἀειθαλᾶ Μαρτύρων, Ἀνακομιδῆ καὶ κατάθεσις τοῦ ἱ. λειψάνου Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος Τροπαιοφόρου, καὶ Γεωργίου Νεομάρτυρος τοῦ Νεαπολίτου.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 491.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Ὡς θεράποντες, τῆς εὐσεβείας, στύλοι ὠφθητε, τῆς Ἐκκλησίας, πυρσολατρῶν καθελόντες τὸ φρούραγμα, Ἀκεψιμᾶ Ἱεράρχα πολυάθλη, Ἀειθαλᾶ Ἰωσήφ τε μακάριοι. Ἄλλ' αἰτήσασθε, Χριστὸν τὸν Θεὸν πανεύφημοι, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβ.

Ὡς ἥλιος ἔμψυχος, τῇ σῇ ἀθλήσει φανείς, θεσμῶ ἔδους φύσεως, ἀλλ' ἀνατέλλεις ἐκ γῆς, διὰ τῶν λειψάνων σου, ὄλος λαμπρυσμένος τῇ τοῦ Πνεύματος αἴγλῃ, ἐκλάμπων τῇ οἰκουμένῃ, ἱαμάτων ἀκτίνας, Γεώργιε μεγάλαθλε, πιστῶν ἢ ἀντίληψις.

Τοῦ Νεομάρτυρος.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Βίον ἅγιον, ἐμπρόνως ἔχων, ἱεράτευσας, Θεῶ ὁσίως, θεοφόρε παμμάκαρ Γεώργιε· καὶ γεωργῶν τῆς ἀγάπης τὸ πλήρωμα, τὸν ἱερὸν ἀπετμήθης αὐχένα σου, Πάτερ Ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος β'. Τὸς ἀσφαλῆς.

Τὴν τριφαῖ, τῶν Ἀθλοφόρων φάλαγγα, τὴν ἐν Μονάδι, τριάδα δοξάσασαν, ἀριστείαις τῆς ἀθλήσεως, μεγαλοφώνως μακαρίσωμεν, Ἀκεψιμᾶν τὸν μέγαν μεγαλύνοντες, καὶ σὺν Ἀειθαλᾶ τὸν Ἰωσήφ ὁμοῦ· αὐτοὺς γὰρ ὁ λόγος προσεδέξατο.

Τοῦ Νεομάρτυρος.

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Θυσίαν Θεῶ, προσφέρων τὴν ἀναίμακτον, ὡς ὢν ἱερεὺς, τῆς χάριτος Γεώργιε, σεαυτὸν προσήγαγες, ὥσπερ θῦμα αὐτῷ καθαρῶτατον, διὰ τοῦτο δεδόξασαι, σὺν Ὅσιων χορείαις, καὶ κλεινοῖς Ἀθληταῖς.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Μαρτύρων.

Χαίροις ἀθλοφόρων τριάς σεπτῆ, Ἀκεψιμᾶ Πάτερ, Ἰωσήφ καὶ Ἀειθαλᾶ, οἱ καταβαλόντες, πυρσολατρῶν τὴν πλάνην καὶ μαρτυρίου δόξαν καρποφορήσαντες.

Τοῦ Ἁγ. Γεωργίου.

Πλήρες εὐωδίας ἁγιασμοῦ, δίκην μυροθήκης, ἐκ λαγόνων ὠφθη τῆς γῆς, τὸ σεπτὸν σου σκήνος, Γεώργιε παμμάκαρ, ἀρωματίζον κόσμῳ θαυμάτων χάριτας.

Τοῦ Νεομάρτυρος.

Χαίροις ἱερέων ἢ καλλονῇ· χαίροις τῶν Ὀσίων, καὶ Μαρτύρων ὁ κοινῶς· χαίροις ὁ θεόθεν, φανείς δεδοξασμένος, Γεώργιε τρισμάκαρ τοῖς σὲ γεραίρουσι.

4. Ἰωαννικίου Ὀσίου τοῦ Μεγάλου, Νικάνδρου Μύρων καὶ Ἐρμαίου πρεσβυτέρου Ἱερομαρτύρων.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ὀσίου.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάραρχον Λόγον.

Τὴν ἐπίγειον δόξαν Πάτερ κατέλιπες καταυγασθεὶς τῇ ἐλάμψει τῆς ἐπιπνοίας Θεοῦ, ἔθεν ἔφανας ἐν γῇ ὡς ἄστρον ἄδυτον· θείας φωνῆς γὰρ ὡς Μωσῆς, μυστικῶς ἀξιωθείς, ἰσάγγελος ἀνεδείχθης καὶ δωρημάτων ταμεῖον. Ἰωαννίκιε μακάριε.

Τῶν Ἱερομαρτύρων.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Γνώσιν ἐνθεον, καρποφορήσας, ὡς ὁμότροπος, τῶν Ἀποστόλων, ἐν ἱερεῦσι πιστὸς ἐχρημάτισας· καὶ μαρτυρίου τοῖς σκάμμασι Νικάνδρε, συκοινωνὸν τὸν Ἐρμαῖον ἐκέκτησο· μεθ' οὗ πρέσβευε, Κυρίῳ τῷ σὲ δοξάσαντι, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τῶν Ἱερομαρτύρων.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένο, σήμερον.

Τῶν ψυχῶν τὴν ἄρουραν, γεηπονοῦντες τῷ λόγῳ, μυστικῶς ἠνέγκατε, Χριστῷ ἀθλήσεως στέχυν· τίτῳ γάρ, τῷ θεηγόρῳ μαθητευθέντες, ὤφθητε, διδασκαλίας θεῖα πυξία, Νικάνδρε Ἱερομάρτυς, σὺν τῷ Ἐρμαίῳ, λαμπρῶς ἀθλήσαντες.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Ὀσίου.

Χαίροις τῶν Ὀσίων ἢ καλλονῇ, καὶ τοῦ Παρακλήτου, ἐνδιαίτημα χρυσαυγές· χαίροις ἀθανάτου, ζωῆς λειμῶν εὐώδης, τὴν Ἐκκλησίαν τέρπων Ἰωαννίκιε.

Τῶν Ἱερομαρτύρων.

Χάριν εὐληφότες τὴν θεουργόν, ταῖς χερσὶ τοῦ Τίτου, τὸν τῆς χάριτος φωτισμόν, τοῖς ἐσκοτισμένοις, πυρσεύετε τῷ λόγῳ, Νικάνδρε καὶ Ἐρμαῖε Ἱερομάρτυρες.

5. Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τὴν λαμπρὰν ξυνωρίδα τῶν Μαρτύρων τιμήσωμεν, ὥσπερ συζυγίαν ἀρίστην, καὶ κλυτὴν καὶ θεόφρονα, τὸν θεῖον Γαλα-

κτίωνα πιστοί, ὁμοῦ σὺν Ἐπιστήμῃ τῇ σεμνῇ· δι' ἀσκήσεως γὰρ πόνων ἀθλητικῆν, ἐξήνθησαν φαιδρότητα· δόξα τῷ ἐνισχύσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι δι' ὑμῶν, πᾶσιν ἰάματα.

Κοντάκιον.

Ἦχος ὁ αὐτός. Χορὸς ἀγγελικός.

Ἀγνείας τῷ φωτί, τὰς ψυχὰς φωτισθέντες, καὶ κόσμου τὴν ἀχλὺν, ὁμοφρόνως λιπόντες, λυχνία ὡς δῖφωτος, τοῖς πιστοῖς ἀνελάμψατε, δι' ἀσκήσεως, καὶ μκρυρίου τοῖς ἄθλοις, ζευγος ἐνδοξον, ἢ Ἐπιστήμῃ ἢ θεία, σὺν τῷ Γαλακτίωνι.

Μεγαλυνάριον.

Ζευγος θεοφόρητον καὶ σεπτόν, συζυγία θεία, Γαλακτίων ὁ ἱερός, σὺν τῇ Ἐπιστήμῃ, τοῦ θεοδρόμου βίου, ἡμᾶς τὴν ἐπιστήμην μυσταγωγῆσατε.

6. Παύλου ΚΠόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ.

Μεγαλυνάριον.

Ἀκτιστον, ὁμότιμον τῷ Πατρὶ, τὸν Λόγον δοξάζων, καὶ τῷ Πνεύματι συμφυῆ, Παύλε θεηγόρε, ὁμολογίας στόμα, κατήσχυνας Ἀρείου τὴν ἀθεότητα.

7. Τῶν ἐν Μελιτινῇ τριάκοντα τριῶν Μαρτύρων, καὶ Λαζάρου Ὁσίου τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ ἐν τῷ Γαλησίῳ ὄρει.

Ἀπολυτίκιον.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖον Πνεῦματι, συντεταγμένοι, δῆμος ὤφθητε, τροπαιοφόροι, Ἀθλοφόροι τοῦ Σωτῆρος πανθαύμαστοι· ὁμοφροσύνη γὰρ γνώμης ἐνούμενοι, μαρτυρικῶς τὸν ἐχθρὸν ἐτροπώσασθε. Ἄλλ' αἰτήσασθε, τριάδα τὴν Ὑπερούσιον, δωρῆσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Μαρτύρων.

Χαίροις οὐρανία παρεμβολή, Μάρτυρες Κυρίου, οἱ τριάκοντα πρὸς τρισίν, οἱ τὰς μυριάδας, ἐχθρῶν τῶν νοουμένων, ἀθλήσεως τοῖς ὄπλοις καταπαλαίσαντες.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἵλην ἀπορρίψας τὴν γεηράν, ἔσοπτρον ἐδείχθης τῆς αὐλοῦ μαρμαρυγῆς, Λάζαρε παμμάκαρ, ἐν Γαλησίῳ ὄρει, ὡς αὐλος βιώσας, Χριστοῦ τῷ ἔρωτι.

8. Σύναξις τῶν Ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, καὶ τῶν λοιπῶν Ἀσωμάτων Δυνάμεων.

Ἀπολυτίκιον.

Τῶν Ἐννέα ταγμάτων.

Ἦχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῆς ἀνάρχου Τριάδος λειτουργοὶ οἱ ἀσώματοι, τῶν ἀκαταλήπτων οἱ πρῶτοι, μυστηρίων ἐκφάντορες, σὺν θρόνοις Χερουβείμ καὶ Σεραφεείμ, Δυνάμεις Ἐξουσίαι καὶ ἀρχαί, Κυριότητες Ἀρχάγγελοι οἱ λαμπροί, καὶ Ἄγγελοι ὕμνείσθωσαν. Δόξα τῷ ὑποστήσαντι Ἰμαῖς, δόξα τῷ κατκλάμποντι, δόξα τῷ ὕμνουμένῳ δι' ὁμῶν, τρισαγίοις ἄσμασι.

Μεγαλυνάριον.

Πρόκριτοι Δυνάμεων νοερῶν, Μιχαὴλ πρωτάρχα καὶ λαμπρόμορφε Γαβριήλ, σὺν ταῖς οὐρανίαις, αἰτεῖτε στρατηγίαις, ἡμῖν καταπεμφθῆναι τὸ μέγα ἔλεος.

9. Ὀνησιφόρου καὶ Πορφυρίου Μαρτύρων, Ματρῶνης καὶ Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας Ὁσίων.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων

Ἦχος γ΄. Θείας πίστεως.

Θεῖαν ὄνησιν, ἰχνηλατοῦντες, πορφυρίζοντα, ὠφθητε κρίνα, Ὀνησιφόρε κλεινὲ καὶ Πορφύριε· ὅθεν ὡς ἄρμα τοῦ λόγου χρυσεύλατον, πρὸς τὴν οὐράνιον νύσσαν ἠλάσατε· Θεῖοι Μάρτυρες, χριστῷ τῷ Θεῷ πρεσβεύσατε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τῆς Ὁσίας Ματρῶνης.

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Χριστὸν ἀγαπήσασα, τῶν ἀγαθῶν τὴν πηγὴν, Ἀγγέλων ἐξήλωσας μετὰ σαρκὸς τὴν ζωὴν, Ματρῶνα θεόπνευστε· σὺ γὰρ στυγεροῦ φίλτρον, παριδοῦσα ἐμφρόνως, ἤτχυνας τὸν Βελίαρ, τῷ πανσόφῳ σου τρόπῳ· διὸ τῆς ἀκαταλύτου, δόξης ἠξίωσαι.

Τῆς Ὁσίας Θεοκτίστης.

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τῆς Μεθύμνης τὸν γόνον καὶ θεῖον βλάστημα, καὶ Παρίων τὸ κλέος καὶ τὸ ἐντρέφημα, Θεοκτίστην τὴν Ὁσίαν εὐφημήσωμεν, χαίροις δοῶντες πρὸς αὐτήν, καλλιπάρθενε ἀμνάς, καὶ νύμφη Θεοῦ τοῦ Λόγου· ᾧ καὶ πρεσβεύεις ἀπαύστως, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκιον.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.

Τῆς τριάδος πρόμαχοι, τροπαιοφόροι, ἐν ἀθλήσει ὠφθησαν,

Ὁνησιφόρος ὁ σοφός, σὺν Πορφυρίῳ κραυγάζοντες : Χριστῷ συμπάσχειν ζωῆς ἐστὶ πρόξενον.

Τῆς Ὁσίας Μαιρώνης.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ἀνδρικῶ ἐν σχήματι, μέσον ἀνδρῶν συμβιούσα, τῆς ψυχῆς τὸ φρόνημα, ἀνδρεῖον ἔδειξας Μητέρα ἔτρεψας, τὰς τῶν δαιμόνων φαλαγγαρχίας· εὐφρανας, τὰς τῶν Ἀγγέλων χοροστασίας, μεθ' ὧν πρέσβευε Ματρῶνα, ὑπὲρ τῶν πίστει ἀνευφημούντων σε.

Τῆς Ὁσίας Θεοκτίστης.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Τῆς ἐγκρατείας τὴν τρυγόνα τὴν φιλέρημον

Καὶ παρθενίας τὴν ὑψίκομον κυπάρισσον

Θεοκτίστην εὐφημήσωμεν τὴν Ὁσίαν.

Ἐπὲρ φύτιν ἐν τῇ Πάρῳ γὰρ ἀσκήσασα

Ἐκκλησίας κατεφαίδρυνε τὸ πλήρωμα

Ἡ βοήσωμεν, χαίροις Μητέρα ἰσαγγελε.

Μεγαλυνάριον.

Τῶν Μαρτύρων.

Ὁνησιν πηγάζει τὴν ἀληθῆ, ὑμῶν ἢ πρεσβεία, ὡσπερ κρήνη ὑπερχειλῆς, τοῖς ὑμῶν αἰνοῦσιν, Ὁνησιφόρε Μάρτυς, μετὰ τοῦ Πορφυρίου τὰ κατορθώματα.

Τῆς Ὁσίας Μαιρώνης.

Ἐρωτι τρωθεῖσα τῷ Θεϊκῶ, συζύγου τὸν πόθον, ὑπερέδραμες εὐπετῶς, καὶ τοῦ Παρακλήτου, ἐπλούτησας τὴν χάριν, Ματρῶνα μακαρία, λαμπρῶς βίωσασα.

Τῆς Ὁσίας Θεοκτίστης.

Χαίροις τὸ τῆς Λέσβου ἄνθος τερπνόν, τὸ τὴν εὐωδίαν, διαπνεύσαν τὴν μουσικὴν, ἐν τῇ νήσῳ Πάρῳ, θεόφρον Θεοκτίστη, ὁσμῆς τῆς Θεοκτίστου ἐξομοιώσεως.

10. Ὀλυμπᾶ, Ροδίωτος, Σωσιπάτρου, Τερτίου, Ἐράστου καὶ Κουάρτου ἐκ τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων καὶ Ὁρέστου Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Ἀποστόλων.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τῆς σοφίας τὸν λόγον καταπλουτήσαντες, τῆς εὐσεβείας φωστῆρες καὶ ὑποφῆται σοφοί, ἀνεδείχθητε ἡμῖν Χριστὸν κηρύττοντες, Κούαρτε Ἐραστε κλεινέ, Τέρτιε καὶ Ὀλυμπᾶ, Σωσιπάτρε καὶ Ροδίῳ, Ἀπόστολοι θεηγόροι, φωταγωγοὶ τῶν καρδιῶν ἡμῶν.

Τοῦ μάρτυρος.

Ἦχος α'. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Χριστὸν ὁμολογήσας ἐπὶ τῶν ἀσεβοῦντων, εἰδωλομανίας τὸ θράσος, καθεῖλες Ἀθλοφόρε, καὶ δόξης ἐγένου κοινῶνός, ἀγῶνας πολυτρόπους ἐνεγκῶν· διὰ τοῦτό σε Ὁρέστα ὡς νικητὴν, τιμῶντές σοι ἐκδοῶμεν· δόξα τῷ παρασχόντι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ, πᾶσιν ἰάματα.

Κοντάκιον.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος β'. Ταῖς τῶν αἱμάτων σου.

Τὸ ἐν ἀθλήσει σου Μάρτυς ἀήττητον, ὁ ἀθλοθέτης Χριστὸς προσδεξάμενος, ζωῆς σοι τὸν στέφανον δέδωκε, καὶ ἰαμάτων τὴν θείαν ἐνεργεῖαν, Ὁρέστα ὁ μόνος φιλάνθρωπος.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Ἀποστόλων.

Χαίροις Ἐκκλησίας τῆς τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἔμπνευς λυχνία, ἡ ἐξάφωτος καὶ λαμπρά· χαίροις Ἀποστόλων, ἐξάστιχος χορεία, δι' ὧν τὰ ὑπὲρ λόγον μυσταγωγούμεθα.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἄρμα φωτοφόρον καὶ λογικόν, Ὁρέστα ὠράθης, τῆς Τριάδος τῆς Παντουργοῦ· ἔθεν ὑπ' ἀλόγων, συρόμενος ἰθύνθης, πρὸς τὰς ὑπερκοσμίους αὐτὰς γηθόμενος.

11. Μηνᾶ Μεγαλομάρτυρος, Βίκτωρος, Βικεντίου καὶ Στεφανίδος Μαρτύρων, καὶ Θεοδώρου Ὁμολογητοῦ τοῦ Στουδίτου.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τρισάριθμον σύνταγμα, τῶν Ἀθλητῶν τοῦ Χριστοῦ, συμφῶνως τιμήσωμεν, ὡς καθαιρέτας ἐχθροῦ, Μηνᾶν τὸν ἀοίδιμον, Βίκτωρα τὸν γενναῖον, καὶ Βικέντιον ἄμα, τούτοις συνευφημοῦντες, Στεφανίδα τὴν θείαν. Αὐτῶν Χριστὲ ἱκεσίαις, πάντας ἐλέησον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Δώρων μέτοχος, τῆς ἀφθαρσίας, δῶρον ἄσυλον, τῆς Ἐκκλησίας, φερωνύμως ἀνεδείχθης Θεόδωρε· τοῖς ἱεροῖς γὰρ ἐπόμενος δόγμασιν, ὁμολογίας φωστὴρ ἐχρημάτισας. Πάτερ Ὁσίε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἔτερον τοῦ Ἀγ. Μηνᾶ.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τοὺς μεγίστους ἀγῶνας τοῦ μαρτυρίου σου, καρτεροφύχως ἀνύσας Μεγαλομάρτυς Μηνᾶ, οὐρανίων δωρεῶν λαμπρῶς ἠξίωσαι, καὶ θαυμάτων αὐτουργός, ἐκ Θεοῦ ἀναδειχθεὶς, προστάτης ἡμῶν ἐδόθης, καὶ βοηθὸς ἐν ἀνάγκαις, καὶ ἀντιλήπτωρ ἐναργέστατος.

Κοιτάκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὁρθοδοξίας τὸν λειμῶνα τὸν πολύανθον
καὶ τῆς σοφίας τὸν θεόφθογγον ἐκφάντορα
καταστέφωμεν τοῖς ἀνθεσι τῶν ἀσμάτων.
θεωρία γὰρ καὶ πράξει εὐθηνούμενος
τῆς ἀθλήσεως τὰ στίγματα ἐξήγησε
τούτῳ λέγοντες, χαίροις Πάτερ Θεόδωρε.

Μεγαλυνάρια.

τῶν Μαρτύρων.

Ἵμνοις φιλομάρτυρες ἱεροῖς, Μηνᾶν τὸν γενναῖον, καὶ τὸν Βίκτωρα τὸν στερρόν, σὺν τῷ Βικεντίῳ καὶ Στεφανίδι ἅμα τοὺς ἀριστεῖς τοῦ Λόγου ἐγκωμιάσωμεν.

Τοῦ Ὁσίου.

Χαίροις εὐσεβείας μυσταγωγέ, καὶ μονήρους βίου, μυστη-
πόλε καὶ ὁδηγέ· χαίροις ὁ ἐκτρέφων, τῇ δωρεᾷ τοῦ Λόγου, Θεό-
δωρε παμμάκαρ τοὺς προσιόντας σοι.

Τοῦ Ἀγ. Μηνᾶ.

Φύλαξ καὶ θερμότατος ἀρωγός, πέλων Ἀθλοφόρε, τῶν κα-
λούντων σε ἐν παντί, πλήρου τὰς αἰτήσεις, Μηνᾶ θαυματοβρῦτα,
τῶν πόθῳ ἐκζητούντων τὴν σὴν ἀντίληψιν.

12. Ἰωάννου Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἐλεήμονος καὶ Νεί-
λου Ὁσίου.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

σοφίας τῷ ἀνθρακι, ἀποκαθάρας τὸν νοῦν, τὸ νᾶμα ἐξέπιες,
τῆς αἰωνίου ζωῆς βιώσας ὡς ἄγγελος· ἔθεν αἰεὶ βλυστάνεις τὸ
ἀλλόμενον ὕδωρ, πράξει καὶ θεωρία, καταρδεύων τὸν κόσμον.
Διό σε ἀνευφημοῦμεν, Νεῖλε Πατὴρ ἡμῶν Ὁσίε.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Ἐλεημοσύνης ὁ ποταμός, ὁ τῆς εὐσπλαγχνίας, διανέμων

ἐπιρροάς, καὶ καταπατιῶν, ἀπόρων τὰς καρδίας, ὁ μέγας Ἰωάννης ὑμολογεῖσθω μοι.

Τοῦ Ὁσίου.

Τῆς φιλοσοφίας τὸν θησαυρόν, ἐκ τῆς πανολβίου θησαυρίσας διαγωγῆς, λόγοις ψυχοτρόφοις, πλουτίζεις Πάτερ Νεῖλε, ψυχὰς Θεὸν πεινώσας καθάπερ γέγραπται.

13. Ἰωάννου ΚΠόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

Κοντάκιον.

Ἦχος πλ. δ'. Τῆ ὑπερμάχῳ.

Τὸν ποταμὸν τῆς Ἐκκλησίας τὸν χρυσόρρειθρον
καὶ εὐσεβείας τὴν κιθάραν τὴν χρυσόφθογγον
τὸν χρυσόστομον αἰνέσωμεν Ἰωάννην.
Χρυσουργία γὰρ τοῦ λόγου κατεchrύσωσε
τὰς καρδίας τῶν πιστῶν καὶ τὰ νοήματα.
Τούτῳ λέγοντες, χαίρε Θεε Χρυσόστομε.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις ὁ χρυσόρρειθρος ποταμός, ὁ τὴν οἰκουμένην καταρδεύων ἄμα χρυσοῦν· χαίροις ὁ τὴν γλῶτταν, χρυσοῦς καὶ τὴν καρδίαν, χρυσόστομε τρισμάκαρ, Πατριαρχῶν ἢ κρηπίς.

14. Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου καὶ Κωνσταντίου Νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ὑδρας.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖαν ἔλλαμψιν, τοῦ Παρρακλήτου, εἶσδεξάμενος, πυρὸς ἐν εἶδει, παγκοσμίως ὡς ἀστήρ ἀνατέταλκας, καὶ τῆς ἀγνοίας τὸν ζόφον, διέλυσας, τῇ θεῖᾳ αἴγλῃ Ἀπόστολε Φίλιππε. Ὅθεν πρέσβευε, Χριστῷ τῷ Θεῷ δεόμεθα δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκια.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῆ ὑπερμάχῳ.

Ἐν τῷ Υἱῷ τῷ Πατρικῷ φωτὶ ἐώρκαας
Πατρός τὴν δόξαν ὡς τοῦ Πνεύματος κειμήλιον
Καθὰ ἤτησας Ἀπόστολε θεορρήμον.
Ἄλλ' ὡς μύστης τῆς Χριστοῦ συγκαταβάσεως
Πολυτρόπων συμφορῶν ἡμᾶς ἀπάλλαξον
Τοὺς βοῶντάς σοι, χαίροις ἐνδοξε Φίλιππε.

Τοῦ Μάρτυρος, ὁμοιον.

Τοῖς τῶν Μαρτύρων κοινωνήσας κατορθώμασι
Δι' εὐσεβοῦς ὁμολογίας καὶ ἀθλήσεως

Τοῦ φυτοῦ κατηξιώθης τοῦ ζωφόρου.
Ἄλλ' ὡς σύμμορος παθῶν τῆς ἀναστάσεως
Βασιλείαν οὐρανῶν ἐκληρονόμησας
Ὅθεν χαῖρέ σοι, Κωνσταντίνε κραυγάζομεν.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Φίλος καὶ Ἀπόστολος εὐκλεής, τοῦ μέχρι καὶ δούλου,
κενωθέντος ἀναδειχθείς, Φίλιππε θεόπτα, ἐκήρυξας ἐν κόσμῳ,
τὴν τούτου ὑπὲρ λόγον ἄρρητον κένωσιν.

Τοῦ Μάρτυρος.

Χαίροις τῶν Μαρτύρων ὁ μιμητής, Μάρτυς Κωνσταντίνε,
καὶ ἰσότημος ἀληθῶς· σὺ γὰρ ἐν ὑστέροις, καιροῖς ἀνδραγαθήσας,
λαμπρῶς ἐμεγαλύνθης, ἀπείροις χάρισι.

15. Γουρία, Σαμωνᾶ καὶ Ἀβίβου Μαρτύρων καὶ Ὁμολογητῶν.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τριάδος ἰσάριθμοι, τῆς Ὑπερθέου σαφῶς, Γουρίας καὶ Ἀβί-
βος, καὶ Σαμωνᾶς ὁ κλεινὸς ἐνθέως ὑπάρχοντες, ταύτην τοῖς ἀσε-
βέσιν, ὡμολόγησαν ἅμα, ἄθλων τὴν τρικυμίαν, ἀδλαθῶς διελθόν-
τες. Καὶ νῦν ἡμᾶς κυβερνώσιν, ὄρμον πρὸς ἀκλυστον.

Μεγαλυνάριον.

Τρίπλοκος χορεία ἀθλητικῆ, Ἀβίβος ὁ θεῖος, καὶ Γουρίας
καὶ Σαμωνᾶς, ὠφθησαν τῷ κόσμῳ, ὁμολογίας χάριν, καὶ πειρα-
σμῶν τὴν λύσιν ἡμῖν βραβεύουσι.

16. Ματθαίου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείας ἤκουσας, φωνῆς τοῦ Λόγου, καὶ τῆς πίστεως, τὸ φῶς
ἐδέξω, καταλείψας τελωνεῖου τὸν σύνδεσμον· ὅθεν Χριστοῦ τὴν
ἀπόρρητον κένωσιν, εὐηγγελίσω Ματθαῖε Ἀπόστολε. Καὶ νῦν
πρέσβευε, δοθῆναι τοῖς σὲ γεραίρουσι, πταισμάτων ἱλασμόν καὶ
μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Σύσκηνος τῷ Λόγῳ διατελῶν, θείων μυστηρίων, ἐμυήθης
τὰς ἀστραπὰς· ἔνθεν θεογράφως, Ἀπόστολε Ματθαῖε, ζωῆς διε-
τυπώσω τὸ Εὐαγγέλιον.

17. Γεηγορίου Νεοκαισαρείας τοῦ Θαυματουργοῦ.

Κοντάκιον.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς εὐσεβεῖας ὑποφύτην καὶ διδάσκαλον

Καὶ τῶν θαυμάτων ποταμὸν σε ἀνεξάντλητον
Μακαρίζομεν οἱ δοῦλοι σου Ἱεράρχα.

Ἄλλ' ὡς ἔχων παρρησίαν πρὸς τὸν Κύριον

Ἐκ παντοίων ἀπολύτρωσαι κακώσεων

Τοὺς βοῶντάς σοι, χαίροις Πάτερ Γρηγόριε.

Μεγαλυνάριον.

Τῇ φιλοσοφίᾳ πρὸς ἀληθῆ, γνῶσιν κεχρημένος, οἷα κλίμακι
νοητῇ, πρὸς θεολογίας, ἀνέδραμες τὸ ὕψος, Γρηγόριε θαυμάτων,
καινῶν διάκονε.

18. Πλάτωνος καὶ Ρωμανοῦ Μαρτύρων

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α'. Χορὸς ἀγγελικός.

Δυὰς ἢ εὐκλέης, τῶν κλεινῶν Ἀθλοφόρων, ἐδόξασε λαμπρῶς,
τὴν Ἁγίαν Τριάδα, ὁ Πλάτων ὁ ἐνδοξος, Ρωμανός τε ὁ ἐνθεος,
ἐναθλήσαντες, καὶ τὸν ἐχθρὸν καθελόντες· ὅθεν πάντοτε, ὑπὲρ
ἡμῶν δυσωποῦσι, τὸν μόνον φιλόανθρωπον.

Κοντάκιον.

Ἦχος δ'. Ἐσπεράνης σήμερον.

Ὡς ὀπλίται ἄριστοι, τῆς ἀληθείας, τὸν τοῦ ψεύδους ἄρχοντα,
κατετροπώσασθε στερεῶς, σὺν Ρωμανῷ Πλάτων ἐνδοξε, τῆς εὐσε-
βείας τὸν λόγον κηρύξαντες.

Μεγαλυνάριον.

Πλάτος εὐσεβείας διατρανοῖ, Πλάτων ὁ θεόφρων, τῇ στενώ-
σει τῶν αἰκισμῶν, πίστεως δὲ ρώμην, ὁ Ρωμανός ἐκλάμπει, καὶ
ἄμφω τὸ τοῦ Λόγου πάθος δοξάζουσι.

19. Ἀβδίου τοῦ Προφήτου, καὶ Βαρλαάμ Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σιναεῶ.

Ὅσπερ θεράπων φερωνύμως τοῦ Λόγου, τοῦ ὑπὲρ ἔννοιαν
φωτὸς ἤξειώθης, καὶ προφητείας ἔλλαμψιν ἐδέξω σοφέ· δόξαν γὰρ
τὴν ἄυλον, καθαρῶς ἐποπτεύων, ὄργανον θεόπνευστον, Ἀβδίου
ἀνεδείχθης, προμελεῶδουν ἐν κόσμῳ μυστικῶς, τῶν ἐσομένων,
Προφήτα τὴν ἔκθασιν.

Τοῦ Μάρτυρος, ὁμοιον.

Νεανικὴν ἐνδεδυμένος ἀνδρείαν, μαρτυρικὴν ἐν πολιᾷ καρτε-
ρίαν, σὺ ἐνεδείξω ἐνδοξε δοξάσας τὸν Χριστόν. Τούτῳ δὲ προσή-
γαγες, δεξιᾷ κεκαυμένη, ὡς θυσίαν ἁμωμον, τὴν ἁγίαν ψυχὴν σου.
Μεγαλομάρτυς πρέσβευε αἰεὶ, πᾶσι δοθῆναι, Βαρλαάμ συγχώρησιν.

Κοντάκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡς ἀπαρχάς.

Ὡς ἀπαρχὴν εὐπρόσδεκτον, προσαγαγὼν τὸν βίον σου, τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ πανασίδιμε, θεαρχικῆς ἐμπνεύσεως, ἀπηνέγκω τὸ κάλλος, καὶ μελλόντων ἐκφάντων θεοειδέστατος, Ἄβδιού ἀνεδείχθης, κραυγάζων, Ἀλληλούϊα.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Γηραιῷ ἐν σώματι, τὸν παλαιὸν ἐν κακίᾳ, κρατεροῖς παλαισμασι, καταβαλὼν Ἀθλοφόρε, ἤνεγκας, καθάπερ ἄσαρκος τὰς στρεβλώσεις, ἔφερες, τὴν τῆς χειρὸς σου καυσὶν ἀνδρείως· διὰ τοῦτό σε ὁ Λόγος, στεφάνῳ δόξης, Βαρλαάμ ἔστεψε.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Προφήτου.

Χάριν προφητείας οἶα πηγῆν, Ἄβδιού Προφήτα, δεδεγμένος ἐν τῇ ψυχῇ, ὄμβροισι οὐρανίοις, προφητικῶς ἐπάρδεις, ἡμῶν τὰς διανοίας τῶν εὐφημούντων σε.

Τοῦ Μάρτυρος.

Δρόσον οὐρανοῦ ἀναψυχῆς, γραφικῶς σταλάζει, Ἐκκλησίᾳ τῇ εὐαγεῖ, Βαρλαάμ θεόφρον, ἡ κεκαυμένη χεὶρ σου, Κυρίῳ αἰρομένη ὑπὲρ τῶν δούλων σου.

20. Προεόρτια τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, Γρηγορίου Δεκαπολίτου καὶ Πρόκλου ΚΠόλεως.

Ἀπολυτίκιον.

Τῶν Ἁγίων.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Λυχνία ὡς δίπυρρος, τῶν θεϊκῶν δωρεῶν, ἀκτίσι τῆς χάριτος, φωταγωγοῦσιν ἡμᾶς, Πατέρες οἱ ἔνθεοι, Πρόκλος τοῦ Βυζαντίου, ὁ σοφὸς ποιμενάρχης, Γρηγόριος ὁ θεόφρων, Δεκαπόλεως γόνος· διὸ μετὰ προθυμίας, τούτοις προσέλθωμεν.

Κοντάκιον.

Τῶν Ἁγίων.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ἡ δυὰς ἡ ἔνθεος, τῶν θεοφόρων Πατέρων, βιοτῆς ὀρθότητι, καὶ τῶν δογμάτων τῇ αἴγλη, φάναντες, δικαιοσύνης ἐν τῷ στεφάνῳ, ὤφθησαν, τῆς Ἐκκλησίας νυμφαγωγία, ὁ Γρηγόριος καὶ Πρόκλος, οὓς εὐφημοῦντες, Χριστὸν δοξάζωμεν.

Μεγαλυνάριον.

Προεόρτιον.

Ἔργων ἐναρέτων τὰς ἀστραπάς, ἀνάψωμεν πάντες, ὡς λαμ-

πάδας παρθενικάς, καὶ τῇ Θεοτόκῳ, ἐν τῷ ναῷ Κυρίου, λαμπρῶς προσερχομένη προὔπαντήσωμεν.

Τῶν Ἁγίων.

Ρήτωρ Ἐκκλησίας θεοειδής, Πρόκλε ἀνεδειχθης, Ἱεράρχης ὡς εὐκλεής, σκευὸς ἀρετῶν δέ, Γρηγόριε ὠράθης διὸ τὴν πολιτείαν, ὑμῶν γεραίρομεν.

21. Τὰ Εἰσόδια τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Μεγαλυνάριον.

Ἐνδον τῶν ἀδύτων ἐν τῷ ναῷ, ἢ τῷ Θεῷ Λόγῳ, ἐκλεχθεῖσα πρὸ γενεῶν, ἀφιερωθεῖσα, τὴν οἰκῆσιν ποιεῖται, ἢ Πάναγνος Παρθένος, ἦν μεγαλύνομεν.

22. Φιλήμονος Ἀποστόλου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Καικίλιας Μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῇ.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Ἀποστόλων.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τετράς ἢ θεόλεκτος, τῶν Ἀποστόλων Χριστοῦ, Φιλήμων καὶ Ἀρχιππος, καὶ σὺν Ἀφρία ὁμοῦ, ὁ θεὸς Ὀνήσιμος, λάμπαντες τοῖς ἐν σκότει ἀληθείας τὴν γνῶσιν, ἤβλησαν ὁμοφρόνως, καὶ τὴν πλάνην καθεῖλον. Καὶ νῦν ἐξευμενίζονται, πᾶσι τὸν Κύριον.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖων τρόπων σου, τῇ ἐπιλάμψει, πρὸς αἰίζων, εἴλικυσας φέγγος, τὴν αὐτάδελφον δυάδα καὶ σύναυλον, καὶ σὺν αὐτοῖς Καικίλια ἀθλήσασα, τῆς θείας δόξης ὁμοῦ ἤξιώθητε. Μεθ' ὧν πρέσβευε, δοθῆναι τοῖς εὐφημοῦσι σε, πταισμάτων ἱλασμὸν καὶ μέγα ἔλεος.

Κοντάκια.

Τῶν Ἀποστόλων.

Ἦχος β'. Τὴν ἐν πρεσβείαις.

Ὡς Ἐκκλησίας, θεμέλιοι καὶ λαμπτήρες, καὶ τοῦ Σωτῆρος, Ἀπόστολοι θεηγόροι, Φιλήμον Ἀφρία καὶ Ὀνήσιμε, καὶ σὺν Ἀρχίππῳ ἅμα, ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύσατε, τῷ Λόγῳ σοφοὶ ἱεροκήρυκες.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος, ὁ αὐτός. Τοῖς τῶν αἱμάτων σου.

Τῆς εὐσεβείας τῇ θεῖα μεθόδῳ σου, ἀθλητικῶς τῷ Χριστῷ

προσηγέθησαν, Βαλλεριανός και Τιβούρτιος, ὡ Κικιλία μεθ' ὧν ἀνεκράυγαζες. Σὺ Σῶτερ Μαρτύρων τὸ στήριγμα.

Μεγαλυνάριον.
Τῶν Ἀποστόλων.

Χαίρετε τοῦ Λόγου μυσταγωγοί, καὶ τῶν ἐν τῷ σκότει, πλα-
νωμένων φωταγωγοί, Ἄρχιππε Φιλῆμον, Ὀνήσιμε Ἀπφία,
Ἀπόστολοι θεόπται, Ἀγγέλων σύσκηνοι.

Τῶν Μαρτύρων.

Ρόδον ὡς ἀμάραντον καὶ τερπνόν, ὀσμὴν ζωηφόρον, ἐπαφήκας
παρθενικῶς, ἣν εἰσεδεξαμένη, ἡ ξυνωρίς ἡ σύμφρων, σὺν σοὶ ὡ
Κικιλία, λαμπρῶς ἠγωνίσταί.

23. Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου, καὶ Γρηγορίου Ἀκραγαν-
τίνων.

Ἀπολυτίκια.
Τοῦ Ἁγ. Ἀμφιλοχίου
Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Σοφίας τὴν ἔλλαμψιν, ὡς καθαρὸς μυθεῖς, δογμάτων ὀρθό-
τητος, φωτισεῖς ἀστραπᾶς, ἐκλάμπεις τοῖς πέρασιν· σὺ γὰρ τὴν
ἐν τριάδι, ὁμοούσιον φύσιν, ἐκήρυξας ἀσυγχύτως, καθελὼν τὰς
αἱρέσεις. Διὸ σε Ἱεράρχα Ἀμφιλόχιε, Χριστὸς ἐδόξασε.

Τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου.
Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Γρηγορῶν ἐκ σπαργάνων φερωνύμως Γρηγόριε, ἐν τοῖς δι-
καιώμασι Πάτερ, τοῦ τῶν ἔλων Δεσπόζοντος, ἐπλήσθης οὐρανίων
δωρεῶν, ὡς γρήγορος ποιμὴν τῶν εὐσεβῶν· διὰ τοῦτο πρὸς λει-
μῶνας ἀειθαλεῖς, ἰθύεις τοὺς βοῶντάς σοι· δόξα τῷ σέ δοξάσαντι
Χριστῷ, δόξα τῷ σέ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι διὰ σοῦ,
πᾶσιν ἰάματα.

Κοντάκιον.
Τοῦ Ἁγ. Ἀμφιλοχίου.
Ἦχος πλ. δ'. Τῆ ὑπερμάχῳ.

Ὡς Ἱεράρχης τοῦ Σωτήρος ἐνθεώτατος
Ὁρθοδοξίας ἀνεδείχθης σάλπιγξ εὐσημος
Καὶ αἱρέσεων καθεῖλες τὰς ἐπινοίας.
Τὴν Τριάδα ὁμοούσιον γὰρ Ὅσιε
Καὶ ὁμόθρονον τοῖς πᾶσιν ἀνεκήρυξας
Διὸ κράζομεν, χαίροις Πάτερ Ἀμφιλόχιε.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Ἀγ. Ἀμφιλοχίου.

Ρεῖθρα ἐκ χειλέων τὰ λογικά, θορρημοσύνης, ἐπιρραίνων ὡς ἀληθῶς, ὠφθης Ἐκκλησίας, πνευματικῆ νεφέλῃ· διό σε μεγαλύνει ὦ Ἀμφιλόχιε.

Τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου.

Γρήγορσιν σοφίας καρποφορῶν, λόγοις ψυχοτρόφοις, διατρέφεις ὡς ἀληθῶς, ὡς Χριστοῦ θεράπων, τὴν σοὶ λαχοῦσαν ποίμνην· διό σε μακαρίζει Πάτερ Γρηγόριε.

24. Κλήμεντος Ρώμης καὶ Πέτρου Ἀλεξανδρείας Ἱερομαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Τῆς θείας γνώσεως, εὐσημοὶ σάλπιγγες, καὶ τῶν τῆς πίστεως, θεσμῶν ἐκφάντορες, Ἱερομάρτυρες Χριστοῦ, ἐδείχθητε τοῖς ἐν κόσμῳ, Κλήμη παναοίδιμε, τῆς ζωῆς κλῆμα εὐκαρπον, καὶ Πέτρε θεόσοφε, εὐσεβῶν πέτρα ἀρρηκτε· διό ὡς τῶν ἀρρήτων ἐπόπται, ρύσασθε πάσης ἡμᾶς βλάβης.

Μεγαλυνάρειον.

Κλῆμα ἀφθαρσίας πανευθαλές, ὁ Κλήμης ἐδείχθη, οἶνον στάζον τὸν μυστικόν, πέτρα Ἐκκλησίας, ὁ Πέτρος δὲ ὠράθη· διό τὰς ἀριστείας, τούτων ὑμνήσωμεν.

25. Αἰκατερίνης καὶ Μερκουρίου Μεγαλομαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ἀγίου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Οὐράνιον Ἀγγελον, χειραγωγὸν ἀσφαλῆ, πρὸς δόξαν ἀρίδην, ὡς τοῦ φωτὸς κοινωγός, Μερκούριε ἔσχηκας· ὅθεν τῷ ἀθανάτῳ, Βασιλεῖ πειθαρχήσας, ἤθλησας ὑπὲρ φύσιν, ὡς γενναῖος δπλίτης· διό τοὺς σοὶ προσιόντας, μάκαρ περίσωζε.

Κοντάκιον.

Τῆς Ἀγίας.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Τὴν σοφίαν ἀνωθεν, κομισαμένη τοῦ λόγου, τῶν ρητόρων ἠλεγξας, τὰς φληναφίας ἐντόνως· κάλλεσι, τῆς παρθενίας ὠραισμένη, αἵμασι, τῆς μαρτυρίας πεποικιλμένη, διὰ τοῦτο σε ὡς νύμφην, Αἰκατερίνα Χριστὸς προσήκατο.

Τοῦ Ἀγίου.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ὡσπερ θεῖον θώρακα, ἡμφιεσμένος, τοῦ Χριστοῦ τὴν δύναμιν, ἀθλητικῶς ἀνδραγαθεῖς, καταπυρσεύων τοὺς ψάλλοντας· χαίροις μυχτύρων τὸ κλέος Μερκούριε.

Μεγαλυνάρια.

Τῆς Ἀγίας.

Νύμφη τοῦ Σωτῆρος πανευκλεῆς, αἴγλη παρθενίας, καὶ σοφίας τῇ καλλονῇ, καὶ μαρτύρων ἄθλοις, λαμπρῶς πεποικιλμένη, Αἰκατερίνα ὤφθης, ὡς καλλιπάρθενος.

Τοῦ Ἀγίου.

Ὡφθης νεανίας πανευπρεπῆς, οἶα στρατιώτης, τοῦ Δεσπότη περιφανῆς· φύσεως γὰρ ὦρα, τὴν ἀθλοσιν ἀνθήσας, Μερκούριε θεόφρων, Χριστῷ δεδόξασαι.

26. Ἀλυπίου τοῦ Κιονίτου, Νίκωνος τοῦ «Μετανοεῖτε» καὶ Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγόνοσ Ὀσίων.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ὀσίου Ἀλυπίου.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Δοξάζων ὁ Θεός, τὴν σὴν γέννησιν Πάτερ, προέγραψε σαφῶς, τῆς ζωῆς σου τὴν χάριν· αὐτῷ γὰρ εὐηρέστησας, ἀρετῶν τελειότητι· ἔθεν ἡστραφας, ἀπὸ τοῦ κίονοσ πάσι, τῶν ἀγώνων σου, τὰς ἀληθεῖς ἀντιδόσεις, Ἀλύπιε Ὀσίε.

Τοῦ Ὀσίου Στυλιανοῦ.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεωσ.

Στήλη ἔμφυχος, τῆς ἐγκρατείας, στύλοσ ἄσειτοσ, τῆς Ἐκκλησίας, Στυλιανέ ἀνεδείχθησ μακάριε· ἀνατεθεῖσ γὰρ Θεῷ ἐκ νεότητοσ, κατοικητήριον ὤφθησ τοῦ Πνεύματοσ. Πάτερ Ὀσίε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεοσ.

Κοντάκια.

Τοῦ Ὀσίου Ἀλυπίου.

Ἦχοσ πλ. δ'. Τῇ Ὑπερμάχῳ.

Ἐπὶ τοῦ κίονοσ ἐκλάμψασ ὡσπερ ἥλιοσ
Τῇν οἰκουμένην ἐσελάγησασ τοῖσ ἔργοισ σου
Ὡσ υἱὸσ καὶ κληρονόμοσ τῆσ ἀφθαρσίας.
Ἀλλὰ δῖωξον νοὸσ μου τῇν σκοτόμαιναν
Καὶ τῶν φώτων τῷ Πατρὶ με προσοικείωσαι
Ἴνα κρᾶξω σοι, χαίροις Πάτερ Ἀλύπιε.

Τοῦ Ὁσίου Στυλιανοῦ.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σιανροῦ.

Ἄγιασθεις ἀπὸ μητρῴας νηδύος, ὥσπερ ὁ θεὸς Σαμουὴλ θεοφόρε, ἀσκητικῶς ἐδόξασας Χριστὸν τὸν Θεόν· ἔθεν τῶν ἰάσεων, ἀνεδείχθης ταμεῖον, καὶ προστάτης ἔνθεος, νεογνῶν καὶ νηπίων· ὁ γὰρ Χριστὸς δοξάζει σε λαμπρῶς, ὄν ἀπὸ δρέφους, Στυλιανὲ ἐδόξασας.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Ὁσίων.

Λιπὼν χαμαιζήλους διατριβάς, ὄφθης οὐρανόφρων, ἐν τῷ κίονι ὑψωθείς· ἔθεν ἔξω κόσμου, Ἄλυπτε διώσας, ὑπερκοσμίου δόξης, ἐνδίκως ἔτυχες.

Νίκην περιφέρων καὶ παθῶν, τὴν εὐκλειαν ταύτης, διαγράφεις Νίκων σοφέ, τοῖς πᾶσι κηρύττων, τὴν τοῦ Προδρόμου ρῆσιν· Μετανοεῖτε ἡγγικεν ἡ ἀπόδοσις.

Στήλη θεοχάρακτος καὶ σεπτῆ, ἀρετῶν ποικίλων, ὁ σὸς βίος πέλει ἡμῖν, Στυλιανὲ Πάτερ, θεοπρεπῶς ρυθμίζων, ἡμῶν τὰς διανοίας, τῶν εὐφημούντων σε.

27. Ἰακώβου Μεγαλομάρτυρος τοῦ Πέρου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὁ μάρτυς Ἰακωβός, ὁ τῆς Περσίδος βλαστός, τὸν δόλιον δράκοντα, τοῖς τῶν αἱμάτων κρουνοῖς, ἀθλήσας ἀπέπνιξε· πίστει γὰρ ἀληθείας, μεληδὸν τετμημένος ὄφθη τροπαιοφόρος, τοῦ Σωτήρος ὀπλίτης, πρεσβεύων ἀδιαλείπτως, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Μεγαλυνάρια.

Τίς σου τῆς ἀνδρείας τὸ εὐσταθές, ἐξείπει εἰκότως, καρτερόψυχε Ἀθλητά; μεληδὸν γὰρ ἅπαν, τμηθεὶς τὸ σῶμα ἔστης, Ἰακωβε ὡς ἄκμων· διὸ δεδόξασαι.

28. Στεφάνου τοῦ Νέου, καὶ Εἰρηνάρχου Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ὁσιομάρτυρος.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖαν ἄσκησιν, ἐνδεδειγμένος, σκευὸς γέγονας, δικαιοσύνης, διαπρέπων ταῖς σεπταῖς ἀναβάσεσι· καὶ τοῦ Χριστοῦ τὴν Εἰκόνα σεβόμενος, μαρτυρικῆς ἠξιώθης φειδρότητος. Θεε Στέφανε, ἐν ὄπλῳ ἡμᾶς· στεφάνωσον, τῆς θείας εὐδοκίας τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Εἰρήνης τὸν πρύτανιν, ὁμολογήσας πιστῶς, τῆς πλάνης τὸν τάραχον, κατέλιπες νουεχῶς, θεόφρον Εἰρήναρχε· ὅθεν δι' ὕδατος τε, καὶ πυρὸς ὡς διήλθες, ἔδης τροπαιοφόρος, πρὸς οὐράνιον λῆξιν, εἰρήνην καὶ σωτηρίαν, πᾶσιν αἰτούμενος.

Κοντάκια.

Τοῦ Ὁσιομάρτυρος.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Τὸν τῆς Τριάδος ἐραστήν καὶ φίλον γνήσιον
Ὡς ἐν ἀσκήσει καὶ ἀθλήσει διαλάμπωντα
Στεφανώσωμεν τῶν ὕμνων τῷ θεῷ στέφει.
Τοῦ Χριστοῦ γὰρ τὸ ἐκτύπωμα σεβόμενος
Τῶν ἀνόμων καταβέβληκε τὸ φρύαγμα
Ὅθεν εἶπωμεν, χαίροις ἐνδοξε Στέφανε.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος ὁ αὐτός. Ὡς ἀπορχάς.

Ὡς στρατιώτης ἀριστος, τοῦ τῆς εἰρήνης ἄρχοντος, τοῦ σκότους Μάρτυς καθεῖλες τὸν ἄρχοντα, τῇ καρτερᾷ ἐντάσει σου· καὶ ταῖς σαῖς ἰκεσίαις, ἐν εἰρήνῃ φυλάττοις αἰεὶ Εἰρήναρχε, τοὺς πίστει εὐφημοῦντας, τὰ θειά σου κατορθώματα.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ὁσιομάρτυρος.

Αἶμα τῆς ἀθλήσεως τῆς σεπτῆς, ἰδρῶσι κεράσας, Θεοφόρε ἀσκητικοῖς, ὡς εὐπνοον μύρον, τὴν παναγίαν κρᾶσιν, προσήγαγες τῷ Λόγῳ Ὅσιε Στέφανε.

Τοῦ Μάρτυρος.

Τῆς εἰρηνοδώρου μαρμαρυγῆς, Εἰρήναρχε μάκαρ, εἰσεδέξάμενος τὴν αὐγὴν, υἱὸς φωτὸς ὠφθης, περιφανῶς ἀθλήσας· διὰ ταῖς σαῖς πρεσβείαις, ἡμᾶς διάσωζε.

29. Παραμόνου καὶ Φιλουμένου Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Παράμονον μέλψωμεν, σὺν Φιλουμένῳ πιστοί, ὡς θείους θεράποντας καὶ ἀθλητάς· εὐκλεεῖς, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· τοῦτον γὰρ φερωνύμως, ὡς φιλήσαντας ἄγαν, ἤσχυναν δι' ἀγώνων, παρανόμων τὸ κράτος, αἰτούντες πταισμάτων λύσιν, πᾶσι καὶ ἔλεος.

Κοντάκιον.

Ἦχος β'. Τοῖς τῶν αἱμάτων σου.

Ὡς στρατευθέντες Χριστῷ διὰ πίστεως, τὰς τοῦ ἐχθροῦ διεκόψατε φάλαγγας, καὶ νίκης τὸ στέφος δεξάμενοι, σὺν Παράμῳ θεόφρονι Φιλούμενε, Ἀγγέλων ἰσότημοι ὤφθητε.

Μεγαλυνάριον.

Νόμοις παραμένοντες ἱεροῖς, Παράμῳ μάκαρ, καὶ Φιλούμενε ἀθλητά, φίλοι τοῦ Σωτῆρος, ἐδείχθητε τοῖς ἄθλοις, ἀχλὺν παρανομίας διασκεδάσαντες.

30. Ἀνδρέου Ἀποστόλου τοῦ Πρωτοκλήτου.

Ἀπολυτίκιον.

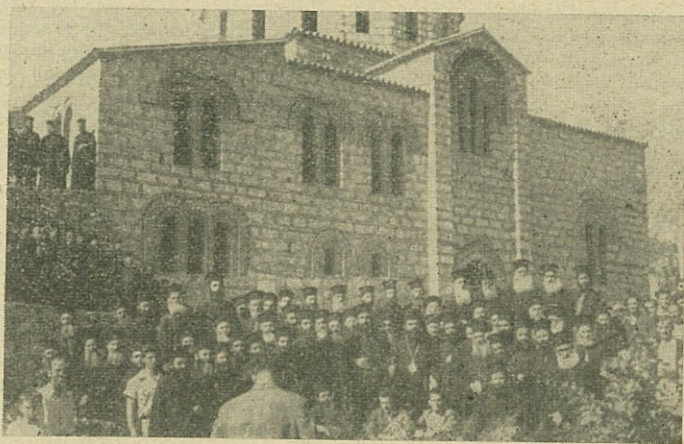
Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τὸν Δεσπότην τῶν ὅλων ἰῶν Ἀπόστολε, σωματιοθέντα ἀτρέπτως εἰς σωτηρίαν ἡμῶν, πρῶτος ἔδραμες αὐτῷ, Ἀνδρέα πάνσοφε· ὅθεν ἠὺγάσθης παρ' αὐτοῦ, ὡς ἀστὴρ ἀειφανῆς, καὶ ἔλαμψας τοῖς ἐν κόσμῳ, τῆς εὐσεβείας τὸ φέγγος, φωταγωγῶν τὰς διανοίας ἡμῶν.

Μεγαλυνάριον.

Πρῶτος προσπελάσας τῷ Ἰησοῦ πρωτόκλητος ὤφθης, καὶ ἀκρότης τῶν Μαθητῶν, Ἀνδρέα θεόπτα, ἐντεῦθεν διανύεις, παθῶν τὰς ἀναβάσεις τῆς Ἀναστάσεως.

Μοναχὸς ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΙΚΡΑΓΙΑΝΝΑΝΙΤΗΣ

Ἀπὸ τὸ Ἱερατικὸν Συνέδριον Κυπαρισσίας.

ΕΚΚΛΗΣ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ἐκ τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλῆσ. Φροντιστηρίου τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἔλαβον πτυχίον οἱ κάτωθι Ἱεροσπουδασταί.

1) Ἀβρομόπουλος Νικ. Ἀγγ., 2) Ἀναγνωστόπουλος Θεόδ. Ι., 3) Ἀνδρουλιδάκης Νικόλ. Ἰωσ., 4) Ἀξιάπουλος Πέτρος Στ., 5) Βράντζας Βασ. Κων. ἱερεύς, 6) Γεναράκης Νικόλ. Ἐμμ., 7) Γκάνας Μιχ. Σπ. ἱερεύς, 8) Δημητρακόπουλος Νικ. Δημ., 9) Ζουμῆς Παναγ. Γεωρ. ἱερεύς, 10) Καλαρᾶς Δημ.Χρῖσ., 11) Καραγιάννης Εὐάγ. Γ. ἱερεύς, 12) Καρύδης Σπυρ. Δημ. διάκ., 13) Κόλλιας Ἄθαν. Ρήγα, 14) Κολοκύθας Ἰωάν. Δημ., 15) Κοτσονίθης Στυλ. Γεωρ., 16) Κωσταδήμας Ἄθαν. Ἀλ., 17) Λαγός Ἄθαν. Παν. διάκ., 18) Λαμπρόπουλος Γεώρ. Ἰωάν., 19) Μουζακίτης Σπυρ. Κων., 20) Μουζακίτης Σπυρ. Σταμ. διάκονος, 21) Μουλόπουλος Κυρ. Κων/νου, 22) Ευδιᾶς Νικ. Ἰωάν., 23) Παπαοικονόμου Ἄθαν. Δημ. διάκονος, 24) Πετροσελάκης Νικ. Γρ., 25) Πετσάλης Χρῖσ. Φραγκ. ἱερεύς, 26) Ρουμπάνης Γεώρ. Δημ. διάκονος, 27) Σάγος Νικόλ. Ἰωάν. ἱερεύς, 28) Σαράντου Ἀλέξ. Ἀλεξ., 29) Τζιμούρης Χρ. Τριμ., 30) Τοπάλης Ἄθαν. Ἰωάν., 31) Τσεκούρας Κων. Εὐάγ. διάκονος, 32) Τσιλιμίγκρας Γεώργ. Ἰωάν. καὶ 33) Τσιοκάνης Ἰωάν. Ἄθαν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ TAKE

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ Δ. Σ. τοῦ TAKE τῆς 16 Σβρίου 1954 ἐνεκρίθησαν αἱ αἰτήσεις ἐγγραφῆς εἰς τὸ μητρώον ἡσφαλισμένων τοῦ TAKE τῶν αἰδεσ. ἱερέων 1) Θεοδώρου Θεοδοσίου δημοδιδασκάλου—ἐφημερίου Τσοῦκας—Χαλκίδος καὶ 2) Γεωργίου Παπαοικονομίου συνταξιούχου ἐφημερίου Βάλτας Κασανδρείας ὡς ἐμπροθέσμως ὑποβληθεῖσαι. Ἀπερρίφθησαν δὲ αἱ αἰτήσεις ἐγγραφῆς εἰς TAKE τῶν ἱερέων 1) Δημητρίου Γκουζούλη ἐφημερίου Γεωργιτίσιου Σπάρτης, 2) Ἡλία Οἰκονόμου ἐφημερίου Ἀγρηλιάς—Τρίκκης καὶ Σταγῶν, 3) Σωτηρίου Τσίκα ἐφημερίου Ἀγ. Γεωργίου Ἐλευσίνος, 4) Χρήστου Παναγοπούλου ἐφημερίου Ν. Βούρων—Καλαβρυτῶν, 5) Ζήνωνος Παπαδημητρίου ἐφημερίου Σπάρτου—Σερβίων, 6) Ἀντωνίου Μάρκαρη ἐφημερίου Κορθίου—Σύρου, 7) Ἰωάννου Κωνσταντινίδου ἐφημερίου Ρόδου, 8) Μιχαήλ Βασιλώτου ἐφημερίου Μαρτίσης Ρόδου, 9) Ἀριστοτέλους Ζέρβα ἐφημερίου Ἀχαρνῶν—Ἀττικῆς καὶ 10) Παναγιώτου Βαμβακᾶ ἐφημερίου Ἀθηνῶν, ὡς ἐκπροθέσμως ὑποβληθεῖσαι.

Αἱ αἰτήσεις τῶν ἀνωτέρω, προαιρετικῶς ἀσφαλιζομένων, εἶδει νὰ ὑποβληθοῦν ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ TAKE διὰ τούς χειροτονημένους καὶ ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς χειροτονίας τῶν διὰ τούς μεταγενέστερον χειροτονηθέντας.

Πᾶσαι αἱ ὑποβληθεῖσαι αἰτήσεις διὰ τὴν χορήγησιν νοσηλείων κλπ. ἀπερρίφθησαν, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτηρήθησαν αἱ ὁδηγίαι, αἱ δημοσιευθεῖσαι εἰς τὸ φύλλον τοῦ «Ἐφημερίου» τῆς 1-4 54, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ ἡ εἴσοδος εἰς τὸ Νοσοκομεῖον καὶ ἡ νοσηλεία δὲν ἐγένοντο βάσει εἰσιτηρίου χορηγηθέντος ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ ἢ τοῦ Τοπικοῦ TAKE.

Ἐπεβλήθη πρόστιμον εἰς ἐφημερίους, τῶν ὁποίων εὐρέθησαν δηλώσεις βαπτίσεων εἰς τὸ Ληξιαρχεῖον ἄνευ τοῦ νομίμου Κληρικῶσῆμου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Παρακαλοῦνται οἱ αἰδес. ἐφημέριοι, οἱ ζητοῦντες πληροφορίας σχετικὰς μὲ τὴν ἀσφάλειάν των εἰς τὸ ΤΑΚΕ νὰ σημειώσουν εἰς τὴν ἐπιστολήν των τὰ ἑξῆς ἀπαραίτητα στοιχεῖα : Ἀριθμὸν Μητροφών των — κατηγορίαν των — χρόνον χειροτονίας καὶ χρόνον διορισμοῦ των — Ἐνορίαν καὶ Μητρόπολιν, εἰς ἣν ὑπηρετήσαν καὶ ὑπηρετοῦν — Δημόσιον Ταμεῖον, ἀπὸ τοῦ οποίου μισθοδοτοῦνται.

Ἄνευ τῶν στοιχείων τούτων καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐξυπηρέτησις των.

Αἰδес. Δημήτρ. Παπαδόπουλον, Καστανιές Ὁροσειάδος : Πίναξ ἐγγραφῆς 14 συνδρομητῶν εἰς οἰκογενειακὸν περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ἐλήφθη μὲσω Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Θερμὸν ἐνδιαφέρον σας μᾶς ἐνθουσιάζει συγχαίροντες, εὐχαριστοῦμεν θερμότητα. — **Αἰδес. Γεώργιον Φάκαλον, Ἐρατεινὴν Δωριδος :** Καθυστέρησις δελτίου «Ἐκκλησία» ὀφείλεται εἰς ἄλλους λόγους, δὲν πρόκειται περὶ διακοπῆς ἀποστολῆς πρὸς ὑμᾶς. — **Αἰδес. Μιχαὴλ Δανούσην, Λαλαμανάρα Ἀργολίδος :** Ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο. — **Αἰδес. Ἀργύρην, Σπυριτοχώριον Λευκάδος :** Θερμὸν ἐνδιαφέρον σας διὰ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν πολὺ μᾶς εὐχαριστεῖ συγχαίρομεν θερμότητα. Ἱερὸς Ναὸς ἐτακτοποιήθη, κατὰ ἐπιθυμίαν σας. — **Αἰδес. Νικόλαον Γλυκόν, Κόμητον Καρυστίας :** Ἀποσταλεῖσαι ὑφ' ὑμῶν ἐγγραφαὶ συνδρομητῶν εἰς τὸ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν ἐγένοντο καὶ τοῦτο ἀπεστάλη αὐτοῖς ἀπὸ 1-7-54. Ὁ κ. Γιαννακόπουλος, διαγραφεὶς βάσει ἐπιστροφῆς τοῦ 27, ἐπανεγράφη καὶ τῷ ἐστάλησαν καθυστεροῦμενα. Πολὺ μᾶς συγκινεῖ τὸ ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ, θερμὸν ἐνδιαφέρον σας καὶ πολὺ σὰς εὐχαριστοῦμεν, συγχαίροντες. «Φωνὴ Κυρίου» ἐτακτοποιήθη κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας. — **Αἰδес. Χρηστον Πετρούδην, Ὁροσειᾶς Εὐβοίας :** **Αἰδес. Θεοδ. Ἀλέστιαν, Τρίκλινον Βάλτου :** Εἰσπραχθεῖσαι μερῶν ὑμῶν συνδρομαὶ οἰκογενειακοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις συγχαίροντες, εὐχαριστοῦμεν. — **Αἰδес. Γεώργιον Χατζηνάκην, Τουρλωτὴν Σητείας Κρήτης :** Θερμὸν ἐνδιαφέρον σας ὑπὲρ τοῦ οἰκογενειακοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρ. Σπίτι» πολὺ μᾶς συγκινεῖ καὶ πολὺ σὰς εὐχαριστοῦμεν, συγχαίροντες. Εἰς τὴν Σφάκαν ἐτακτοποιήθη ὁ αἰδес. Στυλιανὸς Πανσεράκης. — **Αἰδес. Γεώργ. Ἀντωνόπουλον, Κιλκίς :** Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς εἰς τὸ περιοδικὸν «Τὰ Χαρ. Παιδιά» διὰ 250 τεύχη μηνιαίως ἀπὸ 1-10-54. Ἡ εὐχὴ σας ἀποτελεῖ καὶ ἰδικὴν μας τοιαύτην ἕως ἐλπίσωμεν εἰς τὸ μέλλον νὰ γίνῃ. Τιμοκατάλογος σὰς ἐστάλη. — **Αἰδес. Δημήτρ. Ἀποστόλου, Μέλισσαν Λαρίσης :** Διὰ τὸ περιοδικὸν «Τὰ Χαρ. Παιδιά» ὀφείλετε 33,40 δραχμᾶς διὰ δὲ «Τὸ Χαρ. Σπίτι» 564 δραχμᾶς, ἐξ ὧν ἀφαρροῦμενον ἀποσταλεῖσῶν δι' ἐπιταγῆς 64 δραχ. ἀπομένον 500 δραχμαί. Τὰς ὀφειλάς σας ταύτας καὶ πᾶν ἔμβασμά σας ἀποστέλλετε : Ἀποστολικὴν Διακοίαν Ἱατοῦν 1 Ἀθήνας· ἀναγράφετε εἰς τὸ ἀπόκομμα τῆς ἐπιταγῆς τὸν λόγον τῆς ἀποστολῆς. Ἐπαναλαμβάνομεν τί σήματα θέλετε ; καιωτέρον ; μέσον ; — **Αἰδес. σιμομάτους Διονύσιον Μυκωνιάτην, ἐφημέριον Ἁγίου Σπυριδωνος Ἐμμανουὴλ Τξιώτην, ἐφημ. Ἁγίου Ἰακώβου, Χίου :** Ἀποστολὴ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» ἐτακτοποιήθη. Σὰς ἀποστέλλονται ὅσα δὲν ἐξηγητήθησαν. — **Αἰδес. Ἰωάννην Πίσπαν, Κλεινοβὸν Καλαμπάκας :** Δραχμαί 32,50 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις· εὐχαριστοῦμεν. Ἡδὴ ἐνεγράφητε συνδρομητῆς διὰ 30 τεύχη εἰς «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά». Θερμὸν ἐνδιαφέρον σας διὰ τὰ κατηχητικὰ σχολεῖα ἄξιον ἐπαινοῦ.

σας συγχάριζομεν. Ἀποσταλεῖσαν φωτογραφίαν κρατοῦμεν καὶ εἰς πρό-
την εὐκαιρίαν θὰ δημοσιευθῇ. — **Αἰδεσιμώτατον Ἰωάννην Βλαχομη-
τρον, Μαχαλὰ Σηροῦρον**: Χρήματα ἐλήφθησαν ἑυχαριστοῦμεν, συγχά-
ριστες. — **Αἰδεσ. Κων/τινον Ντακόλιαν, Λυκούρια Καλαβρούτων**: Ἱερὸς
Ναὸς σας ἐνεγράφη συνδρομητῆς εἰς τὴν «Φωνὴν Κυρίου» διὰ 100 φύλλα
ἑβδομαδιαίως ἕκαστον φύλλον τιμᾶται μετὰ τῶν ταχυδρομικῶν λεπτὰ πέντε.
— **Αἰδεσ. Βελισσάριον Σαρεῆν, Ἀνδρονιάνοὺς Εὐβόιας**: Ἐνεγράφητε συν-
δρομητῆς εἰς τὸ περιοδικόν «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά» διὰ 36 τεύχη μη-
ναίως. Παλαιόν σας χρέος ἀνέρχεται εἰς 14,40 δραχμάς. — **Ἐκκλ. Συμ-
βούλιον Ἁγίου Δημητρίου, Παπαδιάτικα Σπάρτης**: Ἀποστολὴ δελτίου
«Φωνῆς Κυρίου» διεκόπη ἀπὸ 1-9-54. Παρακαλοῦμεν ὅμως ὅπως ἐξοφλή-
σῃτε τὸν μέχρι τέλους Ἀυγοῦστου λογαριασμὸν σας ἐκ δραχμῶν 201, ἐμβά-
ζοντες ταῦτας: Ἀποστολικὴ Διακονίαν Ἰασίου 1 Ἀθήνας. — **Αἰδεσ. Γρη-
γόριον Μαυρομάτην, Βραγκανιώτικα Κερκύρας**: Δραχμαὶ 30 ἐλήφθησαν
καὶ ἐστάλη σχετικὴ ἐξοφλήσις ἑυχαριστοῦμεν. — **Αἰδεσ. Ἰωάννην Παπαγι-
κολάου, Παγαρίτιον Κορινθίας**: Δραχμαὶ 50 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη
σχετικὴ ἐξοφλήσις ἑυχαριστοῦμεν. — **Αἰδεσ. Στυρ. Σταυρόπουλον, Μα-
γούλιαν Σπάρτης**: Ἀποστέλλομεν ἐκ τῶν ζητηθέντων φυλλαδίων ἀνὰ 50 ἐκ
τῶν ὑπαρχόντων. Κρατοῦμεν εἰς διάθεσίν σας δραχμάς 9,80. — **Αἰδεσ. Γεώργιον Ρουμπάνην, Βλαχοκερασιά Μαντινείας**: Ὁ «Ἐφημέριος», κυ-
κλοφορεῖ πάντοτε ἡμῶς μετὰ τῆς «Ἐκκλησίας», ἥτις λόγῳ τῆς ἐπισήμου
ιδιότητος τῆς κάποιε βραδύνει. Οἱ τόμοι τοῦ «Ἐφημερίου» στοιχί-
ζουσι τοῦ μὲν 1952 δραχ. 10, τοῦ δὲ 1953 δραχ. 15. — **Αἰδεσ. Ἀντώ-
νιον Μάρκαρην, Ὁρμον Κορθίου Ἄνδρου**: Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς
διὰ 50 τεύχη τοῦ περιοδικοῦ «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά» ἀπὸ 1-10-54.
Ζητούμενα βιβλία σὰς ἀπεστάλησαν Δραχμαὶ 138 ἐλήφθησαν καὶ σὰς
ἀπεστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις ἑυχαριστοῦμεν. — **Πανοσιολ. Εὐδόκι-
μον Κοκκινιάκη, Γραφεῖα Μητροπόλεως Κομοινηῆς**: Ζητηθέντες τηλε-
γραφικῶς τόμοι τοῦ «Ἐφημερίου» σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστι-
κοῦ μεμονωμένα φύλλα τοῦ 1954 ἐξηγητήθησαν ἑτήσαστε ἅμα τῇ λήξει
τοῦ ἔτους τὸν τόμον τοῦ 1954. — **Αἰδεσ. Στασινὸν Γ. Σαμέλην, Ἐφημέ-
ριον Ἁγ. Γεωργίου, Καλάμας**: Διεύθυνσίς σας εἰακιοποιήθη. — **Αἰδεσ. Ἀθανάσιον Ρούκαλην, Γραφεῖα Μητροπόλεως, Φλώρινας**: Ζητούμενα
βοηθήματα κατηχητικῶν πλὴν κατωτέρων, σήματα, σημειωματάρια κ.λ.π.
σὰς ἐστάλησαν μετ' ἐν δελτίου ἐξαγωγῆς. Διὰ ταῦτα δὲν προβλέπεται ἔκτω-
σις. Στέλλονται ἤδη καὶ τὰ βοηθήματα τοῦ Κατωτέρου, μόλις ἐκτυπω-
θέντα. — **Αἰδεσ. Ἀλέξανδρον Σπάλαν, Ραφτόπουλον Τριφυλλίας**: Ἐυ-
χαριστοῦμεν καὶ συγχάριζομεν ἰδιαίτερος διὰ τὸ θερμόν ὑπὲρ τοῦ οικο-
γενειακοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἐνδιαφέρον σας. — **Αἰδεσ. Κων-
σταντῖνον Μενούνον, Ἀρχάτιαν Αἰγίου**: Χρήματα καὶ γράμμα σας ἐλή-
φθησαν συγχάριζομεν θερμοτάτα διὰ τὴν δρασίν σας καὶ τὸ ζωηρὸν ὑπὲρ
τοῦ οικογενειακοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἐνδιαφέρον σας. — **Αἰδεσ. Βασίλ. Δουδουμπόπουλον, Βουλγαρινὴν Ἁγιάς Λαρίσης**: Εἰς τὸ TAKE
εἶσθε ἐγγεγραμμένος ὑπ' αἰξ. ἀριθμ. μητρώου 14679. Οὐδὲν ὀφείλετε,
καθ' ὅσον αἱ κρατήσεις ἐπὶ τοῦ μισθοῦ σας γίνονται κανονικῶς, ἀφ' ἧς
διωρίσθητε. — **Αἰδεσ. Ἐμμαν. Βασιλακάκην, Ἀποστόλου Πεδιάδος Ἡ-
ρακλείου**: Ὀφείλετε εἰς τὸ TAKE δραχμάς νέας 2.702. — **Αἰδεσ. Μιχαὴλ
Παπαγιακαλήν, Πάμφιλα Μυτιλήνης**: Ἐκκαθάρισις λογαριασμοῦ σας
καθυστερεῖ ἐν ἀναμονῇ λήψεως παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου πληρωμῆς σας
τῶν μισθοδοτικῶν καταστάσεων, μεθ' ἧς ὑπόθεσίς σας θὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ
Συμβούλιον τοῦ TAKE πρὸς ἔγκρισιν τῆς ἐπιστροφῆς τῶν γενομένων κρα-
τήσεων. — **Αἰδεσ. Ἀγαθάγγελον Γεωργακόπουλον, Κοιτογώνιον Βουφρά-**

δες Πυλίας: Ἐλάβομεν ἐπιταγὴν σας μόνον ἑκατὸν τριάκοντα δραχμῶν οὐς ἀπεστέλλομεν ζητούμενα βιβλία καὶ οὐς ἔχρουσαμεν μετ' ἑκατὸν δραχμῶν. — **Αἶδεο. Βασίλειον Χατζῆν**, Ἐφημ. Ἀγ. Ἀθανασίου Στυλίδας: Ἐλάτωσιν ἀποστελλομένων φύλλων «Φωνῆς Κυρίου» ζητήσατε μετ' Ἰερῶς Μητροπόλεως σας. — **Πανοσιολ. Ἀμβρόσιον Τσατσάντη ἱεροκήρυκα**, Ἀταλάντην: Δι' ἐπιστολῆς σας ζητεῖτε 150 τεύχη «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά». Ἰερὰ Μητροπόλις σας παραγγέλλει δι' ὑμᾶς 200 παρακαλοῦμεν συνεννοηθῆτε καὶ γράρατε. — **Αἶδεο. Ἐμμ. Κεντροῦτᾶν**, Ζεφυρία Μήλου: Οὐδαμῶς διακόπτεται ἡ ἀποστολὴ τῶν φύλλων τῆς «Φωνῆς Κυρίου», δι' οὓς λόγους ἀναφέρετε εἰς τὴν ἐπιστολὴν σας. Τὸ δελτίον οὐς ἀποστέλλεται τακτικῶς μέχρι σήμερον καὶ θὰ οὐς ἀποστέλλεται. — **Πανοσιολογ. Ἐμμ. Μυλωνάκη**, Σητεία Κοῆτης: Κατηχητικὸν σχολεῖον σας ἐνεγράφη διὰ 120 τεύχη μηνιαίως εἰς «Τὰ Χαρ. Παιδιά». Παλαιὸς λογαριασμός δραχμ. 144. — **Αἶδεο. Χρηστον Παπαχρηστάτου**, Τσαρίτσανην Ἐλασσῶνος: Ἐπιστοφάρινα παρ' ὑμῶν βιβλία κατηχητικῶν σχολεῖον ἀξίας 30 δραχμῶν δὲν ἐλήφθησαν ἐπιταῖθα. Παρακαλοῦμεν ἐνεργῆσατε ἀτόθι Ταχυδρομεῖον πρὸς τακτοποίησιν ἐκκρομότητος. — **Αἶδεο. Δημήτρ. Παπακώσταν**, Μηλιανὰ Ἀργης: Δραχμαὶ 20 ἐλήφθησαν καὶ οὐς ἐστάλησαν σχετικὰ ἐξοφλήσεις δι' ὑπόθεσιν σας ἀπητήσαμεν προηγούμενον φύλλον «Ἐφημερίου». — **Αἶδεο. Ἡλίαν Χριστόπουλον**, Καλιεῖās Τριπόλεως: Οἰκογενειακὸν περιοδικὸν τῆς Ἐκκλησίας «Τὸ Χαρ. Σπλί» οὐς ἀποστέλλεται τακτικῶς παρὰ ταῦτα σήμερον ἀποστέλλονται τὰ τεύχη Μαῖου — Ἀυγούστου. — **Αἶδεο. Χριστ. Παπαφραγκάκη**, ἔφημ. Ἁγίου Γεωργίου Λασηθίου: Ἀπαντα τὰ ὑπάρχοντα Κατηχητικὰ Βοηθήματα οὐς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ. — **Πανος. Τίτον Μαρτίδην**, Ἱ. Μονὴ Ἀρκαδίου Κοῆτης: Ζήτημα ἀποστολῆς «Ἐκκλησίας» ἐτακτοποιήθη. — **Πανος. Π. Πολάκη**, Μανδρομιάλη 127, Ἀθήνας: Ἀποστολὴ «Ἐκκλησίας» ἐτακτοποιήθη. — **Αἶδεο. Διονύσιον Καβαρτζῆν**, Τσαρίτσανην Ἐλασσῶνος: Ζητούμενα βιβλία οὐς ἀπεστάλησαν μετ' ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. Ἐφ' ὅσον ζητεῖται ἡ προσωπογραφὴ εἰς τὰ πιστοποιητικὰ τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῶν Κοινοτήτων, θὰ προσωπογράφητε ἐπικολῶντες δδραχμον κληρικὸσσημον. Ὑποχρέωσις καταβολῆς δικαιομάτων ὑπὸ ἐνδιαφροσμένων δὲν ὑφίσταται. — **Αἶδεο. Κων/νον Ἀετόπουλον**, Ἀμπελάκια Λαρίσσης: Ἀπαντα τὰ ὑπάρχοντα ἐκ τῶν ζητουμένων βιβλίων οὐς ἀπεστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ. — **Αἶδεο. Νικόλαον Γιαννόπουλον**, Συχαϊνὰ Πατρῶν: Δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας διαλαφραβόμενον δημοσίευμα τοῦ «Ἐφημερίου» εὐκαιρία μεταναστεύσεως καὶ μονίμου ἐγκαταστάσεως κληρικῶν εἰς Ἀυστραλίαν. Διὰ τὰ μεταναστεύση καὶ ἐγκατασταθῆ εἰς ἐξωτερικὸν κληρικὸς ἀπαιτοῦνται ἀνώτερα προσόντα, εἰδικῆ πρόσκλησις ἐκεῖθεν, καὶ ἄδεια οἰκείου Μητροπολίτου καὶ Ἰερῶς Συνόδου. — **Αἶδεο. Δημήτρ. Κορδένην**, Πῆλι Χαλκίδος: Δραχμαὶ 65 ἐλήφθησαν καὶ οὐς ἐστάλησαν ἐξοφλητικὰ ἀποδείξεις συνδρομητῶν εὐχαριστοῦμεν. — **Αἶδεο. Ἰωάννην Λαγονδάκη**, Σκοπὴ Σητείας—Κοῆτης: **Αἶδεο. Ἀλέξ. Γρυλλωνάκη**, Ἄνω Βιάνος Ἡρακλείου: Συνδρομαὶ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενο Σπλί» ἐλήφθησαν καὶ οὐς ἐστάλησαν σχετικὰ ἐξοφλήσεις: θερμῶς εὐχαριστοῦμεν. — **Αἶδεο. Ἀντώνιον Δημητριάδην**, Παλ. Ρούματα Κισσάμου: Δύνασθε ν' ἀποχωρήσητε τῆς ὑπηρεσίας σας ἐφ' ὅσον ἔχετε συμπληρώσει 35ετῆ ὑπηρεσίαν τῇ ἐγκρίσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου σας. Ἀποχωροῦντες θὰ λάβητε σύνταξιν 502 δραχμῶν καὶ ἐφ' ἅπαξ 3.000. Συμφέρον σας εἶναι ν' ἀναβάλητε ἀποχώρησιν, διότι ἐπίκειται αὐξήσις τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος. Μερὶς σας εἰς TAKE εἶναι τακτοποιημένη: δὲν ὀφείλτε τίποτε. — **Αἶδεο. Ἀντώνιον Ἀργυρόν**, Μαθουράκη Κερκύρας: Ἀπερχόμενος τῆς ὑπηρεσίας λόγω ἀσθενείας βεβαιουμένης ἐνόρ-

κος ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὑπὸ δύο ἱατρῶν ὀριζομένων ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως κατόπιν αἰτήσεώς σας, θὰ λάβητε σύνταξιν ἀδιακρίτως χρόνον ὑπηρεσίας. Ποίαν σύνταξιν καὶ ποῖον ἐφάπαξ ἀδυνατοῦμεν νὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν, μὴ γνωρίζοντες τὸν χρόνον συμμετοχῆς σας εἰς τὸ TAKE. Ἐνημερωσατέ μας περὶ τοῦτου ἵνα σᾶς ἀπαντήσωμεν. Ἐφ' ὅσον θ' ἀπολυθῆτε ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου σας λόγῳ ἀσθενείας, θὰ ὑποβάλλητε μέσῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἰς τὸ TAKE αἴτησιν συνοδουομένην μὲ 1) Ἀπολυτήριο ἐκ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ἀσθενείας, 2) Φύλλον διακοπῆς μισθοδοσίας σας 3) Πιστοποιητικὸν ἡλικίας καὶ οἰκογενειακῆς καταστάσεως.— **Αἶδες.** Ἀπόστ. Παπαβλαχόπουλον, Ξηροπήγαδον Ναυπλίου: Μόνον τὰ εἶη τῆς ἐφημεριακῆς προϋπηρεσίας λαμβάνονται ὑπ' ὄφιν καὶ ταῦτα δύνασθε νὰ ἐξαγοράσητε. Ἀπερχόμενος τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ὑγείας καὶ ἔχων ἐξηγορασμένην τὴν πρὸ τῆς ἰδούσεως τοῦ TAKE ἐφημεριακὴν ὑπηρεσίαν σας θὰ λάβητε σύνταξιν 632,80 δραχμᾶς καὶ ἐφ' ἅπαξ 3.240 δρχ., μὴ ἔχων ὁμως ἐξηγορασμένην ταύτην θὰ λάβητε σύνταξιν 580 δρχ. καὶ ἐφ' ἅπαξ 3.000 δραχμᾶς. **Αἶδες.** Νικόλαον Κίτσον, Ρεῖκια Ἄρτης: Παιρ' ἡμῶν ἰσχύει τὸ Τυπικὸν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Καὶ αὐτὸ τῆ 14 Σββόλου τελεῖται ἢ θ. Λειτουργία Ἱ. Χρυσοστόμου.— **Αἶδες.** Κων. Δ. Κονδύλην, Καστοριάν: Ἀπαγορευτικὸς κανὼν δὲν ὑπάρχει.— **Αἶδες.** Σπυρ. Καραγιάννην, Δυγαριᾶν Λαμίας: Ἐρευνα τοῦ ἀρχείου μας ἐγένετο, ἀλλὰ δὲν ἀνεύρομεν ἐκκομμεῖς ἀπορίας σας. Γράφατέ μας.— **Αἶδες.** Κων. Παπαντωνίου, Θέραν: Δὲν διαθέτομεν τοιαύτας δηλώσεις· δυνάμεθα ὁμως νὰ φροντίσωμεν, ἐφ' ὅσον θὰ μᾶς στείλητε τὸ σχετικὸν σχέδιον.

<p>ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΟ ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΙΚΟΓ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ “ΤΟ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ,, (Ἐτησίαι συνδρομῆ δρχ. 30) ΤΟ ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ “ΤΑ ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ,, (Τιμὴ φύλλου δρχ. 0,60) καθὼς καὶ τὸ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ “ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ,, (Τιμὴ φύλλου δρχ. 0,05) εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Ἐφημεριῶν μας καὶ τῶν ἐνοριτῶν των. Γράψατε: Δ[σ]ιν Περιοδικῶν Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰασιῶ 1, Ἀθήνας.</p>	<p>ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ Ο ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ 1955 Περιέχει: Συντόμους ἱστορίας τῶν καθημερινῶς ἐορταζομένων ἱερῶν προσώπων καὶ γεγονότων καὶ σύντομα διδάγματα ἐπὶ τῶν Κυριακῶν Εὐαγγελίων. Τὸ πλαίσιόν του, καλλιτεχνικὸν ὡς πάντοτε, μὲ πολύχρωμον βυζαντινὴν εἰκόνα (κρητικῆς τέχνης) τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Τιμᾶται μετὰ τοῦ πλαίσιου δρχ. 10. Ζητήσατέ τον ἀπὸ τὰς Ἱ. Μητροπόλεις σας.</p>
---	--

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν <Ἐφημέριον> ἀπευθυντέον:

Πρὸς τὸν **Αἶδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον**
 Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰασιῶ 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112).
 Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου: **Τιμολ. Ρούτσης, Ἰω. Ἀποστόλου 4.**